

En «nasjonal skandale»? : En multimodal kritisk diskursanalyse
av alternative mediers dekning av «pistolklubbsaken»

Linda Cécile Marchioni

VID vitenskapelige høgskole

Stavanger

Masteroppgave

Master i Interkulturelt Arbeid

Antall ord: 23 215

13.05.2022

Opphavsrettigheter

Forfatteren har opphavsrettighetene til rapporten.
Nedlasting for privat bruk er tillatt.

Sammendrag

Denne masteravhandlingen er en studie av «pistolklubbsaken,» en nyhets sak som oppsto 01. februar 2019, da det ble kjent at Kvinesdal pistolklubb hadde medlemmer med flyktningbakgrunn, og at medlemskontingenten til ei 16 år gammel jente fra Syria hadde blitt betalt av NAV som et «folkehelse- og integreringstiltak.» Lokalavisen Agder Flekkefjords Tidende, NRK og NTB publiserte artikler om saken, men den mest omfattende og kritiske dekingen av saken sto de såkalt «alternative mediene» Resett, Human Rights Service, og til dels Document, for.

Prosjektet utgjør en multimodal kritisk diskursanalyse av de alternative medienes deking av saken. Datamaterialet består av 13 nyhetsartikler, samt 15 tilknyttede Facebook innlegg forfattet av mediene selv, eller deres redaktører. Gjennom en nærlesing av tekst, bilde og retoriske virkemidler, utforsker jeg hvilken alternativ virkelighet disse mediene ønsker å overbevise sitt publikum om. Oppgavens hovedfunn er at Resett, Human Rights Service og til dels Document har konstruert saken som en «nasjonal skandale» i sin deking, og utnyttet pistolklubbsaken for å fremme mothegemoniske narrativer om innvandring- og integreringspolitikk, og kontekstualisert saken gjennom avmakt-, frykt- og trusseldiskurser.

Abstract

This master's thesis is a study of the «gun club case,» a current events controversy which arose on 1 February 2019, when it became known that Kvinesdal Gun Club had members with a refugee background and that a 16-year-old Syrian girl's membership fee had been paid by NAV as a "public health and integration initiative." The local newspaper Agder Flekkefjords Tidende, as well as NRK and NTB, all published articles about the case, though the most comprehensive and critical coverage was provided by the so-called "alternative media" Resett, Human Rights Service, and to some extent Document.

This master's project entails a multimodal critical discourse analysis of the alternative media's coverage of the case. The data consists of 13 articles, as well as 15 associated Facebook posts published by the media themselves, or their editors. Through a close reading

of text, images, and rhetorical devices, I explore which alternative reality the alternative media want to convince us of. The main findings of the thesis are that Resett, Human Rights Service and to some extent Document, have constructed “a national scandal” in their coverage, used the gun club case to promote counter-hegemonic narratives about immigration and integration, and sought to contextualize the case through discourses of powerlessness, fear and threat.

Forord

Denne oppgaven utgjør de siste 30 studiepoengene av en treårig mastergrad i interkulturelt arbeid på VID vitenskapelige høgskole. Det har vært en lang, berikende og utfordrende prosess, og jeg er overlykkelig over å endelig kunne levere denne siste teksten fra meg.

Først og fremst må jeg takke mine fantastiske, kloke medstudenter Bodil, Tora, Ole Christian og Siren for et *usedvanlig* godt følge underveis. Det har vært en glede å dele store og små tanker, latter og frustrasjon, gode middager og velfortjente feiringer. Jeg kunne ikke ha gjort dette uten dere.

Takk til min veileder Øystein Lund Johannessen for støtte, tålmodighet og solide faglige innspill. Takk til Ellen Veia Rosnes for å ha loset oss trygt gjennom MIKA-programmet, og til de fantastiske bibliotekarene for god hjelp underveis. Takk til alle jeg har lært av og med i klasserommet.

Takk til Alex; for alt, alltid.

For Ayla.

Stavanger, mai 2022

«To study alternative media is to consider how the world may be represented differently.»

(Atton, 2015, s. 2)

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	1
1.1	Pistolklubbsaken.....	1
1.2	En «nasjonal skandale»?	3
1.3	Problemstilling	5
1.4	Oppgavens oppbygging.....	6
2	Teori	9
2.1	Media som virkelighetsskaper	9
2.2	Media i endring.....	10
2.3	Fremveksten av alternative medier.....	11
2.4	Den norske treenigheten av «innvandringskritiske alternative medier»	16
2.4.1	Human Rights Service	19
2.4.2	Document	20
2.4.3	Resett	21
2.5	Muslimen i norske medier.....	21
3	Metode	25
3.1	Vitenskapsteoretisk tilnærming.....	25
3.2	Kritisk diskursanalyse	26
3.3	Retorikk	28
3.4	Multimodalitet	29
3.5	Innsamling av data	30
3.6	Situering i Kvinesdal, i saken og i eget prosjekt	39
4	Presentasjon av funn.....	42
4.1	Pistolklubbens nye medlemmer.....	42
4.2	«Terrortrusselen som stadig kommer nærmere»	44
4.3	«Vi er naive. Igjen og igjen.»	47
4.4	«PST reagerer»	50
4.5	«Det dei ikkje maktar eller vågar å fortelje med ord».....	51
4.5.1	Håndvåpen	54
4.5.2	Kollasjer	57
4.6	Tekster i kontekst	59

4.7	En nødvendig reaksjon?	62
4.8	Kort oppsummert	64
5	Drøfting	66
5.1	Så. Hva skjedde egentlig her?	66
5.2	“Høyrepopulismens metoder”	68
5.3	Hvordan utfordrer de alternative mediene dominerende diskurser?	71
5.4	«Den nye virkeligheten vi lever i»	74
6	Konklusjon	77
6.1	Men. Hva skjedde <i>egentlig</i> her?	77
6.2	Implikasjoner for fremtidig forskning	78
	Litteraturliste	81

1 Innledning

1.1 Pistolklubbsaken

«Flyktninger får betalt våpentrening,» erklærte forsiden til Agder Flekkefjords Tidende 01. februar 2019. Med oppsiktsvekkende gul skrift på sort bakgrunn, i ei lokalavis med et opplag på 7026 (Mediebedriftenes Landsforening, 2019), var «pistolklubbsaken» blitt et faktum.

«Kvinesdal Pistolklubb har medlemmer med flyktning-bakgrunn [sic],» oppga avisa, og viste til at anonyme medlemmer hadde reagert på at «unge mennesker fra krigsherjede land» som «kanskje er påført traumer» eller «psykisk skade» deltok i det lokale idrettslaget. En anonym kilde hadde satt bekymringen i sammenheng med «terrortrusselen som stadig kommer nærmere,» og det ble rettet kritikk mot NAV for å ha dekket ett av medlemmenes kontingent. Avisa skal ha fått «opplyst at reaksjonene ikke handler om rasisme på grunnlag av religion, hudfarge eller etnisk bakgrunn, men at de stiller spørsmål med integreringen og hvordan Nav har vurdert saken.»

«Pistolklubbsaken» ble den mest omtalte nyhetssaken på sosiale medier samme dag (Storyboard, 2021a). En kort artikkel forfattet av nyhetsbyrået NTB ble publisert av flere aviser, fra riksdekkende VG (NTB, 2019d) og Aftenposten (NTB, 2019e) til lokalavisene Sunnmøringen (NTB, 2019b) og Firda Tidend (NTB, 2019c). En NRK-artikkel fremmet nye saksopplysninger (Cantero et al., 2019). Fremskrittspartiets Sylvi Listhaug (2019) og Demokratenes Makvan Kasheikal (2019) uttalte seg kritisk. Kvinesdals ordfører og NAV tok til tale for at deltagelse i idrettslag fremmer folkehelse og integrering (Fladstad, 2019c, 2019f). Norges Idrettsforbund ga sin uforbeholdne støtte til pistolklubben (Bristøl, 2019). PST kommenterte at det virket «underlig» at personer med fluktbakgrunn deltok i skytesport, og viste til at denne kohorten er spesielt sårbar for radikalisering (Fladstad, 2019e). På pistolklubbens Facebook-side spurte et publikumsmedlem: «Driver dere jihadisttrening der?» (Karlsen, 2019).

Saken preget kun dagsorden i ei snau uke, men fikk spesielt gjenklang i noen deler av det norske politiske og medielandskapet. Der de fleste nettstedet publisert den ene NTB-artikkelen, fant medier som Resett, Human Rights Service og til dels Document grunnlag for en mer inngående og kritisk dekning. Disse tre nettstedene, såkalte og selverklærte «alternative medier,» (Document, u.å.; Karlsen, 2017; Resett, u.å.-a) utgjør en distinkt nisje i det norske medielandskapet – kjennetegnet av kritiske standpunkt i «innvandringsdebatten», og med en uttalt skepsis til «hovedstrømsmediene» og «maktelite.» Som et alternativ til mer etablerte medieaktører, har disse nettstedene posisjonert seg som en mothegemonisk utfordring til de dominerende stemmene i det norske ordskiftet (Nygaard, 2019b, 2020a).

«En nasjonal 'skandale,» erklærte Helge Lurås (2019b), redaktør for nettstedet Resett, som til sammen publiserte 9 artikler om saken (Akerhaug, 2019; Amundsen, 2019; Garmann, 2019; Hammer, 2019; Lurås, 2019b, 2019g; NTB, 2019a; Resett, 2019d, 2019e). I ti Facebook innlegg (Lurås, 2019a, 2019c, 2019d, 2019e, 2019f; Resett, 2019a, 2019b, 2019c, 2019f, 2019g) promoterte Lurås og Resett sakene med oppfordringer som «Hva mener du om dette?» (Resett, 2019c) og «Gjør dette deg 🙄 eller er det 👍?» (Resett, 2019b). Hege Storhaug, informasjonsansvarlig for nettstedet Human Rights Service (2019d), spurte på samme plattform, «Hvor mange norske jenter går på skytetrening? Sjekket NAV det før de betalte treningen? Og mener virkelig NAV at dette styrker "folkehelsen"?»

Human Rights Service publiserte tre artikler (Storhaug, 2019a, 2019e, 2019f) og delte artiklene i fire Facebook innlegg (Rights, 2019; Storhaug, 2019b, 2019c, 2019d). Document publiserte kun den ovennevnte NTB artikkelen, men byttet ut det medfølgende bildet med et nærbilde av en avfyrende pistol (NTB, 2019g) og delte artikkelen til sosiale medier. I samtlige kommentarfelt på artikler og Facebook-innlegg, tydet publikumsresponsen på at de alternative mediernes fremstilling hadde truffet en nerve.

Utvalgte kommentarer fra Facebook innleggene

Publikumsengasjementet på sosiale medier viste seg bl.a. i «likes»/reaksjoner, delinger og i kommentarer på Facebook. Resetts første sak (Garmann, 2019), som ble den mest delte på sosiale medier 01. februar 2019, ble «likt» 16,034 ganger, delt 2,435 ganger og kommentert 8,717 ganger på Facebook (per 31. mai 2021.) Gjennomgående temaer i kommentarene var kritikk mot NAV, politikere og andre makthavere; skarpe karakteriseringer av innvandrere og muslimer; frykt for norsk samfunnssikkerhet og trusselen for terror; og følelsesladde uttrykk for sjokk, frykt og avsky. Flere kommentatorer hadde uttrykket seg med store bokstaver (eks. «GALSKAP»), ekspressiv punktsetting (eks. «!!!!!!!!????????») og emosjonsladede «emojis» (eks. 😭, 😡, 😬, 😱, og 🗡️.)

Agder Flekkefjords Tidendes høstet også kritikk for deres dekning av saken, bl.a. av Kvinesdals ordfører (Fladstad, 2019b). Avisen ble klaget inn til Pressens faglige utvalg med begrunnelse om at dekningen «nører opp under enkelte grupperingers fremmedhat ved å gjøre to flyktninger om til potensielle terrorister i sine valg av formuleringer.» Klager trakk frem at saken hadde blitt gjenstand for dekning av Resett og Human Rights Service, som hadde medført «til dels grove trakaserende [sic] meldinger» mot leder og nestleder i pistolklubben. Avisen ble ikke felt (Pressens faglige utvalg, 2019a).

1.2 En «nasjonal skandale»?

Det er ikke første gang at en slik lokalsak får nasjonal oppmerksomhet. I en parallell fra 2018 ble det kjent at flere rurale innlandskommuner ga nylig bosatte flyktninger

tilskudd for å ta førerkort, og i noen tilfeller også økonomisk støtte til å kjøpe bil. Ordføreren i Valle kommune oppga at tiltaket skulle «bedre integreringen» og støtte flyktninger til å leve mer selvstendig i en kommune med et begrenset kollektivtilbud. «Nordmenn raser,» påsto en artikkel i Resett (Olsen, 2018), som erklærte tiltaket «urettferdig og et hån mot nordmenn.» Artikkelen viste til at «saken har fått stor oppmerksomhet i media og på sosiale medier koker debatten.» Resetts artikkel ble en av de mest delte på sosiale medier samme dag (Skihamn & Karlsen, 2018; Storyboard, 2018a).

Det er noen klare fellesnevnerne i disse to sakene: et forvaltningsorgan som finansierer et bosettingstiltak for nytilflyttede flyktninger, en opplevelse av at dette er urettferdig og uforsvarlig overfor eksisterende befolkning, og en mediedekning som gikk som ild i tørt gress i de sosiale mediene. Massemediene forvalter i stor grad «innvandringsdebatten» og de konkurrerende diskursene om integrering, velferdsgoder, sikkerhet, og mangfold. Betydningsfulle saker vi har sett i nyere tid er eksempelvis «Muhammad-karikaturstriden» i 2005 og «snikislamisering» i 2009, den såkalte «flyktningkrisen» i 2015 og den pågående debatten om hvordan Norge bør forholde seg til «IS-kvinnene.» Debatten rundt innvandring og integrering engasjerer, både i nyhetspressen og i de sosiale mediene.

Integrerings- og Mangfoldsdirektoratets uregelmessige medieanalyser (Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet, 2009; Retriever, 2014, 2017, 2020) finner konsekvent en tendens til en «negativ» eller «problemfokusert» mediedekning av personer med innvandrerbakgrunn, og spesielt muslimer. En medieanalyse om avisinnhold om Islam og muslimer utført for Fritt Ord i 2016 (Retriever, 2016, s. 14) identifiserte temaene *terror*, *religiøs praksis*, *islamkritikk*, og *radikalisering* som de mest fremtredende temaene i deknningen. I 2009 konkluderte Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet (2009, s. 8) at «debatter om innvandring og integrering» i norske medier, i stor grad er «debatter om Islam og muslimer.»

Selv om pistolklubbsaken strengt tatt handler om NAVs forvaltningspraksis, er det noen underliggende, men delvis uartikulerte spørsmål i saken. Er det egentlig klokt at personer som har flyktet fra Syria – *muslimer* – driver med skytesport? Utgjør det en trussel mot vår sikkerhet? Kan vi tillate det? Kan vi stole på at forvaltningen, politikere og andre makthaveres vurdering av saken? Det var ingen selvfølge at

denne saken skulle inspirere bekymring om jihadisttrening på bygda. En alternativ fremstilling kunne vært «Nylig bosatte flyktninger deltar i lokalt idrettslag,» med et bilder av ungdom som trives med ny hobby og nye bekjente i ei bygd hvor både jakt og skytesport er populære fritidsaktiviteter. Så hva måtte til for å konstruere denne saken som en «nasjonal skandale» i deler av det norske medielandskapet? Hvilke retoriske virkemidler, logiske slutninger og diskursive innramminger har deknningen trukket på?

1.3 Problemstilling

«Utgangspunktet for god forskning er alltid noe du ikke forstår, men ønsker å forstå» hevder Dysthe, Hertzberg og Hoel (sitert i Hitching & Veum, 2011, s. 14). Dette er også mitt utgangspunkt – delvis. Det blir en forenkling å si at jeg «ikke forstår» hva som skjedde her, om hvordan en sak om (antatte) muslimer med håndvåpen på bygda førte til en nasjonal kontrovers om innvandring, samfunnsikkerhet og forsvarlig forvaltningspraksis. Jeg har noen foreløpige antagelser, noen kvalifiserte gjetninger. Jeg tilnærmer meg ikke denne saken fra et «intellektuelt nullpunkt» (Thomassen, 2006, s. 87), men fra et gitt historisk, sosiokulturelt og faglig ståsted. I hermeneutisk forstand (Gadamer, 2010), har jeg en allerede en «utsikt» til fenomenet jeg skal studere, noen «for-kunnskaper» eller en «for-forståelse» som preger min teoretiske og metodiske inngang til materialet. Disse for-forståelsene er derimot ikke satt, og jeg er åpen for å få mine for-forståelser utfordret, justert eller motbevist.

Problemstillingen jeg utforsker i denne oppgaven er: «Hvordan kunne pistolklubbsaken gå fra å være en liten lokalsak til å bli en nasjonal mediesak, og ifølge de alternative mediene Resett, Human Right Service og Document en 'nasjonal skandale'?»

For å besvare dette, vil jeg samtidig utforske to underspørsmål:

1. Hvilke virkemidler har de alternative mediene tatt i bruk og hvilke diskurser har de trukket på i deres fremstilling av saken?
2. På hvilke måter utfordrer den «alternative» deknningen dominerende diskurser om innvandring og integrering?

1.4 Oppgavens oppbygging

For å forstå hvilke premisser som ligger til grunn for konstruksjonen av en «nasjonal skandale,» vil jeg først utforske massemedienes betydning overfor den norske dagsorden og det offentlige ordskiftet. Nyhetspressen har en viktig rolle i vårt samfunn, vår kultur og vårt politiske system. I nyere tid, og som følge av teknologiske fremskritt, endringer i det politiske klimaet og en demokratisering av det offentlige rom gjennom Internett og sosiale medier, har vi sett en betydelig fremvekst av «alternative» medieaktører. Kapittel 2, *Teori*, gir en innføring i begrepet alternative medier, og utforsker hvordan nettsteder som Resett, Document og Human Rights Service utfordrer etablert journalistikk og gir oss alternative innganger til å forstå dagsaktuelle hendelser. Innvandrings- og islamkritiske diskurser figurerer betydelig i pistolklubbsaken, og jeg ser derfor også på historiske tendenser i norsk presseomtale av muslimer og migrasjon fra land med en muslimsk majoritetsbefolkning.

I kapittel 3, *Metode*, gjør jeg rede for den vitenskapelige tilnærmingen til prosjektet, og beskriver hvordan jeg har valgt, samlet inn og analysert datamaterialet. Datamaterialet består av 13 artikler publisert av Resett, Human Rights Service og Document, samt henvisning til tilknyttede Facebook innlegg publisert av nettstedene eller deres redaktører. Jeg har latt meg inspirere av sentrale bidragsytere til fagfeltet kritisk diskursanalyse, bl.a. Norman Fairclough (2013, 2015), Ruth Wodak (2012, 2015) og Teun van Dijk (1988), samt den multimodale retningen til Kress og van Leeuwen (2021). Jeg er spesielt interessert i hvilke retoriske virkemidler de alternative mediene har tatt i bruk i deres forsøk på å overbevise deres publikum om at pistolklubbsaken faktisk utgjør en «nasjonal skandale.» Metodisk og teoretisk trekker jeg på den kritiske tradisjonen, med et mål om å dekonstruere det sosiale fenomenet jeg studerer og å avdekke det som ikke er umiddelbart åpenbart. Ved å forstå hva en tekst *egentlig* sier, får man også mulighet til å utfordre tekstens budskap.

Det er noen kontinuerlige vekslinger i min teoretiske og metodiske tilnærming. Som forsker tilnærmer jeg meg datamaterialet med noen foreløpige antagelser, men de er på ingen måte satt. Metoden preges derfor av både induktive og deduktive strategier,

i en kontinuerlig pendling mellom teori og empiri. Jeg pendler også mellom tekstene jeg studerer, og konteksten de opptrer i, i det som utgjør en dialogisk relasjon mellom enhet og helhet. En slik hybridmodell kalles gjerne en abduktiv metode og er særlig egnet for kritisk diskursanalyse (Skrede, 2017; Wodak, 2003; Wodak & Meyer, 2009). Det er ikke mitt mål å kunne gi et definitivt svar på problemstillingen, men heller å best mulig belyse fenomenet «pistolklubbsaken» gjennom fortolkninger, teoriseringer og mulige forklaringsmodeller. Fordi mitt eget utgangspunkt er av avgjørende betydning for hvordan jeg leser disse tekstene, vil jeg i dette kapittelet også gjøre rede for min egen situering i prosjektet.

Kapittel 4, *Presentasjon av funn*, utgjør en empirinær reise gjennom datamaterialet, med presentasjon av funn og analyse underveis. Gjennom nærlesing av tekst og bilder, søker jeg å avdekke hvilke diskurser mediene har trukket på i deres fremstilling av pistolklubbsaken. Det er et spesielt fokus på hvilke retoriske virkemidler som tas i bruk og hvilke språklige strategier som iverksettes for å overbevise publikum at denne saken faktisk utgjør en «nasjonal skandale.» Her inspireres jeg i stor grad av Wodak (2003, 2015) og van Dijks (1988; 1995, 2008) arbeid om politisk retorikk og nyhetsdiskurser, det Helland kaller (2019) «rasismens retorikk» og Alghasi, Eide og Simonsens (2020) samleverk om medier og minoriteter i Norge.

I kapittel 5, *Drøfting*, løfter jeg blikket og forsøker å besvare problemstillingen i lys av egne funn. Jeg er spesielt interessert i hvordan de alternative mediene opptrer, til dels som medieaktører, men også som politiske påvirkningsagenter. Å konstruere denne saken som en «nasjonal skandale» er en retorisk og diskursiv øvelse som tjener et bestemt formål: å overbevise publikum om en alternativ og mothegemonisk «virkelighet» til den som presenteres av makthavere og etablerte medier. Men hvilken «virkelighet» er det de alternative mediene skal overbevise om? Hvor mye alvor skal vi egentlig tillegge deres politiske prosjekt?

Avslutningsvis i kapittel 6, gir jeg mine konkluderende refleksjoner og implikasjoner for videre forskning. Dette forskningsfeltet er i sterk fremvekst, både nasjonalt og internasjonalt, og må sees i sammenheng med politisk polarisering, fremveksten av høyrepopulisme, demokratiseringen av det offentlige rom, og de sosiopolitiske konsekvensene av masseinnvandringsprosessen til vestlige land. De alternative mediene

avskrives ofte som useriøse, marginale eller partiske aktører som opererer ved siden av det offentlige ordskiftet. Deres utbredelse på sosiale medier, samt effektive utnyttelse av nye teknologier og underliggende spenninger i samfunnet, gjør dem allikevel til en potent og viktig stemme i den norske offentligheten. De alternative mediene står tilsynelatende i generelt lav kurs hos mange, men vi vet allikevel at de lykkes i sosiale medier. Så hvordan? Hvilke metoder ligger til grunn? Hvordan er resonnementet som konstruerer denne påståtte «nasjonale skandalen» bygget opp? Og aller sist kommer jeg tilbake til spørsmålet som nå har opptatt meg i flere år – for *hva skjedde egentlig her?*

2 Teori

2.1 Media som virkelighetsskaper

Massemediene har en betydningsfull rolle i hvordan vi inntar og forstår vår virkelighet. Som den såkalte «fjerde statsmakt» er har spesielt nyhetspressen en viktig rolle i vårt demokrati, både som arena for det offentlige ordskiftet, men også i kraft av å forvalte storsamfunnets dagsorden. Journalistikk defineres av Bjerke et al. (2019, s. 265) som «aktuell rapportering av saker av allmenn interesse i henhold til profesjonens etiske forpliktelser.» Pressen skal fortelle oss hva som skjer i samfunnet, fremme debatt og analyse, og avdekke kritikkverdige forhold hos makthaverne. I Norge er disse journalistiske prinsippene og etiske forpliktelsene nedfelt i Vær varsom-plakaten og Redaktørplakaten (Pressens faglige utvalg, 2019b, 2021b).

Presstekster er betydningsfulle og innflytelsesrike tekster. De blir mye lest, de utgir seg for å formidle virkeligheten, og de har betydelig påvirkningskraft på publikums oppfatning av hendelsene de presenterer. Presstekster etterstreber å gjengi virkeligheten til sitt publikum, men som Hågvar (2007, s. 15-16) påpeker er det «mange alternative måter å formidle en sann virkelighet på.» Det er en kjent maksime at pressens første forpliktelse er til «sannheten,» men det er ingen konsensus om hva som utgjør «sannheten.» «Valget av ord er aldri uskyldig» hevder Hågvar (2007, s. 18), og hvilken «sannhet» man presenteres formes av redaksjonelle valg, fortolkninger og diskursive innramminger. Om en artikkel omtaler Osama bin Laden som en «islamistisk terrorist» eller en «religiøs frihetsforkjemper» leder leseren implisitt inn i en foretrukket leseposisjon, og i det ligger makten til å definere hvordan «sannheten» i nyhetssaken skal forstås.

Ved å levere mediatiserte bilder av virkeligheten og dagsaktuelle hendelser, forvalter mediene i stor grad vår felles dagsorden og det offentlige ordskiftet. I prinsippet kan et uendelig antall fremstillinger opptre i massemediene, men noen diskurser blir spesielt dominerende, legitimerte og normaliserte. Atton (2015, s. 2) viser til

«hierarkier av mening», som utarter seg både i utvalg og presentasjon av nyhetssaker, hvor de mest leste mediene i stor grad får dominans over hvordan virkeligheten skal forstås. Van Dijk (2000) hevder at mediernes makt hovedsakelig er diskursiv og symbolsk, en makt som ligger i å kunne opptre som premissleverandør for en imaginær delt virkelighet. Mediene utgjør en kamparena for konkurrerende diskurser: et sted for produksjon og reproduksjon, men også et sted for motstand, rekontekstualisering, kritikk og forhandling. For Fairclough er (2003, s. 84-85) er journalistikk er en «tungt fortolkende og konstruerende prosess,» som produserer en gitt virkelighet gjennom måten innholdet medietiseres. Helland (2019, s. 147) omtaler det stadig endrende diskursive klimaet i mediene som en «strid om *hegemoni* innenfor offentligheten.» Når det kommer til en politisk dagsorden, har Strömbeck (sitert i Krzyżanowski et al., 2018, s. 6, min oversettelse) hevdet at «Mediert virkelighet betyr mer enn noen form for faktisk eller objektiv virkelighet.»

2.2 Media i endring

Globalisering, teknologiske nyvinninger og endringer i det politiske klimaet har medført store endringer i det norske og globale medielandskapet (Bjerke et al., 2019; Eide & Alghasi, 2020b). De siste århundret har nyhetene gått fra papiravisa til skjermen, og vi har nå tilgang til en mangfoldig mediatisert «virkelighet» som er tilgjengelig gjennom nettaviser, video, «feeder,» «stories,» blogger og podkaster. Vi kan i økende grad kurrere vår egen mediediett og nyhetsstrømmer i sosiale medier, velge hvor og hvordan vi får nyheter, hvilke «stemmer» vi lytter til, og til en viss grad velge hvilken versjon av virkeligheten vi vil forholde oss til. Teknologiske nyvinninger har muliggjort en demokratisering av medieproduksjon og -distribusjon, hvor man enklere kan ta til orde og uttrykke seg på nettbaserte plattformer som blogger, nettplattformer og sosiale medier. Enhver person med et tastatur og en internettilkobling kan nå produsere og publisere egne tekster, samt medvirke og kommentere på andres tekster og innlegg. Fra et enklere medielandskap som muliggjorde en relativt felles forståelse av virkeligheten, har vi nå tilgang til utallige versjoner av «sannheten» fra et mangfold av kilder (Kovach & Rosenstiel, 2021). En konsekvens av disse endringene er en fragmentering av mediedekning- og konsum, og en «eksplosjonsartet» bruk av sosiale medier (Eide & Alghasi, 2020b).

Det endrede medielandskapet har også hatt betydelige konsekvenser for vår forståelse av virkeligheten. I 2016 ble «post-truth,» eller «post-sannhet» på norsk, kåret til årets ord i Oxford English Dictionary i 2016 (Oxford University Press, 2022). Begrepet kjennetegner noe som er «relatert til eller betegner omstendigheter der objektive fakta er mindre innflytelsesrike for å forme opinionen enn appeller til følelser og personlig tro.»

Kommunikasjon har samtidig stadig blitt mer «multimodal» og sammensatt, i den forstand at tekster i økende grad blander forskjellige «meningsskapende ressurser» som skrift, layout, bilder, logoer, farger, og lyd (Øierud, 2011, s. 43; Skrede, 2017). Multimodaliteten kommer til uttrykk både i komposisjon og distribusjon, eksempelvis en nyhetssak som samtidig deles som et Youtube klipp, en Snap-story, et Facebook-innlegg og en digital nyhetsartikkel, og som deles videre i Facebook grupper vi er medlem i, og på våre bekjentes «feeder» og «stories». Mediene har blitt mer interaktive, deltagende og samskapende (Atton, 2015; Fuchs, 2014). Nyhetsartikler publiseres med kommentarfelt som inviterer til diskusjon og debatt, samt «lik» og «del» knapper som oppfordrer til deling av innholdet på sosiale medier. Vi kan «scrolle,» «dele,» «like,» «blogge» og «tweete» nyhetene vi inntar - verb som også demonstrerer hvordan vår rolle som nyhetsforbrukere har endret. Vi gis ikke bare mulighet til å passivt forbruke nyheter, men oppfordres også til å delta i meningsskaping, debatt og distribusjon. Samtidig formes innholdet på skjermene våre av valgene vi tar: cookies og algoritmer skreddersyr innholdet på internett slik at vi får mer av det vi vil ha, og mindre av det som ikke interesserer oss.

2.3 Fremveksten av alternative medier

Det norske medielandskapet har i lang tid vært preget av etablerte nasjonale og regionale mediehus som NRK, VG, Aftenposten, Dagens Næringsliv og Bergens Tidende. De mindre lokalavisene står også forholdsmessig sterkt i Norge, sett i internasjonal sammenheng. De etablerte mediene har ofte lang fartstid, mottar økonomisk statsstøtte, har faste lesere og abonnenter, nyter høy tillit i befolkningen, og har en betydelig makt overfor hva vi vet og hva vi vet om det, hva vi snakker om og hvordan vi snakker om det. På denne måten opptrer mediene som en forvalter av dagsordenen og det offentlige ordsiftet (Newman et al., 2017, 2018; Newman et al.,

2019; Newman et al., 2020; Newman et al., 2021). I nyere tid har vi sett en betydelig sentralisering av nyhetsaktørene i Norge. Tungvektene VG, Aftenposten, E24, Stavanger Aftenblad, Bergens Tidende inngår nå i det internasjonale konsernet Schibsted (Schibsted, u.å.), mens konsernet Amedia eier riksdekkende Nettavisen og et snaut hundretalls lokalaviser (Amedia, u.å.).

Nyheter inntas nå hovedsakelig gjennom digitale enheter, og antallet nordmenn som får nyhetene fra TV og papiraviser er i stadig nedgang. En undersøkelse av det internasjonale mediebyrået Reuters viste i rapporten *Digital News Report 2021* (Newman et al., 2021, s. 92-93) at 86% av nordmenn nå inntar nyheter digitalt, herunder nettutgavene av aviser som VG eller Dagbladet, nettsider som NRK.no og TV2.no og sosiale medier som Facebook, YouTube og Snapchat.

Rapporten viser også at et lite, men lojalt, publikum jevnlig leser såkalte «alternative» medier, digitale aktører som utgjør en egen nisje i det norske medielandskapet. I 2021 leste ca. 5% av norske medieforbrukere ukentlig nettstedene Resett.no og Document.no, aktører som nærmest halvparten av rapportens respondenter også uttrykker mistillit til. Tross relativt lave lesertall, har disse nettstedene skåret uforholdsmessig høyt i delinger av innhold på sosiale medier de siste 5 årene (Storyboard, 2018b, 2019, 2020, 2021b, 2022). I 2021 sto Resett og Document henholdsvis på 8. og 9. plass i en liste over delinger på sosiale medier, med nærliggende Human Rights Service på 11. plass. Samlet sett, tyder det på at disse mediene har aktive digitale publikum, og at deres tekster engasjerer spesielt i sosiale medier.

Det er ikke bare Reuters som karakteriserer disse nettstedene som «alternative medier.» Medieforsker Silje Nygaard (2019b) hevder at:

«Det siste tiåret har den Skandinaviske offentligheten sett en oppblomstring i såkalte innvandringskritiske alternative medier som for eksempel Document og Resett. [...] Det de kan sies å ha til felles er en forståelse av at de tradisjonelle nyhetsmediene og den politiske eliten skjuler eller ikke vil ta inn over seg det de oppfatter som negative konsekvenser av innvandring. Videre er de alternative mediene særlig kritiske til innvandring fra muslimske land og 'utbredelsen av Islam.'»

En lignende definisjon fremsettes av sosiolog Sharam Alfghasi (2020b, s. 159):

«De alternative mediene har det til felles at de beskylder multikulturalisme for å representere en skjebnesvanger trussel mot norsk kulturarv, verdier og levesett. De presenterer seg som alternative til korrupte, politisk korrekte, bedøvede tradisjonelle medier, og posisjonerer seg sammen med folket i kampen mot makteliten, for å opplyse Norge om en muslimsk innvandring som vil endre landet.»

Fremveksten Nygaard og Alghasi sikter til, er ikke utelukkende et skandinavisk fenomen. Trump-årene var preget av en gjennomgående retorisk runddans om «falske nyheter,» «alternative fakta» og kritikk mot «mediaeliter» som angivelig forvrengte virkeligheten for å tjene politiske motiver. Samtidig har hendelser som Brexit, den arabiske våren, «flyktningkrisen» og den globale fremveksten av høyrepopulistiske partier satt sine spor på medielandskapet. Begreper som «desinformasjon» og «misinformasjon» har fått en viktig rolle innenfor mediestudiene (Kalsnes, 2019; Mudde, 2019). Fra *Breitbart* og *InfoWars* i USA til svenske *Nyheter i dag* til *Human Rights*, *Resett* og *Document* i Norge, har vi sett en betydningsfull fremvekst av høyreorienterte digitale nyhetsplattformer (Heft et al., 2020; Ihlebæk & Nygaard, 2021; Kalsnes, 2019).

Det er vanskelig å komme til en entydig definisjon av det Nygaard og Alghasi identifiserer ovenfor. Disse mediene er vekselvis blitt kalt «kritiske» medier (Fuchs, 2010), «partiske» eller «hyperpartiske» medier (Kalsnes & Larsson, 2021; Mayerhöffer, 2021; Newman et al., 2020); «innvandringskritiske alternative medier» (Holt, 2018; Nygaard, 2019a), «innvandrers- og islamskeptiske nettmedier» (Alghasi, 2020a) og «høyreorienterte digitale nyhetsmedier» (Heft et al., 2020). Selv foretrekker jeg begrepet «innvandringskritiske alternative medier» i den norske konteksten, da et kritisk ståsted i «innvandringsdebatten» er et utpreget kjennetegn ved de tre mest innflytelsesrike norske alternative mediene: *Resett*, *Human Rights Service* og *Document* (Alghasi, 2020a). En fellesnevner er at disse mediene forstår sin rolle som et korrektiv til mer etablerte aktører, de såkalte «hovedstrømsmediene», «mainstream media» eller «MSM». Fra deres posisjon på marginene utfordrer disse aktørene aktivt hovedstrømsmedienes hegemoni over virkeligheten, det offentlige ordskiftet, og den medieforvaltede dagsordenen (Holt,

2020; Holt et al., 2019). Det finnes også mindre medieaktører i Norge som også kan beskrives som «alternative medier,» men ikke er innvandringskritiske, eksempelvis venstreorienterte Steigan (Dahlback, 2021a) og Radikalportal, eller den nå nedlagte motkulturelle Gateavisa.

Begrepene *alternative medier* og *alternativ journalistikk* ble opprinnelig brukt av Atton (2002; 2003, min oversettelse), om medievirksomhet som avviker fra etablert journalistisk praksis med henhold til utforming, innhold, faktasjekk og kildebruk. Med utgangspunkt i Downings (2001) motkulturelle, politisk motiverte «radikale medier,» identifiserer han i tillegg *alternative* markører som bruk av nye teknologier, skribenter uten journalistisk erfaring, en høy grad av verdiladet meningsinnhold og et uforpliktende forhold til de etablerte journalistiske prinsippene vi kjenner igjen fra Vær varsom plakaten. For Atton (2002, s. 9, min oversettelse) er de alternative mediene et eksempel på det Foucault kaller «et opprør av undertrykkede kunnskaper»: politiske prosjekter som fremmer marginaliserte ideer, stemmer og produksjonsmetoder. I dette opprøret ligger også det mothegemoniske potensialet.

Til tross for at de alternative mediene prøver å distansere seg fra «hovedstrømsmediene,» hevder Nygaard (2019a, 2019b) at nettsidene likevel benytter seg av den profesjonaliserte nyhetspressens visuelle og tekstlige sjangere, som layout, organisering av innhold og kategorisering av stoff. Dermed nyter de en slags «kredibilitet på lån,» og benytter kjente sjangere til å fremme alternative virkelighetsforståelser. Kalsnes (2019, s. 69) trekker frem tendensen til en slags «sjangerblanding» som kombinerer nyheter, underholdning og meningsinnhold i samme produkt. Ifølge Helland (2019, s. 148) ligger de alternative medienes makt i at de «behersker en tilsynelatende nøytral diskursform,» til tross for at innholdet i stor grad avviker fra tradisjonell, profesjonalisert journalistikk.

Atton (2006, s. 574) hevder at økningen av innvandringskritiske alternative medier må forstås i sammenheng med en normalisering av høyreorientert og høyrepopulistisk diskurs i offentligheten. Denne normaliseringen opptar i stor grad Wodak (2015, s. 211, min oversettelse), som hevder at grensene for hva man kan fremføre offentlig i innvandringsdebatten stadig flyttes til høyre. Hun har identifisert flere faktorer som har muliggjort fremveksten av høyrepopulisme og høyrepopulistisk diskurs i Vesten:

«den globale finanskrisen og den relaterte nyliberale innstrammingspolitikken som fører til økende arbeidsledighetstall hos mange Europeiske land og utover, av trangen til å beskytte velferdsstaten, ved enorm fattigdom i «utviklingslandene» og påfølgende migrasjon, ved utviklingen av den 'arabiske våren' og ved nye fundamentalistiske religiøse bevegelser, [...] Og selvfølgelig, ved at mange innbyggere er skuffet over dysfunksjonell tradisjonell politikk – politikk som oppfattes som ute av stand til håndtere nye risikoer og farer i våre samfunn. Nye medievante ledere utnytter slik desillusjonering gjennom tekst, bilde og prat, via mange diskursive og materielle praksiser.»

Hun beskriver også en tendens til at høyrepopulistiske aktører utnytter konstruerte og mediatiserte «kriser» og «skandaler» for å markedsføre deres frykt- og trusselpolitikk («politics of fear» på engelsk) overfor «folket.» Disse «krisene» kan være reelle, overdrevne eller til dels fabrikkerte, men aktualiserer konfliktnarrativer om at indre og ytre fiender truer «folket.» For Mudde (2019) har dette medielandskapet skapt en fruktbar grobunn for det ytre høyre, som utnytter slike «kriser» for å fremme deres saker og synspunkter i egen ideologisk innramming. Simonsen og Kjølsvold (i Nilsen, 2004, s. 213) oppsummerer dynamikken slikt:

«Høyrepopulismen har presentert sitt politiske narrativ gjennom denne konfliktdimensjonen ved å konstruere tydelige og dikotomiske fiendebilder: Folkets indre enhet og harmoni trues av elitens kosmopolitiske hegemoni på den ene siden og av fremmede kulturers tilstedeværelse og inkompatible karakter på den andre siden.»

Forskning på alternative medier (og spesielt deres utbredelse på sosiale medier) har økt betydelig de siste årene, både innen- og utenlands. I Skandinavia alene, har vi eksempler fra Norge (Eide, 2012; Figenschou & Ihlebæk, 2018, 2019; Haanshuss & Ihlebæk, 2021; Kalsnes & Larsson, 2021; Larsson, 2019; Nygaard, 2019a, 2019b, 2020a, 2020b; Wold, 2022), Sverige (Ekman, 2015, 2018; Holt, 2018; Theorin & Strömbäck, 2020) og Danmark (Mayerhöffer, 2021). Forskning på alternative medier fokuserer i stor grad på aktører som tilhører høyrefløyen av politikk og samfunnsdebatt, som fremmer innvandringskritikk, høyrepopulisme, konservatisme, islamofobi, klimaendringsnektelse og avskrivning av «politisk korrekthet» og

identitetspolitikk. Det er en klar konsensus innenfor forskningslitteraturen at vi trenger en mer inngående forståelse av de alternative mediene og hvilken rolle de spiller i politikk, kultur og samfunnsliv.

2.4 Den norske treenigheten av «innvandringskritiske alternative medier»

Historisk sett er ikke høyreorienterte, innvandringskritiske alternative medier et fullstendig ukjent fenomen i Norge. Fremskrittspartiets grunnlegger Anders Langes publiserte «Hundeavisen» på 60-tallet, som kalte motstandere av Apartheid for «forrædere av den hvite rase» og trykket saker som «Ingen stemmerett til negre» og «Nei til blandingssekteskap» (Bore, 2019).

I Norge identifiserer de tre største alternative mediene seg som alternativer, men også som *korrektiver*, til hovedstrømsmediene. Resett (u.å.-a) presenterer seg selv som en «politisk uavhengig mediekanal,» som skal være «kritisk til makt» og «være et alternativ til de etablerte mediene.» Document (u.å.) beskriver seg selv som «Norges største uavhengige meningsbærer» som «prioriterer samtidens store og definerende saker, som masseinnvandringen til Norge og Europa, og integreringen som dette fører med seg, [... samt] ideologi og praksis i offentlig sektor» og «ikke minst følger vi tett islamismen som vår tids farligste totalitære bevegelse.» Videre oppgir nettstedet at det «ønsker å påvirke og korrigere utviklingen» og at «det er derfor vi er til.» Human Rights Service (u.å.-a) synliggjør også sine politiske motiver i det nettstedet omtaler som sitt «konkrete arbeid»: å «sette søkelys på ulike sider av innvandrings- og integreringsfeltet. Håpet vårt er selvsagt at våre forslag skal ha betydning for fremtidig politikk på området.»

I disse beskrivelsen kommer flere av de alternative mediers kjernesaker til syne: antielitisme, mistillit til etablerte medier, et kritisk ståsted i innvandringsdebatten og overfor islam, og et ønske om å påvirke hvilke saker som settes på dagsordenen. Hvorvidt de alternative mediene er politisk uavhengige eller ei kan debatteres. To av tre viser til eksplisitt politiske ambisjoner i sin egenomtale. Alghasi (2020a, s. 88) hevder at de alternative mediene «benyttes for formidling av ideologiske budskap» som i stor grad samsvarer med den politiske høyresiden. Carl I. Hagen, tidligere

leder for Fremskrittspartiet, kalte i 2009 Human Rights Service den «eneste tenketanken med et fornuftig standpunkt, som har vært kritiske til den dumsnille og snillistiske politikken som er ført i dette landet» (Glomnes, 2009a). FRP har flere ganger tatt til orde for at de alternative mediene bør likebehandles med andre aktører, med tanke på statsstøtte og adgang til arenaer av offentlig interesse (Fremskrittspartiet, u.å.; Glomnes, 2009b; NTB, 2020, 2021b). Resetts tidligere redaktør Lars Akerhaug har skrevet ei bok sammen med nåværende leder for Fremskrittspartiet Sylvi Listhaug (Listhaug & Akerhaug, 2018). Alghasi (2020a, s. 95) hevder at «innvandrers- og islamskeptiske nettmedier, sammen med sentrale FRP-ere i regjeringen» sammen utgjør en «mektig ideologisk front» i innvandringsdebatten.

Reuters Instituttets årlige digitale nyhetsrapport har siden 2018 oppgitt Document, Resett og Human Rights Service (HRS) som de mest leste alternative mediene i Norge (Newman et al., 2018; Newman et al., 2019; Newman et al., 2020; Newman et al., 2021). Til tross for at to av tre erklærer seg politisk nøytrale, har andre plassert disse tre nettstedene på «ytre høyre» av det norske medielandskapet (Dahlback, 2021a; Jupskås, 2021; Kalsnes, 2019; Newman et al., 2020). Selv om disse mediene er av de mest ytterliggående høyreorienterte mediene i Norge, må de ikke forveksles med «ytre høyre» av den norske *politiske* landskapet, hvor vi finner høyre-radikale og høyreekstreme grupperinger som Norwegian Defence League (NDL), Stopp Islamisering av Norge (SIAN) og Den Nordiske Motstandsbevegelsen (DNM) (Bjørge, 2018). Det er derimot viktig å anerkjenne at høyre-radikale og islam- og innvandringskritiske grupperinger som SIAN er sentrale i spredningen av innhold fra alternative medier på sosiale medier, ofte i egne «ekkokamre» (Dahlback, 2021b).

De alternative mediene er soleklare tungvektene i sosiale medier, med et uforholdsmessig høyt publikumsengasjement. I 2020 var Resett og Document begge større på sosiale medier enn Aftenposten, tross små redaksjoner, få faste lesere og knappe ressurser (Dahlback, 2021a). Samme år sto Document og Human Rights Service for åtte av de ti mest delte skribentene på sosiale medier (Nyhetsåret.no, 2020). Det er et særlig engasjement i kommentarfeltene til de alternative mediers innlegg i sosiale medier, og en betydelig tendens til negative kommentarer om innvandring, islam og muslimer (Grøtan et al., 2019; Kasahara et al., 2022). Der de fleste etablerte medier har stengt eller strengt moderert sine kommentarfelt på

artikler og i sosiale medier, legger Document, Resett og Human Rights Service opp til en relativt fri debatt fra sitt publikum, både i egne tekster og på sosiale medier.

Flere (Bjerke et al., 2019; Larsson, 2019; Nicholls et al., 2016) har vist til de alternative mediers mestring av digitale produksjons- og distribusjonsstrategier som delforklaring på deres suksess i sosiale medier. I en studie av «hyperpartiske medieaktører» på Facebook fant Larsson (2019) at de alternative mediene i Norge har mer aktive, engasjerte og deltagende publikum enn øvrige medieaktører, og at nyhetssakene deres er høyst «delbare» og til tider «virale.» Spesielt saker som er emosjonelt ladet, kontroversielle eller har en politisk «mobiliserende tone» fører til høyt publikumsengasjement og en kollektiv «forsterking» av sakenes budskap. I en Faktisk.no reportasjes forsøk på å forklare alternative mediers dominans på sosiale medier, ble Resett, Human Rights Service og Document beskrevet som «virale vinnere» som i stor grad var avhengige av et nettverk av Facebook grupper og sider (eksempelvis «Vi som har fått nok av diktaturet på stortinget,» «Norge Først <3», «Stopp islamiseringen av Norge» og «Norge fritt for islam»). Disse nettverkene beskrives som et «ekkokammer,» hvor «islamkritikk og nasjonalisme dominerer» (Dahlback, 2021a).

Virulens er i denne forstand et godt bilde på nyhetenes delbarhet og publikumsengasjement. Mediedekningen til de alternative mediene er utformet for å inspirere sterke følelser, skape engasjement for deres hjertesaker, og for å overbevise publikum til å samle seg om deres ideologiske orientering. Gibbs (2011) beskriver hvordan slike tekster kan fremme «affektiv smitte» eller «smittsomme følelser,» hvor retorikkens mål er å fremtvinger en så høy affekt hos publikum at de inspireres til videre handling: eksempelvis å «like», dele med nettverk, abonnere/kjøpe, kommentere og tilslutte seg deres politiske synspunkt.

Document.no begynte som en blogg i 2003, Human Rights Service som en politisk tenketank i 2007 og Resett åpnet i 2017. Alle tre er rent *digitale* medier, som i tillegg til egen nettside distribuerer innhold gjennom Facebook-grupper, podkaster, YouTube kanaler, selvproduserte rapporter og egenskrevne bøker. De utgjør alle «digitalfødte nyhetsmedier» (Nicholls et al., 2016, min oversettelse) eller «deltakende medier på nett» (Holt, 2018) som effektivt utnytter nye teknologier i deres produksjon, distribusjon og publikumsengasjement.

Nye tall fra nyhetsbyrået Reuters (Newman et al., 2021) og analyseverktøyet Storyboard (Storyboard, 2022) tyder på at antall lesere og publikumsengasjement til de norske alternative mediene er svakt fallende, etter en topp under covid-19 pandemien. Til norsk journalistlags publisering *Journalisten* pekte Resetts redaktør Helge Lurås på stengte grenser og «langt lavere innvandring» som en forklarende faktor til nedgangen (Greger, 2022).

2.4.1 Human Rights Service

Human Rights Service, skriver Helland (2019, s. 109), «har vært en premissleverandør for ytterliggående deltakere i innvandringsdebatten.» Nettstedets informasjonsansvarlig Hege Storhaug, en aktiv og journalistutdannet samfunnsdebattant, har bl.a. utgitt bøkene *Islam: Den 11. landeplage* (2015), *Rundlurt: Om innvandring og islam i Norge* (2009) og *Tilslørt avslørt: Et oppgjør med norsk naivisme* (2007). Hun driver nettstedet sammen med sin samboer, redaktør Rita Karlsen, og «fagskribent» Julie Dahle, som tidligere har skrevet for Document. De to siste årene har Karlsen, Dahle og Storhaug alle plassert innenfor topp 10 i en liste over journalister med de mest delte sakene på sosiale medier (Nyhetsåret.no, 2020, 2021).

Human Rights Service anser seg selv som en «politisk tenketank,» og ikke ei nettavis (Human Rights Service, u.å.-a). I tillegg til saker om dagsaktuelle hendelser, produserer nettstedet også egne forskningsrapporter; eksempelvis *To moskeer i Norge – med blick på kvinners status, Segregering, mangfold og integrering – med fokus på Oslos delbydeler og skolen* og *Skatt- og trygderegnskap for utvalgte innvandrerhusholdninger* (Human Rights Service, u.å.-b). Innvandring og integrering er et sentralt tema i publiseringene, dog med et særskilt fokus på kvinner og barn. De 7 kategoriene man kan klikke på hos nettsiden er: innvandring, kriminalitet, kvinner og likestilling, politikk, statistikk og ytringsfrihet.

Human Rights Service mottok inntil 2022 statlig pressestøtte fra Medietilsynet, en ordning som hadde vært kontroversiell over lang tid. «En skammens dag,» erklærte Hege Storhaug i den anledning, og hevdet at «dette handler om at vi har kritisert islam» (NTB, 2021a).

2.4.2 Document

Nettstedet Document, grunnlagt som en blogg i 2003, ble for alvor kjent i kjølvannet av terrorhandlingen 22. juli 2011, da det ble kjent at Anders Behring Breivik hadde vært en trofast leser og bidragsyter i kommentarfeltene (Eide, 2012). Fuchs (2014, s. 59) har karakterisert Document som et «treffpunkt for norske høyreekstreme.»

Redaktør Hans Rustad ble i 2018 medlem av Norsk redaktørforening, som betyr at nettstedets saker kan klages inn til pressens organ for selvjustis, Pressens faglige utvalg. I 2021 ble Document årets mest felte redaksjon, med 7 brudd på Vær Varsom plakaten (Pressens faglige utvalg, 2021a), deriblant knyttet til moderering av innholdet i nettsidens kommentarfelt. Alle 7 endte med PFUs sterkeste fellelse: *brudd på god presseskikk*. I januar 2021 åpnet Norsk redaktørforening en tilsynssak mot Hans Rustad for å tilsynelatende ha rettfærdiggjort vold mot journalister under stormingen av den amerikanske kongressen (Norsk redaktørforening, 2021). Foreningen fant ikke grunnlag for formelle sanksjoner eller utestengelse, men skrev følgende i en pressemelding:

Hans Rustad og Document.no har helt fra etableringen i 2003 vært svært kritisk til store deler av de norske, redaktørstyrte mediene – primært hva gjelder deres dekning av spørsmål knyttet til innvandring og integrering. Kritikken har vært både generell og spesifikk, og til tider svært skarp.

Enkelte av de kommentarer Rustad har kommet med den siste tiden går imidlertid lenger. Direkte og indirekte stempler Rustad kollektivt norske redaktørstyrte medier, og dermed alle sine kolleger, som løgnere. Det er noe annet enn konkret faglig eller politisk kritikk, og det kan bidra til å bryte ned den tilliten til redaktørstyrte medier som Norsk Redaktørforening er opptatt av å bygge opp.

I tillegg til artikler på nettsiden, gir Document også ut bøker på eget forlag. Listen over bestselgere oppgir bl.a. titler som *Den islamske fascismen* (Abdel-Samad, 2015), *Mot nasjonalt sammenbrudd: Norge i masseinnvandringens tid* (Fosli, 2019), og *Europas underlige død: innvandring, identitet, islam* (Murray, 2018).

2.4.3 Resett

Resett er det yngste av de tre største alternative mediene, og ble grunnlagt i 2017. Resett består bl.a. av ei nettside, en podkast (Resett, u.å.-d), en YouTube-kanal (Resett, u.å.-b) og et eget forlag (Resett, u.å.-c).

Grunnlegger og redaktør Helge Lurås har to ganger fått avslag på søknad om medlemskap i Norsk redaktørforening. Avslaget i 2018 oppga at «både når det gjelder kommentarfeltene og i omtalen av dagsaktuelle hendelser, er det gjentatte klare brudd på den saklighet som Vær varsom-plakaten forplikter oss til» (Norsk Redaktørforening, 2018). Avslaget fra 2020 viste til en enstemmig vurdering om at Lurås «ikke forholder seg til alminnelige publisistiske prinsipper» (Norsk Redaktørforening, 2020). Til tross for dette oppgir Resett selv at nettstedet opptrer i henhold til Vær varsom- og Redaktørplakatene, samt den egenutviklede Resett-plakaten (Resett, u.å.-a). Lurås har på eget forlag publisert bøkene *Veien til Resett - løgn, illusjoner og politisk korrekthet* (2019h) og *Knepfall - hvordan kristen skyldfølelse og venstresidens offermentalitet ødelegger Vesten* (2020). Sammen med hans samboer Shurika Hansen har han også publisert boka *Islam - sannheten om Muhammed og hans religion* (2020).

En annen viktig bidragsyter til Resett er tidligere VG-journalist Lars Akerhaug, som fungerte som redaksjonssjef fra 2019 til 2021. Da han tiltrådte i Resett, opplevde han «innvandringsaken symbolsk sett [som] noe man kunne gått i krigen for. Den var så viktig at det forsvarte en form for aktivisme» (Greger, 2021). Som forfatter har han utgitt bøkene *Norsk jihad: muslimske ekstremister blant oss* (Akerhaug, 2013) og *Der andre tier* (Listhaug & Akerhaug, 2018), sistnevnte med nåværende leder for Fremskrittspartiet Sylvi Listhaug. Etter at han sluttet i Resett, har han tatt sterk avstand fra nettstedets metoder og virkemidler, og det han beskriver som «en slags kontinuerlig kampanjejournalistikk på en rekke områder; man kan nevne innvandring [...], hvor det er helt åpenbart og tydelig hvilket standpunkt redaksjonen har» (Waatland, 2021).

2.5 Muslimen i norske medier

Alghasi (Alghasi, 2020a, 2020b) har kartlagt norske mediediskurser om islam og muslimer siden slutten av 60-tallet, da de første fremmedarbeiderne med muslimsk bakgrunn kom til lands. Fra konseptualiseringer som «eksotisk importvare» til «den multikulturelle trusselen,» hevder han at det ligger vedvarende forestillinger om islam som *annen, fremmed* og til dels *truende* til grunn. Samtidig har islam regelmessig blitt brukt som en forklaringsmodell i dekingen av samfunnsforhold som sosial ulikhet, kriminalitet, familievold og gettodannelse blant personer med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn (Eide & Alghasi, 2020b; Helland, 2019).

Terrorangrepene 11. september 2001 markerte en ny epoke i mediedekningen om muslimer, preget av krig, radikaliserings, terror og masseinnvandrings. En medieanalyse av avisdekingen av islam og muslimer utført for Fritt Ord i 2016 (Retriever, 2016, s. 14) identifiserte temaene *terror, religiøs praksis, islamkritikk, og radikalisering* som de mest fremtredende temaene. Integrerings- og Mangfoldsdirektoratets regelmessige medieanalyser (Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet, 2009; Retriever, 2014, 2017, 2020) finner også konsekvent en tendens til en «negativ» eller «problemfokusert» mediedekning av personer med innvandrerbakgrunn, og spesielt muslimer. Det er en tendens til at «innvandrere» i økende grad omtales med henvisning til deres tro, og ikke til deres fødested eller etniske bakgrunn (Alghasi, 2020a). Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet (2009, s. 8) oppsummer tendensen slik: «debatter om innvandring og integrering» i norske medier er i stor grad «debatter om Islam og muslimer.»

Vi kan ikke snakke om medierepresentasjonen av islam og muslimer i Norge, uten å også anerkjenne rollen fremmedfrykt og offer- og trusseldiskurser har spilt i deler av den norske offentligheten (Helland, 2019). Allerede i 1987 uttrykket daværende FRP-leder Carl I. Hagen en bekymring for at Norge ville bli «overtatt» av innvandrere og muslimer i løpet av et par generasjoner (Helland, 2019, s. 92-93). Gjennom masseinnvandring, høye fødetall og en utbredelse av islam «innenfra,» varslet han at Norge sto overfor en akutt og eksistensiell trussel. Ye'or (2005) har kalt dette «Eurabia», en forestilling om at islams utbredelse utgjør en invasjon som med tiden vil utrydde vestlige verdier og levemåter og gjenskape Europa i Profetens bilde. Makthaverne og «elitene» forstås som impotente eller naive overfor denne sivilisasjonskampen, og derfor medskyldige i det som vil bli vår egen tilintetgjørelse. I

nyere tid har FRPs Sylvi Listhaugs «snikislamiserings» oppfylt samme funksjon, et annet ord på den samme snikende muslimske fienden som angriper oss både innenfra og utenfra. Slike offer- og trusseldiskurser har mye trekraft på den ytre norske høyresiden, fra offentlig fremført partipolitikk til høyreekstreme og «kontrajihadistiske» miljøer (Bangstad, 2014; Bangstad & Helland, 2019; Bjørgo, 2018; Helland, 2019; Nilsen, 2004).

United Nations Committee on the Elimination of Racial Discrimination (s. 3) uttrykket i 2015 bekymring over en observert norsk økning i:

«fremmedfiendtlig diskurs som fremføres av politikere, i mediene og på andre offentlige plattformer, bl.a. internett, og som bidrar til å fremme rasistisk hat, intoleranse, stereotyper, fordommer og stigmatisering av etniske og nasjonale minoriteter og urfolk, bl.a. samer, ikke-vestlige innvandrere fra Europa, rom og asylsøkere.»

Forskning fra Politihøgskolen (Bjørgo, 2018, s. 35-36) viser hvordan islam har blitt den nye «hovedfienden» for det ytre høyre i Norge og mange oppfatter «militant islamisme og jihadistisk terrorisme» som en akutt trussel. Rapporten hevder at hva man kan fremføre offentlig om islam og muslimer har endret seg betydelig siden 11. september 2001, og uttalt islamskepsis og -motstand ikke lenger bare utgjør ytterliggående synspunkter i det norske ordskiftet. Dette reflekteres også i den økte organiseringen av innvandringsmotstandere og høyreekstremister (eks. Stopp islamisering av Norge, Norwegian Defence League, Den nordiske motstandsbevegelsen). Mye tyder på at denne typen organisering har flyttet seg fra «gata» til «data,» og at nettsider og sosiale medier spiller en avgjørende rolle i deres aktivisme og organisering (Haanshuus, 2018).

En nylig utgitt Bufdir-rapport (Kasahara et al., 2022), som har kartlagt omfanget av «diskriminerende og hatefulle» ytringer om muslimer i sosiale medier, identifiserte følgende fremtredende temaer i deres forskning:

«fremstillingen av muslimer som iboende voldelige og farlige, en tett kobling mellom muslimer generelt og terrorisme, en forestilling om at muslimer er i ferd med å ta over Europa, kritikk av den politiske venstresidas manglende

vilje til å ta inn over seg trusselen fra islam, og fremstilling av kulturelle og verdimeslige forskjeller mellom 'islam' og 'Vesten' som grunnleggende og uoverstigelige.»

Denne gjennomgående tendensen til negative karakteriseringer av islam og muslimer i den norske offentligheten, vitner om dyptgående islamofobi. Helland (2019, s. 92) beskriver begrepet som:

«forestillinger, tenke- og skrivemåter, om muslimer og islam, som enhetliggjør denne befolkningsgruppen, reduserer dem til vesensmessige eller essensielle egenskaper av kulturell art, slik at de implisitt eller eksplisitt blir forstått som mindreverdige, farlige og/eller problematiske.»

Det er i denne sosiopolitiske og mediemessige konteksten at ei liten lokalavis trykket en artikkel med overskriften «Betaler for våpentrening til flyktninger,» og i denne konteksten jeg ønsker å forstå: *Hva skjedde egentlig her?*

3 Metode

3.1 Vitenskapsteoretisk tilnærming

Filosofisk og vitenskapsteoretisk trekker jeg i stor grad på hermeneutikken og sosialkonstruktivismen i min søken etter å forstå «pistolklubbsaken.» Dette kapitlet gjør rede for den vitenskapsteoretiske, metodiske og analytiske tilnærmingen til prosjektet.

Å forstå og å fortolke den sosiale verden er sosialvitenskapens grunnleggende prosjekt, men forståelse, hevder Drønen (2011, s. 28), er «på ingen måte [...] et enkelt teoretisk begrep å forholde [seg] til.» Vi tilnærmer oss ikke sosiale fenomener fra et «intellektuelt nullpunkt,» men fra et gitt ståsted preget av kultur, politikk, historie, geografi og egne livserfaringer (Thomassen, 2006, s. 87). Hermeneutikken (eks. Gadamer, 2010) gir et godt bilde på denne dynamikken, og ser forståelse som en dialektisk relasjon mellom våre foreløpige forståelser og forståelsen vi tilegner oss i møte med nye fenomener. Forståelsen kommer til i en aktiv dialog mellom forsker og fenomen, mellom enhet og helhet, og mellom tekst og kontekst. I denne forstand finnes det ingen endelig «sannhet» om virkeligheten, men heller mangfoldige utsikter til en virkelighet som ser annerledes ut fra forskjellige ståsteder, eller gjennom forskjellige «forståelseshorisonter.»

Avvisningen av en stabil og universell «sannhet» er også et av de grunnleggende prinsippene i sosialkonstruktivismen, en epistemologisk tradisjon som forstår kunnskap og mening som sosialt konstruert gjennom komplekse menneskelige samspill og som kommer til uttrykk gjennom språk. For Foucault (1984, s. 72, min oversettelse) er sannheten «skapt av denne verden», og hvert samfunn har sitt eget «sannhetsregime», et maktsystem som privilegerer visse måter å forstå verden på og gjør dem selvfølgeliggjorte og sanne. For han er den sosiale verden konstituert gjennom en rekke samhandlende og konkurrerende diskurser, og det vi aksepterer som «sannhet» et produkt av at bestemte måter å snakke om verden privilegeres, legitimeres og naturaliseres over andre. En sosialkonstruktivistisk tilnærming søker

dermed å dekonstruere og denaturalisere sosiale fenomener, og å «observere, avdekke og beskrive det som ikke er umiddelbart tilgjengelig» (Skrede, 2017, s. 32). Ved å dekonstruere språkbruken rundt et fenomen, kan vi også analysere mekanismene som legitimerer og naturaliserer en gitt virkelighetsforståelse.

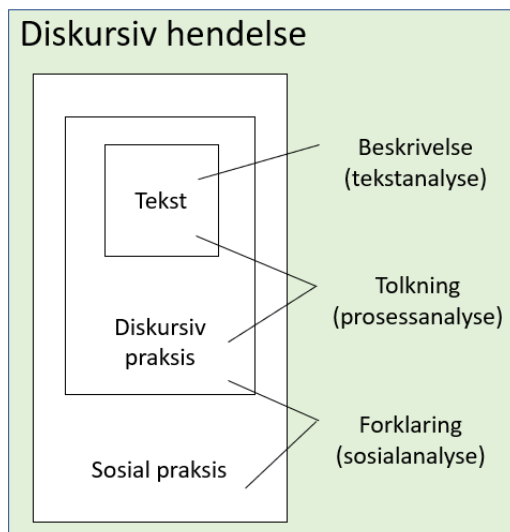
3.2 Kritisk diskursanalyse

Sosialkonstruktivismens logikk ligger til grunn for kritisk diskursanalyse, en maktkritisk analytisk retning fremmet av bl.a. Norman Fairclough (2013, 2015), Ruth Wodak (2012, 2015) og Teun van Dijk (1988, 2015), samt Kress og van Leeuwen (2021) som også senterer multimodalitet i deres tilnærming. Denne multidisiplinære retningen har røtter i lingvistikk og semiotikk, og ser språkbruk som en form for sosial praksis som bidrar til å produsere, reprodusere, og endre sosiale forhold. Det *kritiske* aspektet er avgjørende; iboende i kritisk diskursanalyse er ønsket om å gå maktbruk i sømmene. Van Dijk (2015, s. 466, min oversettelse) beskriver kritisk diskursanalyse som en slags «politisk bevegelse», «som først og fremst studerer måten sosial maktmisbruk, dominans og ulikhet blir formet, reprodusert og motarbeidet av tekst og prat i sosiale og politiske sammenhenger.»

Fairclough (2003, s. 17, min oversettelse) forstår *diskurs* som:

«en spesiell måte å representere en del av den (fysiske, sosiale, psykologiske) verden på - det er alternative og ofte konkurrerende diskurser, knyttet til ulike grupper mennesker i ulike sosiale posisjoner.»

Fairclough ser enhver bruk av språk som en *diskursiv hendelse*, eller en sammensatt sosial begivenhet. Enhver diskursiv hendelse er for han konstituert av tre dimensjoner: det er en *tekst* i en muntlig eller skriftspråklig forstand; det er et uttrykk for *diskursiv praksis* som innebærer produksjon og tolkning av tekst; og det er en forekomst av *sosial praksis* innenfor en gitt sosiokulturell kontekst (Fairclough, 2013, s. 94). For å forstå en diskursiv hendelse, må vi derfor undersøke det komplekse samspillet mellom disse tre dimensjonene.

Reproduksjon, Faircloughs 3-trinnsmodell I

Fairclough bryter selve analysen ned i tre «dimensjoner»: *beskrivelsen* av teksten, *tolkningen* av den diskursive praksis og *forklaringen* av den sosiokulturelle praksis. Førstnevnte utgjør en nærlesing av materialet, en tekstanalyse med fokus på lingvistikk, retorikk, struktur og budskap. Å foreta en tolkning av *diskursiv praksis* er å analysere prosessene knyttet til produksjon, distribusjon

og forbruk. Sentralt er relasjonen mellom tekst og leser, og mellom en gitt tekst og andre

tekster. I den forstand er intertekstualitet et nøkkelord, en forståelse av hvordan denne teksten eksisterer i relasjon til andre tekster, og hvilke intertekstuelle relasjoner den trekker på. Siste punkt utgjør en forklarende analyse av diskurs som sosial praksis, og trekker på begrepene ideologi, makt og hegemoni for å forstå tekstens betydning i relasjon til sosiale strukturer. Målet med Faircloughs tilnærming er å forene nærlesing av tekst, dekonstruksjon av sosiale fenomener, og en forståelse av tekstens rolle i komplekse sosiale maktrelasjoner (Skrede, 2017).

Fairclough (1992, s. 120-121) er ikke bare opptatt av det som artikuleres, antydes eller *forgrunnsføres* i en tekst, men også det som unnlates eller *bakgrunnsføres*, og det som tas for gitt eller selvfølgeliggjøres, såkalte *presupposisjoner* (2013, s. 34-35). Ved å avdekke hva som er inkludert og ekskludert i en tekst, samt det som tas for gitt at vi er innforstått med, kan vi også forstå hvilke maktrelasjoner som kommer til uttrykk. For Gullestad (2002, s. 47), er «enhver diskurs basert på selvfølgeliggjorte antagelser om verden [...] Å foreta en diskursanalyse er å analysere frem former for selvfølgeliggjort forståelse og den maktutøvelsen de legitimerer.» Gjennom å avdekke hva som *egentlig* står i en tekst, blir det også mulig å kritisere tekstens budskap og den maktutøvelsen det representerer.

For Fairclough gir alle diskursive hendelser uttrykk for ideologiske ståsted. Han forstår ideologier som «virkelighetskonstruksjoner» som bidrar til produksjon, reproduksjon og transformasjon av dominansrelasjoner (1992, s. 87-88), og som

kommer til uttrykk i alle former for språkbruk. Han trekker her på det Gramsci kaller hegemoni, prosessen ved at dominerende gruppers verdensanskuelser naturaliseres gjennom konsensus og opptrer som universelt aksepterte forståelses- og fortolkningsrammer. Kritisk diskursanalyse er opptatt av å avdekke mekanismene som gjør at noen diskurser når en hegemonisk status, samt å forstå mothegemoniske diskursers potensiale til å utfordre den sosiale virkeligheten.

Denne maktdimensjonen opptar også van Dijk (1988) i hans analyse av nyhetspressen. Han hevder at nyhetsdiskursens første bud er å overbevise publikum om at teksten gjengir *sannheten* om saksforholdet. Dette gjennomføres blant annet ved å trekke på kilder og forklaringsmodeller som fremstår som troverdige, gjerne fra makthavere eller etablerte institusjoner, på en måte som implisitt legitimerer deres dominans. Han hevder at pressetekster derfor i stor grad opptrer i ideologisk i tjeneste til makthaverne. Samtidig har pressetekster et iboende potensiale til å fremme mothegemoniske narrativer og diskurser, og til å bidra til det Fairclough (1992, s. 93, min oversettelse) kaller «hegemonisk kamp,» hvor diskursiv praksis har en vesentlig rolle i samfunnets pågående konstruering av virkeligheten. Ved å medialisere vår virkelighet, beskrive og fortolke vår virkelighet, og ved å forvalte vår dagsorden, er nyhetspressen et av våre viktigste fora for denne slags hegemoniske kamp. Den fjerde statsmakt har et vesentlig potensial til å produsere, reproducere og transformere de maktrelasjonene som ligger til grunn i vårt samfunn.

3.3 Retorikk

Kritisk diskursanalyse er en multidisiplinær tradisjon med en betydelig grad av metodisk og analytisk fleksibilitet. I min egen tilnærming har jeg latt meg inspirere av retorikk, det Platon i antikken beskrev som øvelsen av «å vinne sjelen gjennom diskurs.» I moderne tid forstår vi gjerne retorikk som kunsten om å overtale eller å overbevise, og om hvordan språklige strategier argumenterer frem budskapet i en tekst. I sin tilnærming til en kritisk diskursanalyse av nyhetspressen er Van Dijk (1988) spesielt opptatt av hvordan språklige strategier og retoriske virkemidler brukes til å produsere gitte versjon av virkeligheten i den enkelte tekst. Flere av forskerne jeg har trukket på i mitt eget prosjekt bruker retorisk analyse som et verktøy i sin kritisk diskursanalyse. Wodak (2015) er opptatt av *høyrepopulismens retorikk*,

Helland (2019) om *rasismens retorikk* og Nilsen (2004) om det hun kaller *hatretorikk*. Sentralt er mekanismene som tekster bruker for å overbevise leseren om at deres diskursive innramming er legitim, naturlig og hensiktsmessig for å forstå tekstens innhold.

Aristoteles beskrev tre appellformer som kan underbygge et retorisk argument: *etos* (vår tillit til avsenders troverdighet), *logos* (saklig og rasjonell argumentasjon) og *patos* (følelsene avsender vekker hos oss). *Etos* vekker vår tillit, *logos* vår fornuft, og *patos* våre følelser (Toye, 2013). De alternative medienes uttalte mål er å utfordre den virkeligheten vi blir servert av offentligheten og etablerte aktører, og deres tekster har derfor en argumenterende fremtoning. Tekstene deres skal påvirke, overbevise og utfordre, og i nettopp dette ligger deres kritiske rolle i den hegemoniske kampen om virkeligheten skal forstås.

3.4 Multimodalitet

Kritisk diskursanalyse legger et utvidet tekstbegrep til grunn, og oppfordrer derfor til en multimodal analyse av tekst (Hågvar, 2007; Kress & van Leeuwen, 2021; Øierud, 2011; Skrede, 2017; van Dijk, 2008). Vi ser ikke bare på hvordan det skriftspråklige innholdet er organisert, men også på sammensetningen av forskjellige «meningsbærende ressurser» som lyd, bilde, layout, typografi, og lignende. Mye av retorikken og meningsinnholdet i en nyhetsartikkel ligger i det visuelle, auditive og ikke-verbale, og ikke kun i den skriftspråklige delen. Medietekster må altså leses i sin helhet, som et multimodalt og multidimensjonalt kommunikativt produkt.

Ledebildet er et etablert sjangertrekk i nyhetsartikler. Sammen med tittelen utgjør bildet den første informasjonen vi får når vi åpner en sak, og har en informerende og en tonesettende funksjon. Fotografiet har en innebygd troverdighet, i at det direkte registrerer det linsen rettes mot. Vi tenker gjerne at et bilde beskriver heller enn å tolke virkeligheten. Kameraet har derfor en begrenset mulighet til å «lyve,» skriver Kress og van Leeuwen (2021, s. 149). Det betyr derimot ikke at personene som bruker kameraet og de resulterende bildene ikke har den muligheten, eller at et bilde ikke kan manipuleres og rekontekstualiseres. Et bilde er, på lik linje med en tekst, en

«gjengivelse av virkeligheten,» og er et resultat av en rekke valg: av fokus, komposisjon, subjekt, belysning, og sammenheng.

Det sies gjerne at et bilde sier mer enn et tusen ord. Spørsmålet er ikke nødvendigvis om det sier *mer*, men heller hvorvidt det sier noe på *en egen måte*. Bilder har et eget språk og en egen retorikk, en egen slags meningsbærende stenografi. Et bilde kan umiddelbart etablere tone og kontekst, fremme opplysninger, vekke følelser eller konnotasjoner, etablere tone og si noe om meningsinnholdet i en sak (Kress & van Leeuwen, 2021). Ifølge Eide (Eide, 2000, s. 127) kan fotografiet gi medier «eit høve til å fortelje historier dei ikkje maktar eller vågar å fortelje med ord.» Det er nettopp nyhetsjournalistikkens strategiske bruk av tekst og bilde sammen som gjør nyhetssaker spesielt levende for oss, som gjengir virkeligheten på en måte som fremmer tillit og troverdighet.

3.5 Innsamling av data

For å forstå fenomenet «pistolklubbsaken» var det først nødvendig å identifisere og avgrense et representativt datamateriale. Jeg begynte med å lese en mengde tekster tilknyttet saken – nyhetsartikler fra Agder Flekkefjords Tidende, NRK, VG og Resett, Facebook innlegg og oppslag i Facebook grupper, kommentarer på nyhetsartikler og kommentarfelt på sosiale medier. Etter hvert identifiserte jeg et tydelig mønster i dekingen – de alternative mediene Resett, Human Rights Service og Documents fremstilling av saken, og spesielt hvordan saken ble brukt i sosiale medier, skilte seg tydelig fra den øvrige dekingen. Jeg reagerte spesielt på bildebruken, og den betydelige (og tilsynelatende umodererte) aktiviteten i kommentarfeltene.

Jeg leser Resett, Document og Human Rights Service sine saker som indikative på en innvandringskritisk posisjon i sakens mediedekning. Samlet sett anvender disse mediene en egen visuell og (inter)tekstuell retorikk som skiller seg merkbart fra den øvrige dekingen til mer etablerte aktører som NRK, NTB og Agder Flekkefjords Tidende. Det er ikke min intensjon å hevde at dekingen til de tre sistnevnte er uproblematisk eller hevet over kritikk; tvert imot tror jeg det også her er nok stoff til et eget prosjekt. Det er allikevel tydelige kvalitative forskjeller mellom de to «leirene» i pressefaglig forstand: de etablerte mediene mestrer den nøkterne nyhetssjangeren

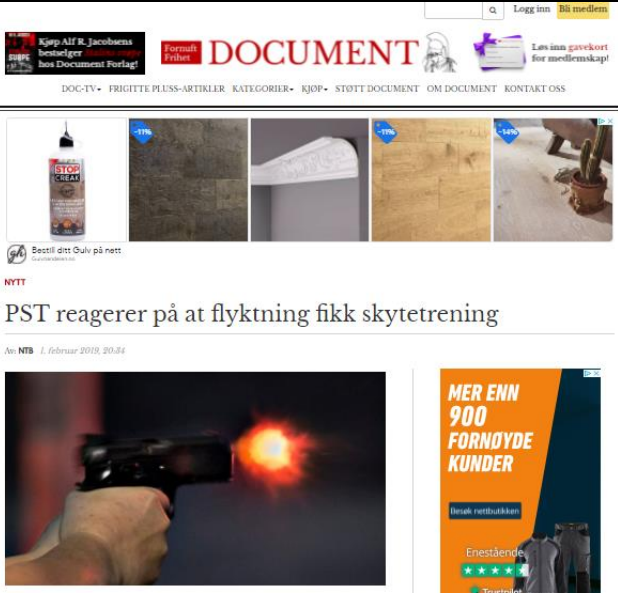

og deres tekster er produsert i tråd med forventningene vi har til profesjonalisert journalistikk. Dekningen til de alternative mediene skiller seg merkbart ut, og det gjør den tilsynelatende med overlegg.

Resultatet ble en synkron tekstanalyse av til sammen 13 tekster publisert i tidsrommet 01. februar til 06. februar 2019. Til sammen har jeg valgt 9 saker fra Resett (Akerhaug, 2019; Amundsen, 2019; Garmann, 2019; Hammer, 2019; Lurås, 2019b, 2019g; NTB, 2019a; Resett, 2019d, 2019e), 3 saker fra Human Rights Service (Storhaug, 2019a, 2019e, 2019f), og 1 fra Document (NTB, 2019g). Selv om det tekstlige materialet i sistnevnte er produsert av NTB, har Document gjort et redaksjonelt valg i å endre det medfølgende ledebildet på en måte som også påvirker meningsinnholdet. Det er åpnet et kommentarfelt under saken, og den er også delt til Facebook (Document, 2019). Nettstedet har derfor ikke bare reprodusert NTBs sak, men også rekontekstualisert innholdet og invitert til medskapning fra deres publikum. Jeg ser derfor ikke bare på teksten som tekst, men også som et uttrykk for diskursiv praksis i Faircloughs forstand. Human Rights Service (Rights, 2019; Storhaug, 2019b, 2019c, 2019d) og Resett (Lurås, 2019a, 2019c, 2019d, 2019e, 2019f; Resett, 2019a, 2019b, 2019c, 2019f, 2019g) har også delt sine saker til Facebook.

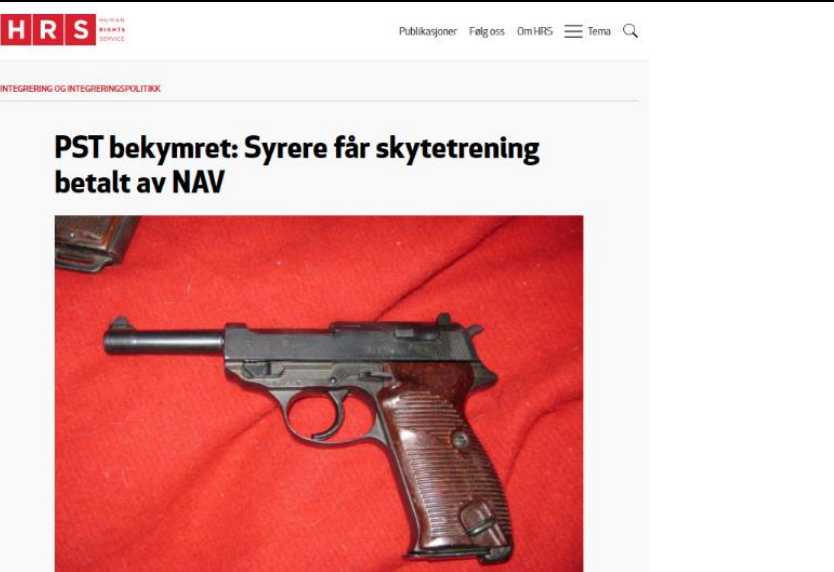

Jeg innhentet artiklene gjennom søkemotoren Google og det digitale nyhetsarkivet Atekst Retriever. Artiklene ble identifisert ved å søke på ordene «Kvinesdal,» «pistolklubb,» «flyktning,» «PST,» «skytetrening» og «våpentrening.» Søket var tidsavgrenset til perioden fra 01. februar 2019 til 15. februar 2019. Artiklene ble kodet ved bruk av analyseprogrammet Nvivo. Kodingen fulgte en empirinær, induktiv strategi, og jeg reviderte kodeverket ettersom jeg ervervet meg nye og dypere forståelser. Jeg kodet både tekstnært og deskriptivt (eks. *beskrivelse av «flyktningene», pistol*), og mer tematisk (*kritikk mot NAV, sammenligning med islamistisk terror, deltagelse i idrettslag som helsefremmende.*)

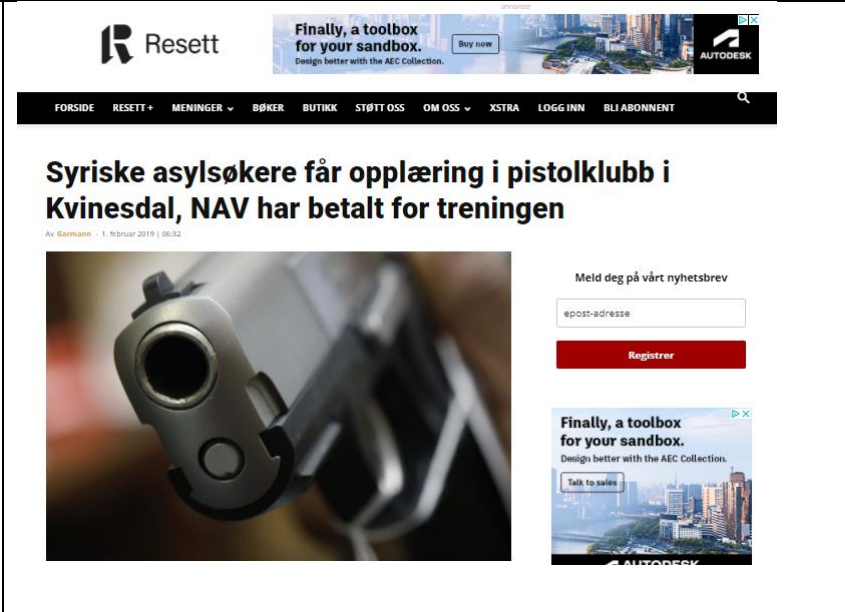

Jeg har valgt å presentere oversikten over datamaterialet i metodekapittelet, og ikke som eget vedlegg. Dette fordi det visuelle er en sentral del av tekstene, og det å se dem samlet gir en godt første innblikk i den tonesettende visuelle retorikken.

Tekstmaterialet utgjør til sammen følgende tekster:

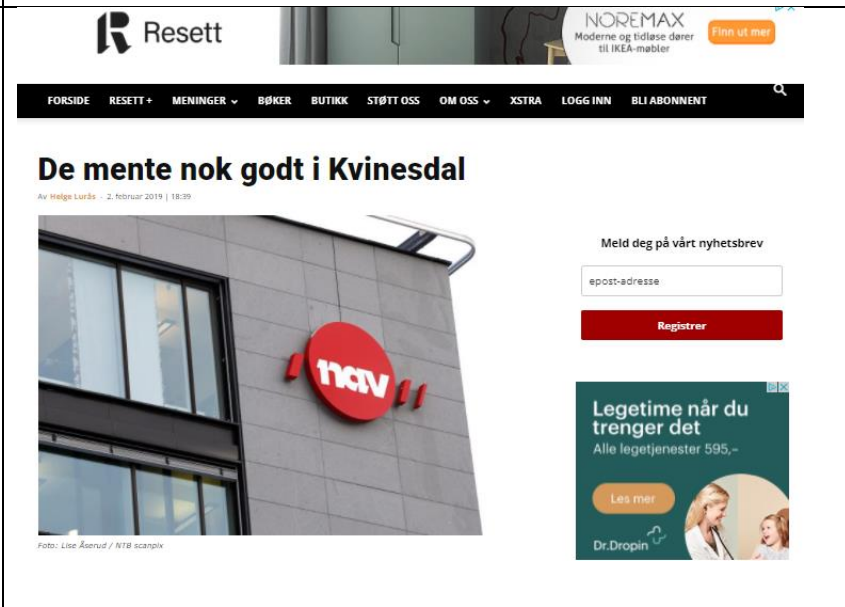
Kode	Dato	Forfatter	Tittel	
D1	01.02	NTB	PST reagerer på at flyktning fikk skytetrening	 <p>The screenshot shows a news article from NTB. At the top, there are navigation links for 'DOC-TV', 'FRIGITTE PLUSS-ARTIKLER', 'KJØP', 'STØTT DOCUMENT', 'OM DOCUMENT', and 'KONTAKT OSS'. Below this is a search bar and a 'Logg inn' button. The main headline reads 'PST reagerer på at flyktning fikk skytetrening'. The article is dated '1. februar 2019, 20:34'. There is a small image of a handgun with a red laser sight. To the right, there is a promotional banner for 'MER ENN 900 FORNØYDE KUNDER' with a 'Bestill ditt Gulv på nett' button.</p>
HRS1	01.02.19	Hege Storhaug	Syrere får våpentrening betalt av NAV. Norske frykter stemplet rasist hvis de protesterer	 <p>The screenshot shows a news article from HRS. The main headline reads 'Syrere får våpentrening betalt av NAV. Norske frykter stemplet rasist hvis de protesterer'. Below the headline is a large image with a yellow background and a black silhouette of a handgun. The HRS logo is visible in the top left corner, and navigation links for 'Publikasjoner', 'Følg oss', 'Om HRS', and 'Tema' are in the top right corner.</p>

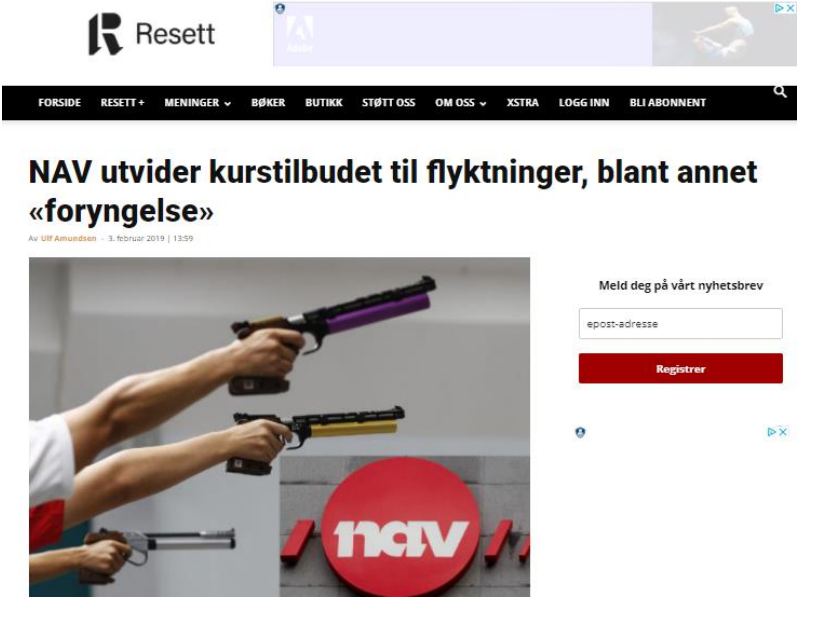
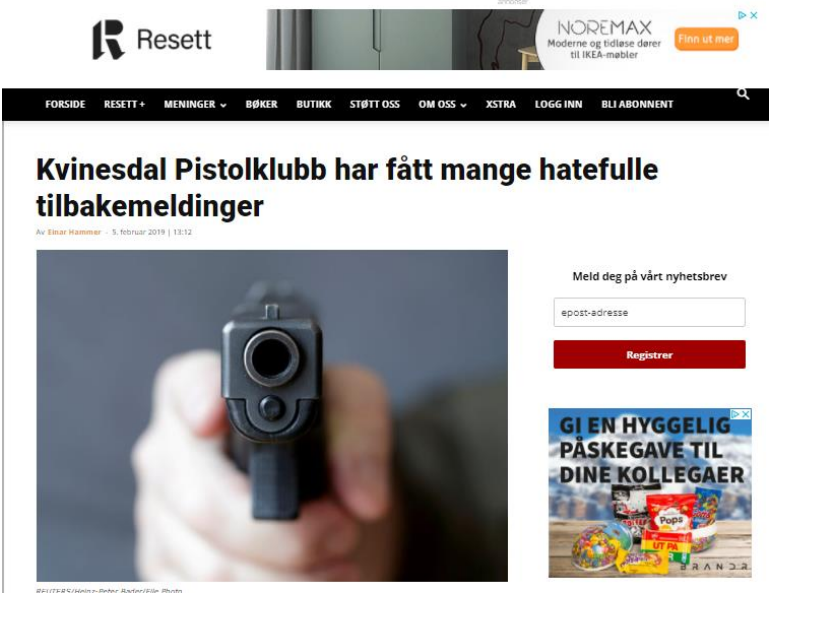

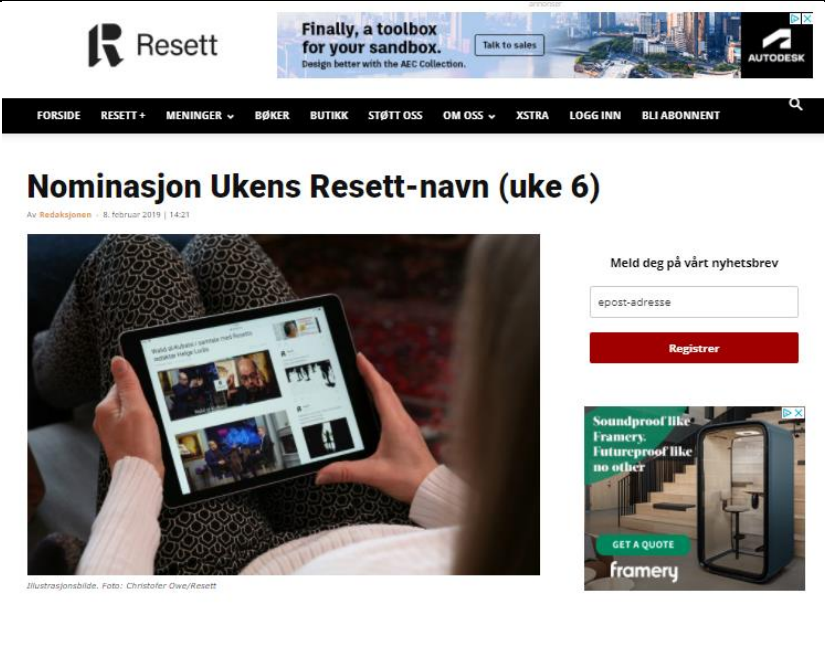
HRS2	01.02.19	Hege Storhaug	PST bekymret: Syrere får skytetrening betalt av NAV	
HRS3	02.02	Hege Storhaug	16-årig jente og flyktning får skytetrening for å integrere seg	

R1	01.02	Garmann	Syriske asylsøkere får opplæring i pistolklubb i Kvinesdal, NAV har betalt for treningen	 <p>The screenshot shows the top of a news article on the Resett website. At the top left is the Resett logo. To its right is a banner for Autodesk with the text 'Finally, a toolbox for your sandbox. Design better with the AEC Collection.' Below the logo is a navigation bar with links: FORSIDE, RESETT+, MENINGER, BØKER, BUTIKK, STØTT OSS, OM OSS, XSTRA, LOGG INN, and BLI ABONNENT. The main headline reads 'Syriske asylsøkere får opplæring i pistolklubb i Kvinesdal, NAV har betalt for treningen'. Below the headline is a sub-headline 'Av Garmann - 1. februar 2019 06:52'. The main image is a close-up of a handgun. To the right of the image is a registration form for a newsletter with the text 'Meld deg på vårt nyhetsbrev', an input field for 'e-post-adresse', and a red 'Registrer' button. Below the image is another Autodesk banner.</p>
R2	01.02	Lars Akerhaug	Vi er naive. Igjen og igjen	 <p>The screenshot shows the top of a news article on the Resett website. At the top left is the Resett logo. To its right is a red banner for 'PLAY Hei Stavanger!' with the text 'Island savner deg. Bestill på MyPLAY.com' and a 'Søk fly' button. Below the logo is a navigation bar with links: FORSIDE, RESETT+, MENINGER, BØKER, BUTIKK, STØTT OSS, OM OSS, XSTRA, LOGG INN, and BLI ABONNENT. The main headline reads 'Vi er naive. Igjen og igjen'. Below the headline is a sub-headline 'Av Lars Akerhaug - 1. februar 2019 09:25'. The main image shows a person standing in front of a large red circular logo with the letters 'NAV' and 'Stavanger' partially visible. To the right of the image is a registration form for a newsletter with the text 'Meld deg på vårt nyhetsbrev', an input field for 'e-post-adresse', and a red 'Registrer' button. Below the image is a banner for 'GI EN HYGGELIG PÅSKEGAVE TIL DINE KOLLEGAER' featuring images of candy.</p>

R3	01.02	Helge Lurås	Pistolklubbsaken: NAV Agder sier kontingenten for flyktninger er et «folkehelse- og integreringstiltak i regi av Kvinesdal kommune»	
R4	01.02	NTB	NTB: PST reagerer på at flyktning fikk skytetrening	

R5	01.02	Redaksjonen	Listhaug: Å gi syriske flyktninger skytetrening er en utrolig dårlig ide	 <p>The screenshot shows the top of a Resett news page. The main headline is "Listhaug: Å gi syriske flyktninger skytetrening er en utrolig dårlig ide" by "Av Redaksjonen" dated "1. februar 2019 20:48". There is a photo of a woman (Sylvi Listhaug) and a sidebar with a newsletter sign-up form and a "Women's SPRING OUTFITS" advertisement.</p>
R6	02.02	Helge Lurås	De mente nok godt i Kvinesdal	 <p>The screenshot shows the top of a Resett news page. The main headline is "De mente nok godt i Kvinesdal" by "Av Helge Lurås" dated "2. februar 2019 18:39". There is a photo of an nctv store sign and a sidebar with a newsletter sign-up form and a "Legetime når du trenger det" advertisement for Dr.Dropin.</p>

R7	03.02	Ulf Amundsen	NAV utvider kurstilbudet til flyktninger, blant annet «foryngelse»	
R8	05.02	Einar Hammer	Kvinesdal Pistolklubb har fått mange hatefulle tilbakemeldinger	

R9	08.02	Redaksjonen	Nominasjon Ukens Resett-navn (uke 6)	
----	-------	-------------	--------------------------------------	--

3.6 Situering i Kvinesdal, i saken og i eget prosjekt

Sentralt i sosialvitenskapelig forskning er studiets etterprøvnbarhet, transparens, reliabilitet og hvorvidt funnene kan generaliseres. Det er et iboende problem i kritisk diskursanalyse at kunnskapen som produseres er formet av forskers egen posisjon i en sosiale verden. Vi kan aldri tilnærme oss det vi skal forstå fra et intellektuelt nullpunkt, hevder Thomassen (2006, s. 87); «historien er der alltid før oss.» I dette ligger også vår egen historie, og vår egen plassering i tid, sted og kultur, vår egen utsikt til de fenomenene vi studerer. Vår bakgrunn og forkunnskaper både muliggjør, preger og begrenser vårt tolkningsrom. Forskning innenfor humaniora er per definisjon fortolkende. Man kommer ikke kommer til kunnskap ved å unngå fortolkning, men ved å være mest mulig eksplisitt om hva som ligger til grunn for egen resonnering og om hvilket verdisyn, bakgrunnskunnskap og holdninger man har til det man vil studere (Skrede, 2017).

I dette ligger en anerkjennelse av at det man identifiserer som et studerbar fenomen er en fortolkende øvelse i seg selv, og som en følge er det derfor vanskelig å skille datainnsamling fra analyse. Wodak og Meyer (2009) hevder derfor at diskursanalyse per definisjon ikke kan gjennomføres en ren induktiv eller deduktiv strategi. Som alternativ foretrekker de en abduktiv tilnærming, som kontinuerlig pendler mellom teori og empiri i søken etter en mest mulig fullkommen forståelse. Abduksjon et forsøk på å imøtekomme begrensningene i rene induktive og deduktive metoder, en slags «tredjevei» som forener begge tilnærminger. Det er en pragmatisk og refleksiv tilnærming til å studere sosiale fenomener, som utnytter foreløpige forståelser og en nysgjerrighet og ydmykhet overfor det man ikke enda forstår. For Wodak og Meyer (2009) er det er en grunnleggende hermeneutisk logikk i kritisk diskursanalyse, en anerkjennelse av at man aldri møter objektet man studerer fra et objektivt sted, eller et intellektuelt, sosialt og historisk nullpunkt.

En relevant saksopplysning er at jeg selv bodde i Kvinesdal fra 2017 til 2019. Som «flyktingene» i pistolklubbsaken, oppsøkte jeg også lokalidrett mens jeg bodde her. Som i de fleste norske bygder er det et begrenset fritidstilbud i Kvinesdal, og lokalidretten utgjør en viktig sosial arena for store og små. Hjelseth (2016, s. 216) kaller idretten en «samfunnsbygger i mindre lokalsamfunn,» og viser til den viktige

rollen idrett har som arena for inkludering, nettverksbygging og sosialt samspill. For meg spilte idrett en positiv rolle i å finne min plass som nytilflyttet.

Jeg bodde fremdeles i Kvinesdal da en gruppe flyktninger ble medlemmer av den lokale pistolklubben, og det jeg forsto som en liten lokalsak ble en arena for en nasjonal kontrovers om innvandring, integrering og forsvarlig bruk av offentlige midler. Jeg fulgte debatten i media og i kommentarfelt, og undret meg over hva som skjedde. Et viktig holdepunkt for egen undring, er den betydelige utbredelsen av våpen i Norge. Skytesport, jakt og fiske har lange tradisjoner i Norge, og er populære fritidsaktiviteter i mange norske bygder. Ca. 40 000 nordmenn er medlem i det norske Heimevernet, mange med våpen i beredskap hjemme (Forsvaret, u.å.). En fjerdedel av norske husstander eide i 2007 minst et skytevåpen (van Dijk et al., 2007). Jeg har selv bodd i jaktheiene i Kvinesdal, og sett den sosiale funksjonen jakt og fiske hadde for mine naboer.

Som forsker tilnærmer jeg meg som nevnt ikke dette prosjektet fra et «intellektuelt nullpunkt,» men fra et bestemt faglig og personlig ståsted. Min egen situering bidrar til hvordan jeg forstår det jeg skal forstå, og jeg ønsker derfor å redegjøre for min egen inngang til saken. Akademisk har jeg en studiepoeng innenfor sosiologi, politikk og interkulturell kommunikasjon, og er student i et masterprogram om interkulturelt arbeid. Profesjonelt jobber jeg i den videregående skolen og har erfaring fra voksenopplæringen og særskilt norskundervisning. Jeg er kvinne, «hvit,» og politisk orientert mot venstresiden. Jeg må også erkjenne at jeg ikke bare er undrende over hvordan «pistolklubbsaken» ble konstruert som en «nasjonal skandale,» men også i stor grad også kritisk. Det var ikke selvsagt at denne saken skulle bli markedsført som en «nasjonal skandale» i deler av det norske medielandskapet. Jeg vil forstå hvordan det skjedde i denne konkrete saken, og samtidig bidra til det akademiske nybrottsarbeidet rundt hvordan vi skal forstå de alternative mediene generelt.

Tross «bagasjen» som jeg har med inn i prosjektet, har jeg prøvd å utøve godt vitenskapelig skjønn i møte med datamaterialet. Prosjektet mitt er gjennomført mest mulig i tråd med god vitenskapelig praksis, og i tråd med De nasjonale forskningsetiske komiteenes Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora (2021) og Forskningsetisk veileder for internettforskning (2019). Jeg har prøvd å vise transparens og etterprøvbarehet og blottlagt mine resonneringer så

godt som mulig. Datamaterialet mitt består av allment tilgjengelige nyhetsartikler, samt en henvisning til allment tilgjengelige Facebook-innlegg og kommentarer. Jeg har ikke innhentet andre opplysninger om saken enn de som er fritt tilgjengelige på internett. Jeg vil også presisere at jeg ikke er kjent med personene som omtales i denne saken, og har ikke vært i kontakt med pistolklubben, mediene eller andre tilknyttet denne saken.

4 Presentasjon av funn

Det er ingen verdinøytral øvelse å «gjengi en virkelig verden som en tekst» (Hågvar, 2007, s. 14). Å lage en nyhetssak er å foreta en rekke implisitte og eksplisitte valg: om hvilke opplysninger som inkluderes eller tilsidesettes, hvem som omtales og siteres; om hvilke verb, adjektiv og begreper man tar i bruk; og om overskrifter, illustrasjoner, layout og design. Valgene er mangfoldige: retoriske, redaksjonelle, kommersielle, politiske, etiske og estetiske. Man tilnærmer seg aldri en dagsaktuell hendelse fra et intellektuelt, historisk, sosialt eller ideologisk nullpunkt: historien er der alltid før oss, og vi tar den med oss i alt vi skaper (Thomassen, 2006, s. 87). Teksten produseres i en gitt sammenheng, formes stilistisk og innholdsmessig av tidligere tekster og opptrer i relasjon med andre tekster. Samtidig som tekster er konstituert av den sosiale konteksten de opptrer i, har de også en konstituerende funksjon i møte med konteksten. Hvordan en pressesak gjengis er både en refleksjon av sosial praksis, men også et bidrag til den kontinuerlige omforhandlingen av denne praksisen.

Dette kapittelet presenterer prosjektets funn. Analysen består både av en nærlesing av nyhetsartiklene, med fokus på tekstuell og visuell retorikk, bruken av intertekstualitet, og en tolkning av tematiske mønstre i deknningen. Ved å avdekke mekanismene som har konstruert i en «nasjonal skandale,» kan vi også gå kritisk inn i tekstene og den maktutøvelsen de representerer. Resett, Human Rights Service, og Document har ingen ambisjoner om å tilnærme seg dagsaktuelle nyheter fra et ideologisk nullpunkt; tvert imot. Deres uttalte mål er å «gjengi en virkelig verden» slik de selv forstår den: fra et kritisk ståsted i innvandrings- og integreringsdebatten, og med en uttalt mistillit til makthaverne i samfunnet, til offentlig forvaltning og til hovedstrømsmediene. De alternative mediene skal fortelle den versjonen av «sannheten» man ikke får lest andre steder.

4.1 Pistolklubbens nye medlemmer

Den mest innlysende inngangen til tekstanalysen er skildringen av pistolklubbens nye medlemmer. I Agder Flekkefjords Tidendes første sak, beskrives personene som «flyktninger,» «medlemmer med flyktning-bakgrunn [sic]», og «personer i 20-årene fra Syria.» En anonym kilde karakteriserer personene som «unge mennesker som har rømt fra hjemlandet sitt på grunn av krig og elendighet.» Journalisten omtaler personene som «unge mennesker fra krigsherjede land,» «unge mennesker som har rømt fra krig» og «mennesker som rømmer til Norge og kanskje er påført traumer.» I siste del av artikkelen brukes begrepet «asylsøkere.»

Der lokalavisen har vektlagt personenes fluktbakgrunn og potensielle traumatiske opplevelser, har Human Rights Service i større grad fokusert på personenes geografiske opphav og antatte religiøse tilhørighet. I den første artikkelen (HRS1) er personene «syrrere,» «syriske krigsflyktninger» og «syriske flyktninger» med «angivelige krigsopplevelser,» Artikkelen forteller også at «det ryktes også at minst en kvinne i hijab» deltar i idrettslaget, og at dette pågår sammen med «fremmede menn, dertil 'vantro.» Etter at en NRK-reportasje (Mjaaland, 2019) avdekker at kun én person har fått sin medlemskontingent betalt av NAV, omtaler Human Rights Service (HRS3) henne som «ei 16 år gammel jente» som er «registrert flyktning ganske nylig.» Det vises igjen til at hun, og de andre omtalte medlemmene, stammer fra Syria. Ledebildet som medfølger artikkelen, er av en skyggelagt mørk skikkelse i en rosa hijab.

Vektleggingen av personenes opprinnelsesland og antatte religiøse tilhørighet gjør seg også gjeldende hos Resett. Nettstedets første artikkel (R1) omtaler personene som «syriske asylsøkere,» «syriske flyktninger,» og «utlendinger» hvor en «skal ha båret hijab.» I en samtale med pistolklubbens nestleder, oppgir nettstedet å ha stilt kritiske spørsmål til «hvilken oppførsel og bekledning de bemerkede pistolskytterne hadde.» Til tross for at ingen av artiklene til Resett eller Human Rights Service eksplisitt bruker ordet «muslim,» er det strengt tatt heller ikke nødvendig. Det er en klar presupposisjon, en «tatt-for-gitthet» (Fairclough, 1992), at personene praktiserer islam, og at deres oppførsel og bekledning også reflekterer dette. Hvor saksopplysningen om hijaben stammer fra, er deimot uklart. Verken Agder Flekkefjords Tidende, NTB eller NRK har skrevet om personenes bekledning eller

religiøse tilhørighet. I HRS1 «ryktes det» likevel om hijaben, og i Resett oppgir i R1 at de har mottatt tips fra egne kilder.

Der Agder Flekkefjords Tidendes dekning tar personenes fluktbakgrunn for gitt, fremstår Human Rights Service og Resett som noe mindre overbevist. Human Rights Service (HRS1, min utheving) omtaler personenes «*angivelige* krigsopplevelser» og Resett (R1, min utheving) viser til at personene «*oppgir* å flykte fra krig.» Isolert sett er det ikke tilstrekkelig datagrunnlag for å hevde at de her trekker på forestillinger om såkalt «grunnløse asylsøkere,» men rent retorisk uttrykker disse utsagnene en ambivalens om flyktingenes sannferdighet, og sår tvil til hvorvidt vi kan stole på deres oppgitte begrunnelser for asyl og opphold i Norge.

Mange ulike «stemmer» bidrar til å belyse saken, men flyktingene kommer aldri selv til orde i dekningen. Det er ikke vist til forsøk på å innhente uttalelser fra de det gjelder, eller fra andre «stemmer» som kunne muntliggjort flyktingenes opplevelser av saken. Stemmene som gis sendingstid, autoritet og legitimitet, er i alle tilfeller *våre* stemmer: norske politikere, offentlige instanser, pistolklubbens ledelse, og anonymere varslere blant pistolklubbens medlemmer. Uten et reelt talerør blir flyktingene en vag, utydelig størrelse i mediedekningen, personer med et antatt utseende, oppførsel og bekledning, med en antatt religiøs og etnisk bakgrunn, og med ukjente og potensielt suspekke motiver. Vi kan lese flyktingenes fravær som et eksempel på det Fairclough (2013, s. 45-46) kaller en utelatelse, eller «bakgrunnsført informasjon» – noe som logisk sett hører til i teksten, men som er merkbart fraværende. *De* eksisterer dermed ikke som aktører i saken, men som et symbolsk flate hvor *vi* får utspilt *vår* tolkning, forhandling og debatt. Saken handler strengt tatt ikke om *dem*, men om *oss* – som må ta stilling til hvorvidt vi kan tillate et fullt og likeverdig medborgerskap fra våre nye naboer.

4.2 «Terrortrusselen som stadig kommer nærmere»

Både Human Rights Service og Resett situerer pistolklubbsaken innenfor en større sosiopolitisk kontekst. I HRS1 viser Hege Storhaug til at «liknende [sic] problemstilling har vi sett før, for noen år tilbake da hardkokte islamister som støtter jihad fra blant andre Profetens Ummah tok jegerprøven.» Hun refererer her til en sak

fra 2012, hvor det ble kjent at personer tilknyttet radikale islamistiske miljøer og som ble overvåket av PST, fikk opplæring i jakt og våpenbruk i den Bufdir-støttede flerkulturelle friluftslivorganisasjonen Wild-X. NRK dekket saken med overskriften «Ekstreme islamister tok jegerkurs i Norge» (Zondag, 2012).

Storhaug refererer også til «islamistene» i gruppen Ansar-Al-Sunna, som i et åpent brev krevde at Grønland bydel ble erklært en egen Sharia-stat. Flere av gruppens medlemmer var under overvåkning av PST. Brevet rettet trusler mot daværende statsminister Jens Stoltenberg og statsrådene Jonas Gahr Støre og Espen Barth Eide, og truet med «et nytt 22. juli eller 11. september.» Lars Akerhaug, som senere skulle bli redaksjonssjef for Resett, dekket denne saken for VG med overskriften «Krever islamsk stat på Grønland: Etterforsker trusler om terror fra norsk islamistgruppe» (Akerhaug, 2012).

I begge disse trekker Human Rights Service på intertekstualitet som et virkemiddel, som en måte å tillegge saken en kontekst som ikke nødvendigvis har blitt aktualisert i den øvrige dekningen. Human Rights Service supplerer lenker til egen dekning av Wild-X og Sharia-stat-sakene, og gir dermed publikum adgang til andre tekster som rammer inn presentasjonen av det Hege Storhaug kaller «problemstillingen.» For Human Rights Service utgjør «pistolklubbsaken» enda et eksempel på en kjent, selvfølgeliggjort og vedvarende «problemstilling»: risikoen for at radikalisererte flyktninger med muslimsk bakgrunn skal utøve terror på norsk jord.

Da den 16 år gammel jenten i sakens kjerne etter alt å dømme ikke er overvåket av PST eller har kjente koblinger til radikale islamistiske miljøer, kan man stille spørsmål til hvorvidt dette er, som Storhaug hevder, «en lignende problemstilling.» Det tydeligste fellestrekket som 16-åringen og «hardkokte islamister som støtter jihad» har til felles, er en (antatt) religiøs tilhørighet. Selv om logikken i å sidestille disse sakene er noe mangelfull, trekker den effektivt på et etablert narrativ om «radikaliseringspotensialet hos muslimske borgere [...] på 'fienden innenfra' som har den iboende egenskapen å kunne slå til når som helst og hvor som helst» (Kundnani i Eide & Alghasi, 2020b, s. 36).

Denne fremstillingen kommer også til syne i Resetts dekning. Akerhaug skriver i R2 at «det er nærmest selvforklarende at det er en sammenheng mellom innvandringen

til Norge og fremveksten av en islamistisk sikkerhetstrussel mot vårt eget land» og at «det er verdt å huske på at dette har et bakteppe.» Han redegjør for dette bakteppet, og «fremveksten av det radikale islamistmiljøet i Norge,» med en rekke referanser. Han viser blant annet til forbindelser mellom pakistanske innvandrere og «den radikale jihadistbevegelsens ideologiske gudfar» Abdullah Azzam, til Mullah Krekars rolle i terrorgruppen Ansar al-Islam, til det «radikale ungdomsmiljøet» Profetens Ummah som ble en «propagandasentral» for Al-Qaida og IS, og til hvordan «flere islamistmiljøer» har etablert seg i norske moskéer. I samme sak trekker han også på Osama bin Laden, Taliban, terrorangrep i Algerie og Nairobi, og den ovennevnte Wild-X saken. Det såkalte bakteppet, som Akerhaug hevder er relevant kontekst for å forstå denne saken, handler i stor grad om hvordan «islamistene fikk fotfeste gjennom muslimer [som] kom til landet.»

Forbindelsen mellom flyktninger, islam og vold trekkes gjentatte ganger i dekkningen til Resett og Human Rights Service, tidvis med vage og ubegrunnede referanser. I R6 (min utheving) skriver Helge Lurås at «Det har skjedd flere drap og andre voldsepisoder i Norge de siste årene hvor asylsøkere har vært involvert.» Han viser videre til «*situasjonen* man står oppe i med radikaliserings, terrorfare og også voldsepisoder forårsaket av psykisk sykdom, til dels med større hyppighet blant innvandrere.» Det er ikke tydelig hvilke hendelser han viser til, hvilket datagrunnlag han baserer sine påstander på eller hvorvidt «involvert» betyr som gjerningsmann eller offer. Disse avklaringene er heller ikke nødvendige for å trekke en imaginær kobling mellom denne teksten og andre tekster vi har lest «de siste årene» som kan ha omhandlet vold, innvandrere og asylsøkere.

Pistolklubbens nye medlemmer stammer fra Syria, bærer angivelig hijab, har en «oppførsel og bekledning» som problematiseres overfor pistolklubben, og har etter alt å dømme flyktet fra krig. De beskrives vekselvis som «flyktninger,» «syrere,» «asylsøkere,» «utlendinger» og «innvandrere.» Effekten av å bruke disse begrepene om hverandre fører til en slags sammenslåing av geografisk opphav, etnisitet og identitet, religiøs tilhørighet og en personlig forbindelse til krigen som ble kjempet under IS sitt sorte flagg. Når disse begrepene brukes om hverandre i en unyansert og problemfokuseret omtale, blir effekten å fremstille personene som «fremmed» og

«annen» (Wodak, 2012). Når disse personene samtidig sidestilles retorisk med «radikale islamister,» blir de også unektelig *truende*.

Det er allikevel en dualitet i hvordan muslimene i denne saken omtales, både som offer og overgriper. På en hånd er personene «asylsøkere» og «unge mennesker som har ræmt [sic] fra hjemlandet sitt på grunn av krig og elendighet.» På den andre hånden er de (eller *kan bli*) «hardkokte islamister som støtter jihad» (HRS1) eller et uttrykk for en «islamistisk sikkerhetstrussel mot vårt eget land» (R2). Personene posisjoneres både som antatte ofre for, men også mulige utøvere av, ekstremisme, vold og terror. I dette representerer de en potensiell kanalisering av vold og krig fra slagmarken i Syria til den norske bygda, en portal hvor trusselen om islamistisk ekstremisme også kan manifesteres i våre bygder og byer. «Det er grunn til å være årvåkne når en flyktning fra Syria ønsker våpentrening,» skriver Lars Akerhaug, denne gang for Resett (R2, min utheving), da «det er nærmest *selvforklarende at det er en sammenheng* mellom innvandringen til Norge og fremveksten av en islamistisk sikkerhetstrussel mot vårt eget land.» Dette tilsynelatende iboende potensialet for radikaliserings er, som Storhaug skriver i HRS2, «en interessant betraktning» når «Stortinget påla i 2015 daværende regjering å hente 8 000 ekstra syrere, og i år skal 1000 nye flys til Norge.»

4.3 «Vi er naive. Igjen og igjen.»

På papiret handler pistolklubbsaken om at et NAV-kontor i Kvinesdal har dekket medlemskontingenten til en pistolklubb for en 16 år gammel flyktning fra Syria. Implisitt i dekningen er det underliggende spørsmål om tiltaket er en forsvarlig bruk av offentlige midler, og om NAV har opptrådt uaktsomt med tanke på «terrortrusselen som stadig kommer nærmere.» På en ene siden er NAV og Kvinesdal kommune samstemt om at tiltaket fremmer integrering og inkludering. På den andre siden står pistolklubbens anonyme varslere, PST, og politikere fra den norske høyrefløyen. Hege Storhaug oppsummerer de to sidene av debatten slik: «PST: krigstraumer, radikaliserings og traumer. NAV: helse og integrering» (HRS3).

NAV gir kun én uttalelse i saken, en epost som sirkuleres til Agder Flekkefjords Tidende og andre medier som dekker saken. «Dette er et integrerings- og

folkehelseiltak,» fastslår Bente Haugland fra NAV Kvinesdal, som viser til at skyting er en regulert sport i Norge, og at Kvinesdal pistolklubb er underlagt Norges skytterforbund og Norges idrettsforbund (Fladstad, 2019f). Avisens spørsmål om hvorvidt «den enkelt flyktning [blir] utredet og vurdert med tanke på bakgrunn, traumer og lignende sett opp mot bruk av skytevåpen» og om NAV synes «det er uproblematisk at flyktninger fra krigsherjede land driver med våpen og skytetrening,» besvares ikke. Alle øvrige mediehenvendelser besvares med samme epost. NAVs utilgjengelighet i saken, som man ellers kunne tolket som et forvaltningsorgan som vil holde seg nøytralt i en anspent offentlig debatt, eller som et forvaltningsorgan som vil ivareta taushetsplikten overfor en mindreårig bruker, tillegges andre motiver i Resetts dekning. Når Resetts gjentatte forespørsler om en egen kommentar ikke blir besvart, skriver nettstedet (R1) at «NAV har forsøkt å legge lokk på saken og ønsker ingen medieoppmerksomhet om det.»

NAV representerer myndighetene og forvaltningen i saken, både som forvalter av norsk innvandringspolitikk og som fordeler av fellesskapets goder. Til tross for at medlemskontingenten kun utgjør 600 kroner, problematiserer både Resett og Human Rights Service pengebruken. En av Resetts skribenter skriver at han gjerne ville hatt skyteopplæring, men «har ikke råd – såfremt [han] ikke vinner i lotto» (R7). Human Rights Service (HRS1) oppgir at «Toppen av kaka tar NAV, som bruker våre skattepenger til å betale kostnadene ved opptreningen» (HRS1). Hos Resett (R9), skrives det også at «Som hør og bør i rasismeindustrien så dekker vi skattebetalere alle utgiftene og det så mye at ledelsen også kan bevilge seg fine lønninger.»

I dette ligger det en klar kritikk mot NAVs bruk av våre skattepenger. 600 kroner for et årsmedlemskap i et idrettslag er på ingen måte en urimelig høy kostnad for et folkehelse- og integreringstiltak i kommunens bosetting av flyktninger. Det er vanskelig å forestille seg at en medlemskontingent i håndball, klatring eller Den norske turistforening hadde høstet samme kritikk. Man kan derfor stille spørsmål til hvorvidt dette faktisk handler om den økonomiske verdien, og hvorvidt det handler om *andre* verdier. Det er veletablert at noen grupper av innvandrere, og spesielt flyktninger fra Asia og Afrika, mottar forholdsmessig mer offentlige ytelser enn den øvrige befolkningen (Holmøy & Strøm, 2017). Det er også dette «bakteppet» Akerhaug viser til i R2 når han minner om «den nå fengslede jihadist-propagandisten

Ubaydullah Husasain lenge [levde] komfortabelt på Nav. Flere andre islamister har også fått offentlige pengeytelser.» Videre skriver han at «NAV har ved å la en syrer få betalt våpentrening vist hvor vanskelig det er å lære av slike feil.»

Der er igjen en noe mangelfull logisk slutning å antyde at en 16 år gammel jente som fikk dekket en medlemskontingent på 600 kroner, og en «fengslet jihadist-propagandist» og andre «islamister» som også har mottatt offentlige ytelser er eksempler på samme sak. Men på samme måte som Storhaug trekker på en «lignende problemstilling,» trekker Akerhaug her på at «dette har et bakteppe,» og at denne teksten må forstås i lys av andre tekster og andre hendelser. Han trekker samtidig på en diskurs om innvandrerene som «trygdemisbruker, kriminell og overgriper», som grunnet manglende selvbergingssevne (eller -vilje) utnytter våre velferdsgoder (Gullestad, 2002, s. 31). «Vi er naive,» hevder Akerhaug (R2, min utheving), «Igjgen og igjgen. [...] Da er det minste burde kunne forvente [sic] at offentlige tjenestemenn bruker sunn fornuft og er føre var.»

NAVs påståtte mislighold av folkets midler og tillit problematiseres flere steder i dekingen. Human Rights Service (HRS1) skriver at «det er grunn til å anta a NAV ikke kjenner den enkelte flyktnings eventuelle traumatiske bakgrunn.» I et Facebook innlegg spør Storhaug (2019d), «Hvor mange norske jenter går på skytetrening? Sjekk NAV det før de betalte treningen?» Det første spørsmålet er nok av en retorisk art, men det faktiske svaret undergraver enkelt poenget i spørsmål nummer to. I 2011 utgjorde kvinner i overkant av 20% av nordmenn som avla jegerprøven (NOU 2011:19), og i 2021 rapporterte Forsvaret rekordmange kvinner i førstegangstjenesten, hvor kvinner bl.a. utgjorde 60% av rekruttene til Luftforsvaret (Haualand & Nilsen, 2021). Jeg har selv bodd i jaktheiene i Kvinesdal; kvinner med våpen er på ingen måte så kontroversielt som Storhaug her gir uttrykk for.

En satirisk Resett-artikkel (R7) tenker høyt om hvilke andre kurs NAV kan tilby mens de først er i gang. Eksempelvis kurs i svartarbeid og hvordan man forsvarer seg når politiet, Arbeidstilsynet eller Skatteetaten dukker opp. Hvordan fremstå som yngre når man søker om oppholdstillatelse som enslig mindreårig, for å så snike resten av familien inn i landet gjennom familiegjenforening. Kurs om hvordan rane ungdommer for mobiler og verdisaker, som helst bør legges til bydeler som Grønland eller Holmlia. Kurs i å lage enkle bomber, hvor NAV naturligvis kan trekke instruktører fra

eksisterende ytelsesmottakere. «Det aktuelle kurset i pistolskyting viser at NAV er på rett vei,» hevder forfatteren. «At det fører til økt integrering og større forståelse for norsk kultur, er hevet over enhver tvil.»

Satire, overdrivelser og humor er potente virkemidler i flere av de alternative medienes tekster. I R9 skriver Resett at «Det er kanskje ikke de aller beste fritidstilbudende [sic] i Kvinesdal, så [leder for NAV Kvinesdal] Bente tenkte at våpenopplæring til de som har flyktet fra krig kan være et tilpasset integreringstiltak. En føler seg nok i mer vante omgivelser når det smeller høyt rundt øyra og kruttrøyken ligger disig som over Styx.» Når NAV-kontoret presiserer at det ikke gis økonomisk støtte til våpen og ammunisjon, erklærer Hege Storhaug at «den dagen det eventuelt skulle være en realitet, vil jeg anta at Norges opprinnelige befolkning og innvandrere som er veltilpasset i dag, knapt er å finne her på berget» (HRS 3).

4.4 «PST reagerer»

PSTs uttalelser i saken er et viktig holdepunkt i Resett og Human Rights Service sin dekning av saken. Til Agder Flekkefjords Tidende (Fladstad, 2019d) har seniorrådgiver Martin Berntsen fra PST gitt følgende svar på avisens henvendelse:

«Jeg kan ikke uttale meg konkret i denne saken, men helt generelt så kan jeg si at flykninger er en sårbar gruppe for radikaliserings. Å gi folk fra Syria, som flykter fra et krigsherjet område opplæring og trening i pistolskyting, høres underlig ut. Dersom noen har bekymringer knyttet til ekstremisme, bør de melde fra til politiet eller PST.»

I dekningen til Agder Flekkefjords Tidende, NRK og NTB oppsummeres PSTs innspill som at «PST reagerer.» I Resetts dekning, derimot, har «PST kom[met] på banen» (R6) og «blitt koplet [sic] inn» (R1), som gir inntrykk av at tjenesten aktivt har iverksatt videre oppfølging i saken, og ikke bare uttalt seg på generelt grunnlag etter å ha fått saken presentert i en telefonsamtale. I HRS1 karakteriseres PST som «bekymret for at dette skjer grunnet fare for radikaliserings og traumer flykninger kan ha med seg til Norge,» og «PST skal ha «denne medlingen [sic] til lokalbefolkningen: ‘ Meld fra til oss eller politiet om dere er bekymret.’» I sin deling av artikkelen på Facebook, skriver Hege Storhaug (2019b) at «PST er bekymret fordi NAV sponser

skytetrening til asylsøkere/flyktninger. Ber folk melde inn bekymringer.» Disse påstandene er strengt tatt ikke feilaktige, men med små retoriske grep tillegger de PSTs rolle i saken et omfang og et alvor som ikke nødvendigvis kom frem i sitatet.

Resett stiller seg også kritisk til pistolklubben, som har gitt flyktningene opplæring og tillatt at de bruker våpen innenfor deres lokaler. Når Resett stilte klubbens nestleder spørsmål om hvem som hadde betalt flyktningenes medlemskontingent og «hvilken oppførsel og bekledning de bemerkede pistolskytterne hadde,» skal pistolklubben ha blitt «mindre og mindre meddelsom» (R1). Pistolklubbens anonyme medlemmer, som ifølge artikkelen har tipset Resett selv, «skal ha følt ubehag med situasjonen,» uten å tilsynelatende ha blitt tatt på alvor av klubben. Human Rights Service (HRS1) forteller at «de norske medlemmene» [...] våger ikke å stå frem eller protestere på noen måte. De frykter å bli kalt rasister.» Lurås viser i R6 en noe sarkastisk forståelse for problematikken, og oppgir at han «kan også forstå dilemmaene med å tillate dem deltakelse på bare visse typer aktiviteter og ikke andre. Slik blir det diskriminering av.»

Flere parter skal altså ha slått alarm om problemstillingen i Kvinesdal pistolklubb, uten at de har fått gehør for dette av maktøverne i saken. Pistolklubbens øvrige medlemmer, som har varslet nyhetspressen, ikke ønsker å stå frem med navn, og er bekymret for anklager om rasisme, posisjoneres her som impotente, undertrykte og som offer for en feilslått innvandringspolitikk som går på bekostning av tryggheten, komforten og agensen til de av oss som bodde her «først.» Herfra er det ikke langt til forestillinger om at «innvandrere» fra muslimske land utgjør en potent trussel mot oss og at våre institusjoner ikke kan eller vil ta innover seg trusselen vi står overfor.

4.5 «Det dei ikkje maktar eller vågar å fortelje med ord»

«Ord og bilder er mektige våpen» erklærer Vær Varsom plakaten (Pressens faglige utvalg, 2021b). «Misbruk dem ikke!» Plakaten oppgir tydelige retningslinjer for bruk av bilder og illustrasjoner i presstekster (mine uthevinger):

4.7. Vær varsom med bruk av navn og bilde og andre klare identifikasjonstegn på personer som omtales i forbindelse med klanderverdige eller straffbare forhold. [...]. Identifisering må begrunnes i et berettiget informasjonsbehov.

*Det kan eksempelvis være berettiget å identifisere ved overhengende fare for overgrep mot forsvarsløse personer, ved alvorlige og gjentatte kriminelle handlinger, **når omtales identitet eller samfunnsrolle har klar relevans for de forhold som omtales**, eller der identifisering hindrer at uskyldige blir utsatt for uberettiget mistanke.*

*4.10. Vær varsom med **bruk av bilder i annen sammenheng enn den opprinnelige**.*

*4.11. Vern om det **journalistiske fotografiets troverdighet**. **Bilder som brukes som dokumentasjon må ikke endres slik at de skaper et falskt inntrykk**. Manipulerte bilder kan bare aksepteres som illustrasjon når det tydelig fremgår at det dreier seg om en montasje.*

*4.12. For bruk av bilder gjelder de samme **aktsomhetskrav** som for skriftlig og muntlig fremstilling.*

Flere ledebilder medfølger Agder Flekkefjords Tidendes dekning av saken: et bilde av innsiden til Kvinesdal Pistolklubb, et bilde av pistolklubbens leder, et bilde av leder for NAV Kvinesdal, et bilde av informasjonssjefen til PST, og et bilde av kommunens ordfører. Alle personene som er avbildet uttaler seg også i artiklene.

I NRKs første sak (Cantero et al., 2019), avbildes det et håndvåpen, ammunisjon, og annet utstyr. Håndvåpenet er delvis skjult bak et hørselvern og har et synlig oransj «kammerflagg,» en plastbit som signaliserer til andre skyttere at kammeret er tomt for ammunisjon, og at våpenet ikke er ladd. Vi ser også en gruppe personer i bakgrunnen, foran en vegg med skyteskiver, som artikkelen forteller oss er klubbens medlemmer. I en av Agder Flekkefjords Tidendes saker (Fladstad, 2019c) holder Kvinesdals ordfører papiravisa fra 01. februar. Tittelen oppgir at han stiller seg kritisk til PSTs uttalelse. Fotografiet er tatt for denne artikkelen, og samsvarer tematisk med det tekstuelle innholdet i saken.

Betaler for våpentrening til flyktninger

(Fladstad, 2019a)

Kritisk til PST-uttalelse om våpenopplæring

(Fladstad, 2019c)

NRK har også brukt bilder av pistolklubben og bilder av personer som uttaler seg i sine artikler. Innsiden til Kvinesdal pistolklubb brukes i en sak, og et bilde av pistolklubbens leder i en annen.

(Cantero et al., 2019)

(Mjaaland, 2019)

I artikkelen som er forfattet av nyhetsbyrået NTB, og publisert på bl.a. Aftenposten, Dagsavisen, Firda Tidend, Sunnmøringen, VG og Fædrelandsvennen, medfølger et bilde av et lokalt PST-kontor.

(NTB, 2019d)

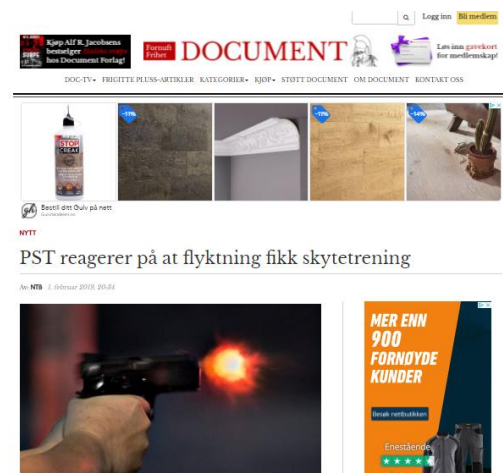

(NTB, 2019f)

Bildebruken i samtlige overstående artikler er gjenkjennelig fra etablert journalistisk praksis, og er i tråd med Vær varsom-plakatens retningslinjer. Bildene er brukt i sammenhengen de er produsert i, avbilder personer i en samfunnsrolle som er relevant for saken og som selv uttaler seg, og i siste tilfellet avbildes kontorbygget til en offentlig instans som også har uttalt seg. Ingen av bildene er synlig manipulererte.

4.5.1 Håndvåpen

Document er det eneste mediet som har brukt NTBs artikkel, men byttet ut ledebildet. PST-kontoret er her erstattet av et nærbilde av et avfyrende håndvåpen. Bildet er tatt utendørs eller i et mørkt rom, det er ikke tydelig hva pistolen rettes mot, og det er ingen markører som tilsier at skuddet som avbildes er avfyrt i en idrettsmessig sammenheng. Det er heller ikke en type våpen man hadde brukt i jakt. Det er ikke tydelig om relasjonen som avbildes er mellom gjerningsperson og offer, eller idrettsutøver og blink.

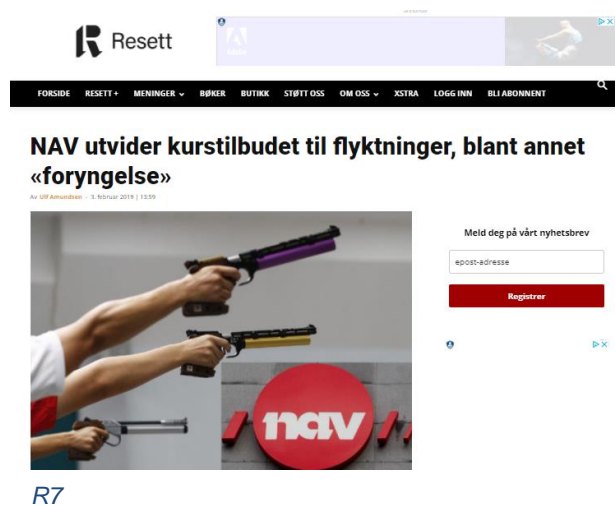

D1

Å endre ledebildet i saken er et bevisst redaksjonelt og retorisk valg, en endring som også påvirker artikkelens meningsinnhold og hvordan vi posisjoneres til å innta og forstå teksten. Ved å endre bildet, endres også vår inngang til saken. Fokuset rettes

mindre mot «PST» slik NTB-artikkelen ga uttrykk for, og heller mot «skytetrening.» Rent retorisk tyder dette på at det ikke bare er PST som reagerer, men også Document. Selv om Document ikke selv produserer egen tekst i saken, bidrar nettstedet til dekingen ved å publisere dette bildet til egen nettside (2019g) men også til Facebook (Document, 2019). Begge steder er kommentarfeltene åpne for nettstedets publikum. «Valget av ord er aldri uskyldig,» hevder Hågvar (2007, s. 18), og her ser vi at dette også gjelder valg av bilde.

Det finnes mange måter å avbilde et våpen på. I Agder Flekkefjords Tidendes første sak, ser vi et kammerflagg, et hørselsvern og et uladd våpen som ligger med annet utstyr i en pistolklubb. Hos Document ser vi en kvalitativt forskjellig tilnærming. Avbildninger av håndvåpen er et valg som tas av hele 7 av artiklene som utgjør de alternative mediers deking av saken.

R7

Resetts satiriske artikkel om kurstilbud til flyktninger (R7) viser en bildemontasje med tre personer som retter skytevåpen i samme retning, i det som enkelt kan leses som en pistolklubbkontekst. NAVs logo figurerer i nederste hjørne. Bildet gjengir saksforholdet i pistolklubben på en relativt nøktern måte, til tross for bruken av ironi og overdrivelse i selve artikkelen: det handler om NAV, og det

handler om skytesport.

Human Rights Service (HRS2) har valgt å illustrere en artikkel med en Walter P38, en tjenestepistol utviklet for den tyske krigsmakten under andre verdenskrig (Smithsonian Institute, u.å.). Våpenet er avbildet på et rødt pledd, og uten et synlig kammerflagg som ville signalisert til andre skyttere at våpenet er uladd. Magasinet er i, og sikringen er

HRS2

av. Dersom der skulle vært kuler i magasinet, kunne man enkelt avfyrt et skudd i én bevegelse. Det er lite som tyder på at dette bildet er tatt i sammenhengen «pistolklubb,» eller at det er gjort forsøk på å sikre våpenet i henhold til skytesportens etablerte sikkerhetspraksis. Det er heller ikke et våpen man brukt i jaktsammenheng. Det det er, derimot, er et våpen med en belastet historie, som vekker minner om en tidligere invasjon og okkupasjon av Norge. Er det en tilfeldighet at dette bildet ble brukt, eller er det kanskje meningen at vi skal trekke parallellene selv? En «reverse google image search» finner at bildets forfatter er en bruker på nettstedet deviantart.no (vonmeer, 2010). Det er det eneste andre stedet på nettet dette bildet er publisert. Hva har Human Rights Service søkt på for å finne dette bildet?

I likhet med bildet som medfølger Documents sak, har også Resett brukt nærbilder av håndvåpen i deres reportasje, begge rettet mot bildets iakttagere (R1, R4). Kress og van Leeuwen (2021, s. 117, min oversettelse) kaller denne typen visuell retorikk for et *krav*, i den forstand at bildet adresserer betrakteren direkte og *krever* et engasjement og en reaksjon. Våpnene er så nær oss at vi kun ser deler av våpenet og hånden bak. Vi ser direkte inn i kulehullene. Retorisk etablerer bildet en relasjon og en nærhet til oss, og oppfyller samme funksjon som blikkontakt, peking eller vinking ville gjort i et annet bilde. Våpnene rettes *mot* oss, og bildene snakker *til* oss. Selv om den skriftlige teksten beskriver hendelser i et noenlunde journalistisk språk, kommuniserer bilder til oss på måter en måte som teksten ikke nødvendigvis kan eller vil. Bruk av bilder gir nyhetspressen «eit høve til å fortelje historier dei ikkje maktar eller vågar å fortelje med ord» (Eide, 2000, s. 127)

R1

R4

Det er liten tvil om hva det betyr å få en pistol rettet i hvitøyet. Vi posisjoneres som truet på livet, som et offer som må forsvare seg mot en annens aggresjon. Budskapet disse bildene kommuniserer rammer inn og forsterker det skriftspråklige innholdet i tekstene, tydeliggjør den underliggende trusselen dette saksforholdet kan utgjøre, og forteller oss kanskje at de våpnene som de syriske asylsøkerne nå lærer å bruke, kan komme til å bli rettet mot oss.

4.5.2 Kollasjer

Human Rights Service illustrerer regelmessig nyhetsartikler med selvproduserte, stiliserte og sammensatte bildemontasjer. Å stilisere et bilde kan eksempelvis være å manipulere farge, kontrast og utsnitt, å frata eller tillegge bildet egenskaper, og å blande forskjellige visuelle uttrykk. Ved å stilisere et bilde kan man endre hva et bilde sier, men også hvordan det sier det. Man får et enda større mulighetsrom til å fortelle de historiene man kanskje ikke makter eller våger å fortelle med ord.

HRS1

HRS2

Det er noen klare fellesnevner i de to bildene Human Rights Service har stilisert. Begge bildene er skyggelagt. I det ene bildet ser vi tre menn med mørke hettegensere og ryggen vendt mot oss, og i det andre en hijabkledd kvinne som vender seg ut av kamera. I begge bildene står vi utenfor handlingen, uvitende om hva som faktisk utspiller seg foran våre øyne.

De tre mennene i HRS1 står tilsynelatende på en fortauskant, mellom en bil og en hekk. Illustrasjonen vekker forestillinger om gjengmedlemmer, gatekriminalitet, og til grupper av unge menn med minoritetsbakgrunn som samler seg i urbane områder. Det er ikke skriftliggjort referanser til gjengmiljøer eller gatekriminalitet i teksten, til volds- eller terrorhandlinger i det offentlige rom, men bildene forteller her noe teksten kanskje ikke makter eller våger. Human Rights Service trekker igjen her på intertekstualitet, på en «lignende problemstilling» som vi har sett tidligere: unge, «fremmede» menn med hettegensere og våpen som gjør gatene våre utrygge. Det kan være en måte å ymte at kompetansen de erverver seg i pistolklubben, snart kan komme til uttrykk i våre gater.

I HRS3 er kvinnens rosa hijab bildets midtpunkt, og den sterkeste konsentrasjonen av farge i et ellers mørkt bilde. Bildet er etter alt å dømme ikke av den 16 år gamle jenten som omtales i saken, men heller en slags dramatisering. Tross de mørke fargene, fremstår ikke bildet som truende i samme grad som det andre. Vi er nær nok til å se konturene av kvinnens ansikt, men ikke hennes identitet. Hun står tilsynelatende alene i en klesbutikk, tynn og feminin i en rosa hijab, og de to T-skjortene bakerst i rommet er illustrert med enhjørninger og regnbuer. Det er noe implisitt uskyldig med bildet, noe som inviterer oss til å lese *muslimsk tenåringsjente* og ikke *hardkokte islamister som støtter jihad* slik nettstedet først la opp til i HRS1. Hun er avbildet fra siden, tilsynelatende uoppmerksom på at hun blir fotografert, noe forsterker følelsen av at hun er fremmed og utilgjengelig, men kanskje også sårbar (Eide, 2000).

Valg av bilde er aldri uskyldig, men i dette tilfellet er det heller ikke spesielt tydelig. Det er vanskelig å forestille seg hva dette bildet har med våpenopplæring eller skytesport å gjøre, og hvorfor nettopp dette bildet er valgt og stilisert på denne måten. Kvinnen er i en klesbutikk, men konteksten inviterer oss allikevel ikke til å tenke på shopping. Skal vi lese henne som ei uskyldig jente som føler seg fremmedgjort i et nytt hjemland? Forbereder hun seg til å utføre et terrorangrep på et kjøpesenter? Vurderer hun å legge fra seg hodeplagget og kjøpe mer vestlige klær? Er hun en av de sårbare innvandrerkvinnene som Human Rights Service skriver om i deres rapporter om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse? Er hun et uttrykk for vold som er blitt begått, eller vold som kan utføres? Er hun en mulig overgriper, eller et

mulig offer? Det er vanskelig å si. Det elementet som kommuniserer mest tydelig i bildet er hijaben, en markør for 16-åringens (antatte) religiøs tilhørighet.

Fremstillingen av kvinnen og de tre mennene kommuniserer på sammenlignbare måter som det den skriftlige teksten gjorde. Personene som avbildes er ikke i fokus, enser oss ikke, henvender seg ikke til oss, og gis ikke en egen «stemme» i deres egen avbildning. De er ikke identifiserbare personer, men heller idéer om personer, en symbolsk flate som mediene kan skrive ut sine egne historier. I motsetning til de tradisjonelle mediene som har avbildet pistolklubben og personer som selv uttaler seg i sakene, har Human Rights Service, Document og Resett orientert fokuset på flyktingene, muslimene og våpnene. Fra et visuelt ståsted er NAV og lokalidretten perifere til det saken *egentlig* handler om: innvandrere – muslimer – skytevåpen – terror.

4.6 Tekster i kontekst

Det finnes betydelig mer til en digital nyhetssak enn tekst og ledebilde. Resett, Human Rights Service og Documents saker har kommentarfelt, knapper for å dele innholdet på Twitter og Facebook, lenker til andre saker og til egenproduserte varer og bøker, mulighet til å donere penger eller abonnere på nyhetsbrev, samt emneknagger som kategoriserer og kontekstualiserer saksinnholdet. Hver sak blir derfor et springbrett for en mengde andre aktiviteter: å lese, å dele, å skrive, å støtte, og å delta. Dette er et uttrykk for det Holt (2018) kaller «deltagende media», hvor publikum inviteres til å medvirke i nettstedenes produksjons og distribusjonsprosesser.

Emneknaggene som brukes («hashtags» på engelsk), er en måte å identifisere de sentrale temaene i en sak. Ved å klikke på en emneknagg, kan man enkelt navigere til alle nettstedets saker som er «tagget» med samme emne. Document (D1) har ikke brukt emneknagger i deres sak, men hos Human Rights Service (HRS1-3) ser vi bl.a. #islamister, #NAV, #syrere, #PST, #bekymret og #integrering. Hos Resett (R1-9) ser vi bl.a. #islamisme, #flyktinger, #terrorisme, #radikalisering og #integrering. I tillegg til å eksplisitt kategorisere og kontekstualisere innholdet i saken, inviterer disse emneknaggene også til videre deltagelse og fordypning i temaene.

Kommentarfeltene har en viktig innrammende funksjon for Resett, Document og Human Rights Service, både i selve artiklene og i deres delinger på sosiale medier. Det er også disse som har høstet den skarpeste kritikken som er blitt rettet mot de alternative mediene (se eksempelvis Skybakmoen, 2019b). Der de fleste aviser har stengt kommentarfeltene eller strengt modererer det som publiseres, har Resett, Human Rights Service og Document en betydelig mer liberal praksis. Høyrepolitiker Kårstein Løvås, som for øvrig har beskrevet Resett som et «kloakksystem,» har beskrevet nettstedets praksis slik: «Gjennom vinklinger og innhold byr Resett ofte opp til en dans i kommentarfeltet, som de deretter lener seg tilbake og ser på» (Skybakmoen, 2019a).

Documents (D1) sak om pistolklubben fikk 35 kommentarer (pr. 24.04.2022), deriblant:

«Jeg velger å tro at uvitenheten i skyteklubbens ledelse og det lokale NAV om ideologien islam er så stor at de ikke aner hva jihad og jihadisme betyr [...] dette er alvorlige saker - det dreier seg om grunnleggende krav som stilles av profeten Mohammed som Allahs budbringer til alle muslimer. Ingen kan på forhånd vite når en muslim gripes så stekt av Allahs krav at han velger å gå til aksjon.»

Resetts første artikkel (R1) fikk 303 kommentarer (pr. 24.04.2022), deriblant:

«Med Erna Solberg som statsminister og mange andre kvinner i regjering, ble to 13 år gamle, etnisk norske jenter, voldtatt av tre voksne syriske brødre, og ufattelig nok frikjent for voldtektene! Så det er ikke bare skytetrening som innvilges muslimer i deres nye hjemland, men de kan straffet voldta etnisk norske småjenter og skattebetalerne får regningen!»

Hos Human Rights Service fikk HRS2 36 kommentarer (pr. 24.04.2022), deriblant:

«I Sverige har myndighetene gitt traumatiserte asylsøkere tillatelse til å drive skytetrening fra begynnelsen av 2000 tallet. Som alltid ligger vi noen år etter Sverige sin negative utvikling, men vi gjør så godt vi kan og prøver å korte ned svenskenes sitt forsprang.»

<https://www.allehanda.se/artikel/solleftea/laddade-for-prickskytte>»

Publikum i kommentarfeltene benytter mange av de retoriske virkemidlene vi nettopp har identifisert hos nettstedene selv: referanser og lenker til andre, (re)kontekstualiserende tekster og hendelser, sidestilling av saken med islamsk ekstremisme og tidligere voldshendelser, og referanser til et naivt statsapparat som ikke forstår den pågående trusselen mot det norske folk. Kommentarfeltene blir her et utvidet forum hvor sakens retorikk lever videre, og samtidig spisses ytterligere av engasjerte publikumsskribenter. Bjerke et al. (2019, s. 272) har beskrevet denne intertekstuelle dynamikken som at innholdet i kommentarfeltene «bidrar til å fargelegge, 'forsterke' og ramme inn selve nyhetsartikkelen.»

«En nasjonal *skandale*» skriver Helge Lurås i en artikkel (R6, min utheving), som også viser til «sakens riksinteresse.» I en annen artikkel hevder Lars Akerhaug at «det er all mulig grunn til å reagere skarpt på denne *fadesen*» (R2, min utheving). På ei uke publiserte Resett hele 9 artikler om saken. Nettstedet og Lurås forfattet til sammen ti Facebook innlegg om saken, som per 28. mai hadde tiltrukket seg 910 kommentarer, 3909 reaksjoner («likes») og 1191 delinger (per 30. april 2022). Human Rights Service publiserte til sammen tre saker og leverte via Hege Storhaug fire Facebook innlegg, som tiltrakk seg 946 kommentarer, 3683 reaksjoner og 670 delinger (per 30. april 2022.) Document publiserte en artikkel og ett Facebook innlegg, som trakk 184 kommentarer, 585 reaksjoner og 162 delinger (per 28. mai 2021, siden slettet.)

Resetts første artikkel om saken, som toppet listen over deling i sosiale medier 01. februar 2019, ble først publisert kl. 06:32. Saken ble videre oppdatert med nye avsnitt kl. 14:46 og 17:20, og i artikkelens siste paragraf oppgis det at «Saken oppdateres fortløpende.» Artikkelen oppgir at Resett har vært i kontakt med nestleder for pistolklubben, politioverbetjenten ved Kvinesdal lensmannskontor, NAV-leder i Kvinesdal, og seniorrådgiver ved NAV Agder. I en annen av Resetts fem saker samme dag, oppgir redaktør Helge Lurås at han også har kontaktet Kvinesdals ordfører og at nettstedet «har i hele dag forsøkt å få tak i NAV-leder i Kvinesdal» (R3). Nettstedet gir tydelig inntrykk av at det som har skjedd er ekstraordinært, at det haster å få avklart saken, og vi står foran en skandale under rask utvikling.

4.7 En nødvendig reaksjon?

Samlet sett, gir dekningen uttrykk for at saken har hatt stor betydning for de alternative mediene og deres publikum. Engasjementet meldte seg også i høyrefløyen av norsk politikk. Daværende nestleder i FRP og tidligere justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug (2019) erklærte at «Å gi våpentrening til flyktninger som har rømt fra krig virker som en utrolig dårlig ide [sic]». Daværende partileder for Demokratene Makvan Kasheikal (2019) bidrog også med et Facebook innlegg: «Å gi folk som flykter fra et krigsherjet område opplæring og trening i pistolskyting, høres underlig ut. Nei dette er på ingen måte integrerings tiltak [sic].» Resett (R5) innhentet i tillegg uttalelser fra daværende stortingsrepresentant for FRP Erlend Wiborg, som skal reagert «med vantro» på saken og forventet «at NAV rydder opp umiddelbart i denne saken, hvis ikke tar jeg saken videre.»

Dagen etter at saken først ble kjent og støvet så vidt har lagt seg, skrev Lurås for Resett (R6) at «De mente nok godt i Kvinesdal.» Han fortalte at «det er urimelig å henge ut de ansvarlige i Kvinesdal» og at «skyting kan være en idrett som fremmer de beste egenskaper i mennesket [...] og de rent sportslige motivasjoner kan meget vel ha vært tilfelle for flyktningene i Kvinesdal også.» Han viste til at integrering handler om å «få med innvandrere på det nordmenn gjør,» at utestengelse fra aktiviteter «blir det diskriminering av» og at «engasjerte og velmenende lokalsamfunn er et viktig bidrag til integrering.»

Så kommer det et «*men.*» Fordi selv om retorikken her midlertidig mykes opp, viderefører artikkelen også nettstedets kritiske vinkling. Den minner oss om at «det er ikke alle mennesker som vil oss godt,» at det er «fullt forståelig» at de anonyme kildene i pistolklubben slo alarm og at «et minimum av forholdsregler bør man forvente at myndighetene tar.» Artikkelen lenker til fire av Resetts tidligere artikler om saken, og de tre artiklene som publiseres etter denne foreslår at NAV tilbyr flyktninger kurs i svindling, raning og bombelaging (R7), retter en visuell pistol i hvitøyet til leseren (R8) og roser NAV for å ha tilbudt et integreringstiltak som gjør at flyktningene «føler seg nok i mer vante omgivelser når det smeller høyt rundt øra og kruttrøyken ligger disig som over Styx» (R9). Den midlertidige oppmykningen av retorikken utgjør her det van Dijk (1992) ville kalt en «disclaimer,» eller

«ansvarsfraskrivelse», en måte å rettferdiggjøre innholdet i de utsagnene som følger. Dynamikken her er det samme som i utsagnet «jeg er ikke rasist, *men.*»

Dette kommer til uttrykk når Lurås senere i artikkelen (R2, min utheving) forsvarer nettstedets dekning slik:

«Men kritikken er også forståelig gitt den situasjonen man står oppe i med radikaliserings, terrorfare og også voldsepisoder forårsaket av psykisk sykdom, til dels med større hyppighet blant innvandrere. Ikke bare på grunn av religion og kultur, men også på grunn av de traumer de kan ha opplevd.»

Formuleringen «ikke bare» har her en viktig retorisk funksjon. Implisitt i utsagnet forteller det at «religion og kultur» i seg selv bidrar til en situasjon med radikaliserings, terrorfare, og voldsepisoder knyttet til psykisk sykdom, som han mener har høyere insidens blant personer med innvandrerbakgrunn. Traumene som flyktningene «kan» ha opplevd bidrar til risikoen, men risikoen eksisterer i denne sammenhengen uavhengig av belastende livserfaringer. Helland (2019, s. 95) beskriver dynamikken slik: «det manifesterende nivået er uskyldig nok [...] men det taler nettopp gjennom sin uskyld til et imaginært nivå hos mottakeren, hvor det skal vekke bildet av den farlige muslimen.» I den forstand trekker denne teksten implisitt på narrativet om det utoverboende «radikaliseringspotensialet hos muslimske borgere [...] på 'fienden innenfra' som har den utoverboende egenskapen å kunne slå til når som helst og hvor som helst» (Kundnani i Eide & Alghasi, 2020b, s. 36).

Det er ikke oppgitt kilder som støtter påstanden om at man i 2019 sto i en «situasjon» med radikaliserings, terrorfare og voldshendelser fra innvandrere med psykiske plager. I PSTs trusselvurdering samme år erkjente tjenesten at «terrortrusselen fra ekstreme islamister vedvarer,» men at «svært få norske muslimer er ekstreme islamister og antallet nye personer som radikaliseres forventes å fortsatt være lavt i 2019» (Shala, 2019). Samme trusselvurderingen redegjorde samtidig for omfanget av høyreekstreme miljøer, som i hovedsak motiveres av «et vedvarende hat mot norske myndigheter og minoritetsgrupper.» Vurderingen fremhevet spesielt det ytre høyres organisering på internett, bruk av alternative medier, og bruk av nye teknologier, og til at personene som utgjør den største terrortrusselen innenfor disse miljøene, er menn med lav utdanning, psykososiale tilpasningsvansker og

utfordringer knyttet til rus og psykisk helse. For å trekke på Lurås sitt ovenstående utsagn, kunne man like gjerne hevdet at vi står midt oppe i en «situasjon med radikaliserings, terrorfare og voldsepisoder forårsaket av psykisk sykdom, til dels med større hyppighet blant høyreekstremister.»

Trusselen fra det ytre høyre beskrives slik av PSTs trusselvurdering:

Norske myndigheter står sentralt i de høyreekstremes fiendebilde. Myndighetene anklages for å tillate og legge til rette for at norsk levesett og kultur ødelegges av ulike minoritetsgrupper. De er av den oppfatning at særlig ikke-vestlig innvandring og religionen islam [...] utgjør en eksistensiell trussel mot det norske samfunnet. Det er ulike konspirasjonsteorier som ligger til grunn for dette fiendebildet.

Denne karakteriseringen er i stor grad gjenkjennelig for oss som studerer alternative medier, deres retorikk og ideologiske orientering. Vi vet også at tekstene til de alternative mediene spiller en viktig rolle i nasjonalistiske og islamkritiske Facebook grupper og «ekkokamre» (Dahlback, 2021a, 2021b; Larsson, 2019). Vi må være forsiktige med å tegne altfor enkle koblinger mellom høyreekstreme miljøer og de alternative mediene, men det er viktig å anerkjenne at de er i samme enden av det politiske spektrum. På flere punkt trekker disse aktørene på de samme diskursene: om opplevelser av fremmedgjøring i eget land, opplevde trusler mot norske verdier, kultur og sikkerhet, og forvaltningens naivitet i møte med det som opplevelses som radikale endringer i landet.

4.8 Kort oppsummert

Om «pistolklubbsaken» er ei «nasjonal skandale,» eller ei, avhenger an på hvordan man rammer saken inn. I dette kapitlet har jeg redegjort for den visuelle og (inter)tekstuelle retorikken Resett, Human Rights Service og til dels Document tok i bruk i deres konstruering av pistolklubbsaken som en «nasjonal skandale.» Oppsummert handler det om bruken av reduksjonistiske og stereotype konstruksjoner av innvandrere og muslimer; en utstrakt og dristig bruk av intertekstualitet; en høyst emosjonelt ladet ord- og bildebruk; kalkulert bruk av ironi, satire og overdrivelse; emosjonsladet meningsjournalistikk forkledd i nyhetsmedienes

drakt; en sofistikert forståelse av virulens i sosiale medier; og en bevisst invokasjon av våre mørkeste mistanker, engstelser og fordommer om våre nye naboer. Samlet sett er det et uttrykk for det Helland (2019, s. 226) har kalt «rasismens retorikk,» en strategi som «skiller skarpt mellom 'oss' og 'dem,' [som] utdefinerer grupper av mennesker og framstiller dem som mindreverdige, farlige og problematiske.»

5 Drøfting

5.1 Så. Hva skjedde egentlig her?

Det er både et enkelt og et vanskelig spørsmål å besvare. På den ene siden gjorde de alternative mediene det vi med all rimelighet kan forvente at de alternative mediene gjør, og dekket pistolklubbsaken på en måte som reflekterer deres ideologiske orientering og journalistiske praksis. Deres dekning av pistolklubbsaken ga uttrykk for deres uttalte ståsted i «innvandringsdebatten», til deres mistillit til samfunnets makthavere, og til deres ambisjoner om å fremme kritiske alternativer til hovedstrømsmedienes fortellinger om virkeligheten. Som andre medieaktører etterstrebet Resett, Human Rights Service og Document å «gjengi en virkelig verden som en tekst,» dog en alternativ virkelighet til den vi fikk servert av lokalavisa, statskanalen og nyhetstabloidene. De alternative mediene er soleklart uenige med NAV, Kvinesdal kommune, pistolklubben og hovedstrømsmediene om hvordan denne virkeligheten skal forstås. Som Akerhaug skriver i R2 (min utheving,) er denne saken for de alternative mediene som et symbol på at «vi ikke blir kvitt den naive tilnærmingen til *den nye virkeligheten* vi lever i her i Vesten. Gjennom den høye innvandringen gjennom flere tiår har vi skaffet oss selv et problem som ikke blir borte med det første.»

Mange av ingrediensene til *skandalen* var allerede på plass før første ord ble skrevet. Saken kom til i februar 2019, en måned før den Islamske Stat falt og i kjølvannet av to tiår med islamistiske terrorhandlinger på nyhetsskjermene våre. Pistolklubbsaken omhandlet nytilflyttede syriske krigsflyktninger med en antatt bekledning, oppførsel og religiøs tilhørighet, som hadde tatt til seg håndvåpen i ei liten bygd på Sørlandet. Andre medlemmer i idrettslaget hadde selv slått alarm overfor Agder Flekkefjords Tidende og Resett. PSTs uttalelse trakk konkret en kobling mellom pistolskyting, flyktninger og terror. NAV, som hadde muliggjort situasjonen ved å finansiere medlemskontingenten, nektet å forsvare sin praksis utover en kort og nøktern epost. Overordnet handlet saken, ifølge de alternative mediene, om *våre* skattepenger, *vår* samfunnssikkerhet og «*vår nye virkelighet.*» Man kan også trekke frem betydningen

av at saken ble til på «et lite sted som Kvinesdal» (R6), at trusselen fra radikal islamisme nå symbolsk hadde spredd seg fra Grønland til den urørte norske bygda.

På mange måter var mye av det diskursive grunnarbeidet også allerede lagt. Den norske mediedekningen om innvandrere, flyktninger og spesielt muslimer, har historisk sett båret preg av å være problem- og konfliktfokustert (Retriever, 2014, 2016, 2017, 2020). Den ytre høyrefløyen i norsk politikk har lenge problematisert innvandring, fra Anders Langes «Ingen stemmerett til negre» til Carl I. Hagens «Eurabia»-retorikk til Sylvi Listhaugs «snikislamisering.» De alternative mediene sto fritt til å trekke på veletablerte diskurser om en «trussel fra innvandrere og muslimer, [om] å være offer for urett begått av makthaverne og maktinstitusjoner og [om] manglende ytringsfrihet for å si den egentlige sannheten om masseinnvandring og islam» (Alghasi, 2020a, s. 97).

For å forstå hvordan pistolklubbsaken kunne gå fra en liten lokalsak til en «nasjonal skandale,» må vi først forstå premissene de alternative mediene selv har lagt. Til tross for at de utgir seg selv for å være partipolitisk uavhengige, har Human Rights Service, Resett og Document klare politiske ambisjoner og en desidert høyrepopulistisk orientering. Det finnes tette bånd mellom dem og Fremskrittspartiet. De utgir seg for å være «folkets» røst i opprøret mot overformynderiet, den politiske korrektheten og til naiviteten makthaverne har til «vår nye virkelighet.» De har støttespillere innenfor den ytre høyrefløyen av norsk politikk og trekker på mange av diskursene som også livnærer deres partiprogrammer. De har en uforholdsmessig stor tilstedeværelse på sosiale medier, nyhetssakene deres går ofte «viralt» og de lykkes spesielt i islamkritiske og nasjonalistiske «ekkokamre.» Selv om de opererer som (og til dels ansees som) medieaktører, er dette en ufullstendig beskrivelse av deres virke. De er kritiske hybridprosjekter med tydelige politiske motiver, som aktivt søker å påvirke samfunnsordenen gjennom (menings)journalistikk, mobilisering på sosiale medier, tekst- og bokutgivelser, samfunnsdebatt og som et kritisk talerør for den delen av «folket» som opplever å bli marginalisert og fremmedgjort i eget land.

De alternative mediene er ikke interessert i å ukritisk akseptere denne «nye virkeligheten vi lever i,» og prøver å mobilisere sitt publikum til å gjøre noe med dette «problem[et] som ikke blir borte med det første.» For å markedsføre sine syn, tar nettstedene i bruk mangfoldige retoriske virkemidler, som overdrivelser,

sammenligninger, forenklinger og humor, i en slags tabloid sjangerblanding av journalistikk, politikk og underholdning. I motsetning til den nøkterne presentasjonen vi forventer fra nyhetsjournalistikken, henvender nettstedene seg til oss med en personlig «stemme» som gir uttrykk for egne vurderinger, meninger og holdninger.

På samme måte som jeg som forsker ikke har kunnet tilnærme meg datamaterialet fra et intellektuelt nullpunkt, har heller ikke de alternative mediene hatt denne muligheten i deres dekning av saken. Gitt deres overordnede prosjekt, kan vi også regne med at de heller ikke hatt noe ideal om dette. Premissene for å se denne saken som uttrykk for trussel fra innvandrere og muslimer, som et uttrykk for å være offer i eget land, og som en hegemonisk kamparena for å fremme «den egentlige sannheten» om innvandring og islam, var allerede lagt. Selv om de alternative mediene her har operasjonalisert disse diskursene i møte med pistolklubbsaken, er det diskurser de allerede aktivt forvalter i deres daglige virke. Det er dette som er de alternative medienes prosjekt: å være «være et alternativ til de etablerte mediene» (Resett, u.å.-a), å kritisere «islamismen som vår tids farligste totalitære bevegelse» og å «påvirke og korrigere utviklingen» (Document, u.å.), samt å «ha betydning for fremtidig politikk på området» (Human Rights Service, u.å.-a).

5.2 “Høyrepopulismens metoder”

Det kunne vært fristende å avskrive Resett, Human Rights Service og Document som partiske, useriøse eller marginale, eller som aktører som kun lykkes innenfor perifere nisjer og ekkokamre (Dahlback, 2021a). Og det har mange i den norske offentligheten allerede gjort, og de siste årene spesielt mot Resett. Antirasistisk senter (2018) hevder at nettstedet bruker en «borgerkrigsretorikk» som går i «identitær – høyreekstrem – retning, som påstanden om at det pågår en “befolkningsutskiftning”, og profetier om Europas undergang hvis ikke europeere kjemper for egen overlevelse.» Videre anklages nettstedet for å spre konspirasjonsteorier, rasisme og nasjonalistisk tankegods, og for å støttes av organisasjoner som Vigrid og Folkebevegelsen mot innvandring. Resett har blitt kalt «egoisme og hat satt i system, finansiert av rikinger som vil spre faenskap,» (Lysengen, 2019). Høyrepolitiker Karstein Løvås har avskrevet nettstedet som en «kloakk» (Skybakmoen, 2019a). Venstres Sveinung Rotevatn har kalt nettavisen en

politisk kampanje «som seiler under falskt flagg» og utgir seg for å bedrive journalistikk for å «lure» sine lesere til å tilslutte seg deres politiske prosjekt (Ramnefjell, 2019). Human Rights Service og Document høster lignende kritikk (Alghasi, 2020a, 2020b; Bangstad & Helland, 2019; Dahlback, 2021a, 2021b; Helland, 2019; Nygaard, 2019b, 2020a; Tobiassen & Sandblad, 2021; Trædal, 2018)

Det er mange som avviser idéen om at de alternative mediene driver med seriøs journalistikk, eller at deres bidrag til det offentlige ordskiftet bør tas spesielt alvorlig. De har relativt få faste lesere, små redaksjoner, ingen statsstøtte, lav tillit i befolkningen, anonyme eller uprofesjonaliserte skribenter, ytterliggående synspunkter, et uforpliktende forhold til etablert journalistisk metode, og mange meningsmotstandere. De motiveres tilsynelatende av idealisme, og ikke kommersielle interesser. Selv om de prøver å posisjonere seg selv som medspillere og en motvekt til etablerte journalistiske aktører, kommer de pressefaglig til kort. Til tross for at deres tekster til forveksling ser ut som pressetekster, oppfyller de ikke de mediefaglige, kildekritiske eller aktsomhetskravene vi forventer fra sjangeren. I pistolklubbsaken gjenkjenner vi «rasismens retorikk» i tekst, bilde, virkemidler og referanser, i hvordan de har benyttet denne «krisen» til å trekke linjer mellom oss og *dem*, og til å varsle om den latente trusselen *de* utgjør, og om at *vi* er for naive til å forstå hva som *egentlig* skjer. Tekstene presenteres i en kontekstualisering som muliggjør verdiladede omfortellinger av saken, og det ideologiske budskapet skyggelegges noe av den tilsynelatende balanserte nyhetssjangeren som tas i bruk. Resett, Document og Human Rights Service skal ikke bare rapportere om pistolklubbsaken, men også plassere sakene den inn i et større, overordnet narrativ, i det kritiske, politiske prosjektet som ligger til grunn for deres virke.

Resetts tidligere redaksjonssjef Lars Akerhaug, som tiltrådte rett før pistolklubbsaken, rettet sterk kritikk mot denne typen journalistiske praksis da han gikk av i 2021. I et intervju med VG (Tobiassen & Sandblad, 2021) hevdet han at Resett har «sluppet gjennom saker som er beviselig feil [og] eksterne meningsinnlegg med en retorikk som i beste fall kan kalles rasistiske, i verste fall kan kalles høyreekstreme.» Han tok spesielt avstand fra «ordbruken» og «noen av virkemidlene og metodene.» I sin rolle erkjente han at han hadde vektlagt «politiske hensyn,» da «det har handlet mest om hvilke saker som passer inn i et narrativ, enn

hva som objektivt sett er viktigst.» Narrativet oppsummerte han som fortellinger om at «innvandring er problematisk,» «klimakrisen er ovedrevet [sic] og «mediene lyver.» Samtidig tok han også avstand fra med det han kalte «høyrepopulismens metoder»: bruken av en «oss og dem»-retorikk og forsøk på å «male et fiendebilde av seriøse medier istedenfor å drive legitim mediekritikk.»

Ved å erklære pistolklubbsaken som en «skandale» og konstruere en mediatisert politisk «krise,» har de alternative mediene benyttet en etablert høyrepopulistisk politisk praksis for å aktualisere narrativer om indre og ytre fiender (Mudde, 2019; Wodak, 2015). De trekker elegant på offer-, trussel- og avmaktssdiskurser, og potente fortellinger om at masseinnvandring fra muslimske land truer våre verdier, levesett og sikkerhet. Alghasi (2020b, s. 154) viser til hvordan forestillinger om «å være offer i eget land, og å være utsatt for muslimsk innvandring» har utviklet seg til en «fyldig trussel-diskurs [sic] om tilintetgjørelse av norsk kultur.» Disse diskursene er gjenkjennbare gjennom andre navn: eksempelvis FRPs kamphest «snikislamisering,» eller «Eurabia»-teorien som Carl I. Hagen fortalte om allerede på 80-tallet. Sistnevnte er «basert på en forestilt fiende som truer *våre verdier* og vil overta Europa» (Eide & Alghasi, 2020a, s. 53). Det er dette mer eller mindre artikulerte «bakteppet» som ligger til grunn for de alternative mediens virkelighetsforståelse, denne «problemstillingen» vi nå hankses med.

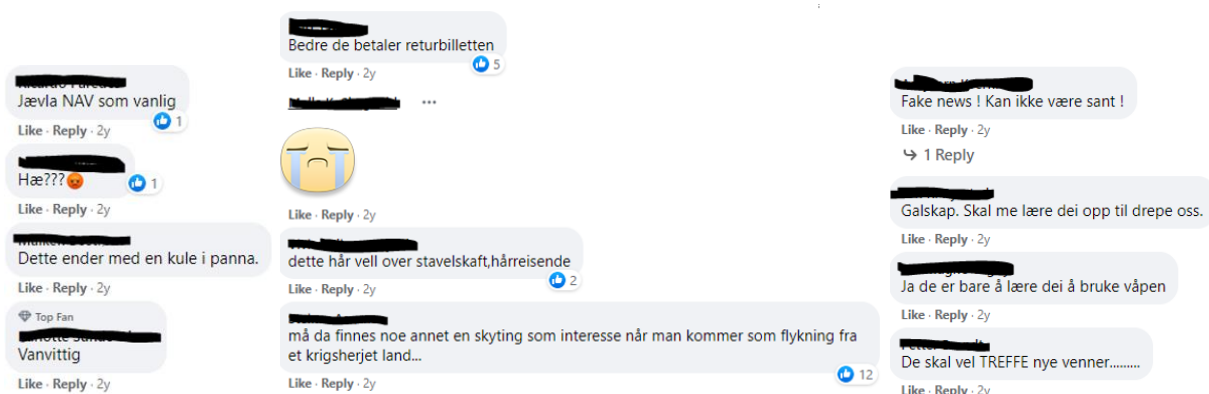
Det farligste, hevder Van Dijk (1995), er hvordan denne typen tankegods usynliggjøres og naturaliseres over tid i nyhetspressen. Kunnskaper, holdninger og ideologier forankres ved gjentatt nyhetsrapportering og -forbruk, og begynner etter hvert å opptre på egenhånd i publikums møte med nye saker. Etter hvert blir det mindre og mindre behov for bevisst manipulering av kunnskap og meninger, og publikum vil selv konstruere foretrukne tolkninger ut ifra disse selvfølgeleggjorte diskursene. Mediene kan kategorisk trekke på vage utsagn som at «dette har et bakteppe,» «lignende problemstilling har vi sett tidligere,» «situasjonen man står oppe i nå» eller «problem[et vi har skaffet oss] som ikke blir borte med det første,» uten at de trenger videre forklaring eller overbevisning. «Ideologisk kontroll blir tilnærmet fullstendig,» skriver han (s. 16, min oversettelse), «når påvirkningsretorikk ikke lengre oppfattes som ideologisk, men heller som uttrykk for noe som er åpenbart sant.»

I denne sammenhengen kan vi lese pistolklubbsaken som et ledd i en større kjede, hvor kriser, intertekstualitet og gjentakelse er viktige virkemidler i de alternative mediens overordnede påvirkningsprosjekt. Innledningsvis viste jeg til en sak fra 2018, hvor det ble kjent at innlandskommuner ga økonomisk støtte til førerkort for nytilflyttede flyktninger. Resetts sak (Olsen, 2018) oppga at «Nordmenn raser, men AP-ordfører påstår gratis førerkort til flyktninger bedrer integreringen.» Også her ble forvaltningen refset for å ha iverksatt et tiltak tross den «massive motstanden ute blant det norske folk» og at «noen mener også at slike tilbud skaper rasisme.» Artikkelen ble, på lik linje med pistolklubbsaken, en av de mest delte på sosiale medier samme dag (Skiphamn & Karlsen, 2018; Storyboard, 2018a). Selv om saksforholdene er noe ulike, er metodikken og retorikken i stor grad gjenkjennbar. Resett viste i teksten til kommentarfelt på sosiale medier, siterte en anonym kvinne med sterke syn på saken, og hadde kontekstualisert saken med emneknaggene #flyktninger, #kommentarfelt og #arbeiderpartiet. Saken trekker også til dels på samme temaer som pistolklubbsaken: om mislighold av våre skattepenger, om uakseptabel forskjellsbehandling av oss som *egentlig* hører til her, om flyktninger som kommer her og utnytter våre velferdsgoder på nordmenns regning.

5.3 Hvordan utfordrer de alternative mediene dominerende diskurser?

Forvaltningen, her representert av NAV og Kvinesdal kommune, var samstemt om hvordan pistolklubbsaken burde forstås. «Dette er et integrerings- og folkehelseiltak,» fastslo leder for NAV Kvinesdal i sin uttalelse til Agder Flekkefjords Tidende (Fladstad, 2019f). Ordfører Per Sverre Kvinlaug (KrF) støttet opp om NAV og mente at «enhver person uavhengig av bakgrunn må ha frihet til å velge om de vil drive med pistolskyting eller fotball. [...] Med hvilken rett har vi [sic] til å stille spørsmål ved ulike interesser som den enkelte velger?» (Fladstad, 2019c). Han avviste blankt kritikken rettet mot forvaltningens praksis, samt mistenkeliggjøringen av pistolklubbens nye medlemmer: «Dersom noen skulle være potensielle fremmedkrigere, så skulle disse vært fanget opp av systemet og vi i Kvinesdal kommune skulle ha fått beskjed. Det finnes ingen grunnlag for å si at enkelte ikke får bruke kontingenten sin som kommunen dekker i pistolklubben.»

Kvinlaug trekker her på viktige norske, demokratiske og menneskerettslige verdier: rett til likeverd og likebehandling, og rett til vern fra diskriminering. Han viser også til rettsstatlige prinsipper om at man ikke kan utestenge personer fra aktiviteter uten en særskilt, saklig og tungtveiende grunn, og samtidig at vi har etablerte og sterke institusjoner som skal avdekke og sanksjonere eventuell kriminalitet. Pistolklubbens nye medlemmer har, fra forvaltningens side, like mye rett til å delta i skytesporten som alle andre innbyggere. Forvaltningen er ikke interessert i en debatt om hvorvidt våre nye naboer har rett til et fullt og fullverdig medborgerskap. Når Agder Flekkefjords Tidende (Fladstad, 2019c, min utheving) utfordret ordføreren om det «*prinsipielle spørsmålet* om det er god integrering at NAV betaler våpentrening for unge mennesker som har rømt fra krigsherjede land, og som PST kaller en sårbar gruppe,» svarte Kvinlaug at, «Spørsmålet gjør at vi beveger oss inn i et landskap som sier at enkelte ikke kan drive med den ene eller andre hobbyen basert på bakgrunn. *Dit skal vi ikke.*»

Utvalgte kommentarer fra Facebook innleggene

Allikevel var det mange som ikke delte Kvinlaugs oppfatning om at saken ikke burde problematiseres, eller i hele tatt diskuteres. Der Agder Flekkefjords Tidende, NRK og NTB presenterte motstridende stemmer i et nøkternt journalistisk format, har Resett, Human Rights Service og Document aktivt og bevisst hevet sin egen kritiske stemme i egne tekster. De alternative mediens fremstilling av saken er preget av aktive rekontekstualiseringer, tilleggsopplysninger, referanser til andre tekster og hendelser, inflammatoriske utsagn og skarpe karakteriseringer. Samtidig har de også åpnet sine kommentarfelt på egne artikler og i sosiale medier, og invitert publikumsbidrag med spørsmål som «Hva mener du om dette?» (Resett, 2019c) og «Gjør dette deg 🙄»

eller er det 👍 » (Resett, 2019b). Ved å tilrettelegge for en så utstrakt debatt, har de alternative mediene bevisst brukt kommentarfeltene til å «fargelegge, 'forsterke' og ramme inn» deres egne tekster (Bjerke et al., 2019, s. 272).

«Det er viktig for demokratiet at folk har en stemme,» erklærte Helge Lurås på NRKs *Debatten* (2021), i et forsvar av Resetts kommentarfelt. «De andre avisene har jo stengt kommentarfeltene sine. [...] Nå er de på Resett; vi gir dem en mulighet til å faktisk uttrykke seg.» Og det har Resett også unektelig gjort i denne saken, med 9 artikler og 10 Facebook innlegg på ei uke. Hvor reelt deres ønske om debatt faktisk er, kan man derimot stille spørsmål til. Det er vanskelig å debattere saklig med et våpen rettet i ansiktet, en retorikk som nokså unyansert sidestiller din 16-år gamle nye nabo med Osama bin Laden, eller forslag om at NAV nå bør tilby kurs i raning og i å bygge enkle bomber. Det er tilsynelatende heller ikke de alternative medias ambisjoner å fremme en videre nyansert debatt. Deres tekster er i stor grad monologiske; de søker verken tilsvar eller diskusjon, kun enighet, affekt og engasjement. De posisjonerer «folket» som offer for indre og ytre fiender, for en naiv og korrump maktelite på den ene fronten, og en fremmed og truende invasjon på den andre. For Nilsen (2004, s. 199) skaper denne type polariserende retorikk nærhet til «inngruppen» og avstand til «utgruppen,» og utvisker med dette muligheten for refleksjon og dialog.

Med skarpe formuleringer og åpne kommentarfelt i deres til sammen 13 artikler og 15 Facebook-innlegg, og klare invitasjoner til publikumsdeltagelse, kommuniserer de alternative mediene at denne saken trenger flere vinklinger og «stemmer» enn det den etablerte nyhetspressen foreløpig har sluppet til. Resett, Human Rights Service og Document utnytter aktivt den kognitive dissonansen mellom det forvaltningen mener vi skal tenke om denne saken og hva «folket» (her representert som de alternative medias skribenter og publikum) gir uttrykk for. De alternative mediene blir i pistolklubbsaken et talerør og en samtaleflate for uformell, folkelig debatt, og for å fremføre den kritiske og mothegegoniske resonneringen som ikke slippes til eller legitimeres andre steder.

Det er her de alternative medias makt ligger, i det Foucault (Atton, 2002, s. 9, min oversettelse) kaller «et opprør av undertrykkede kunnskaper.»: Her gis de adgang til å fremme mothegegoniske utfordringer til mer liberale diskurser om innvandring og

integrering. De alternative mediene nekter å la «maktelitene,» herunder forvaltningen og de etablerte mediene, ramme saken inn i likeverds- mangfolds, eller integreringsdiskurser. De aksepterer ikke premisene om at nytilflyttede flyktinger fra Syria kan ha sportslige motiver for å delta i det lokale idrettslaget. De aksepterer ikke en medieomtale som ikke synliggjør at disse personene etter alt å dømme er muslimer, med en bekledning og oppførsel som reflekterer deres annerledeshet. De aksepterer ikke at forvaltningen har «tillatt» flyktingene å delta i pistolklubben, og at de i tillegg har dekket medlemskontingenten som et folkehelse- og integreringstiltak. De avviser, utfordrer, protesterer, rekontekstualiserer og polariserer – og får deres digitale publikum med på laget.

5.4 «Den nye virkeligheten vi lever i»

Et av de alternative medienes overordnede mål er å fortelle «sannheten» om konsekvensen av muslimsk innvandring til Norge, det Akerhaug i R2 kalte «problem[et] som ikke blir borte med det første.» I pistolklubbsaken fant de alternative mediene en potent flate for å fremme diskurser om den farlige muslimen, om muslimenes inntog i våre byer, bygder og nabolag, om faren for vold, utnyttelse og terrorisme innenfor våre egne grenser. De fremmer avmaktssdiskurser om at de som skal beskytte oss har sviktet på sin post, at vi ikke kan stole på politikere, makthavere, institusjoner, at folket selv må gjøre opprør mot en feilslått innvandrings- og integreringspolitikk. Dette er de alternative medienes politiske prosjekt: å slå alarm om en sivilisasjonskamp hvor en muslimsk invasjon truer med å tilintetgjøre våre verdier, levemåter og folkeslag, og om en offentlighet som ikke kan eller vil ta inn over seg at vi står overfor en akutt og eksistensiell trussel mot vårt eget land. Dette er «den nye virkeligheten vi lever i» (R2) ifølge de alternative mediene; en virkelighet som de etablerte mediene ikke kan, tør eller vil gjengi i deres egne tekster.

Det blir en forenkling å avskrive de alternative mediene fordi at de ikke oppfyller vilkårene for å bli vurdert som «seriøs» journalistikk, at de er partiske, uprofesjonaliserte eller hovedsakelig lykkes i marginale ekkokamre på sosiale medier. Det blir å misforstå hva de alternative mediene egentlig er, og hvilken rolle og makt de har i det offentlige ordskiftet. Det er ikke deres ambisjon å bedrive journalistikk som «aktuell rapportering av saker av allmenn interesse i henhold til

profesjonens etiske forpliktelser» (Bjerke et al., 2019, s. 265). De skal fremme alternative kunnskaper om virkeligheten, og lede «opprør[et] av undertrykkede kunnskaper.» De alternative mediene må leses som det de er: kritiske politiske prosjekter som utøver mothegemonisk innflytelse over det offentlige ordskiftet, og som taktisk sensasjonaliserer aktuelle hendelser for å forankre deres ideologiske budskap i offentligheten. Det er i gjentakelsen makten ligger, i naturaliseringen av retorikken og kontekstualiseringen, i usynliggjøringen av de politiske virkemidlene som skal overbevise om at disse tekstene gjengir virkeligheten på en sannferdig måte.

Å avskrive de alternative medienes dekning var mitt første instinkt 01. februar 2019. En avskrivning ville derimot vært en naiv og kortsiktig reaksjon på hva de representerer. Det er all grunn til å ta de alternative mediene, og det «opprøret» de representerer på alvor. Fra deres dominans på sosiale medier til mobiliseringen av den kognitive dissonansen de så sofistikert utnytter, er de alternative mediene en viktig kritisk stemme inn i det norske ordskiftet, i det politiske klimaet og i mediatiserte forståelse av virkeligheten. Vi lever i ei tid definert av stadig skarpere politisk polarisering, hvor våre personlige liv og det offentlige liv utspiller seg på skjermer, hvor mediatisert virkelighet betyr mer enn noen annen virkelighet, og hvor hva som utgjør «sannheten» er i stadig diskusjon. Det er mange nordmenn som føler seg fremmedgjort i eget land, og som er bekymret for hva masseinnvandring og multikulturalisme betyr og vil bety. Anders Behring Breivik, som var en aktiv bidragsyter på Document (Bangstad, 2014), og Philip Manshaus, som bidro til det kontroversielle diskusjonsforumet 4chan (Slotten & Røysamb, 2019), er to påminnelser på hvordan man i ytterste konsekvens kan forsøke å løse dette «problemet som ikke blir borte med det første» (R2).

De alternative mediene er ikke alene om å se «den nye virkeligheten» på denne måten. Det finnes et publikum som også opplever en kognitiv dissonans mellom den virkeligheten som presenteres av maktøverne i offentligheten, og den virkeligheten de selv forstår. Resett, Human Rights Service og Document, i den grad de lykkes, gjør det fordi deres forklaringsmodell faller i god jord hos deler av det norske folk, og at deres retorikk overbeviser. Det finnes et publikum der ute som er sterkt kritiske til «maktelitenes» gjengivelse av hva som skjer i samfunnet, til hva vi skal tenke om

nytilflyttede personer som tar seg til rette i *våre* byer, bygder og idrettslag, som nyter av *våre* velferdsgoder og som har med seg et verdenssyn som ikke nødvendigvis samsvarer med *vårt*. Hvorvidt de er velkomne, hvorvidt vi kan stole på dem og hvorvidt de ønsker oss vel, er alle spørsmål de alternative mediene aktivt prøver å besvare for oss.

6 Konklusjon

6.1 Men. Hva skjedde *egentlig* her?

Jeg har grublet over dette spørsmålet siden jeg først så oppslaget i lokalavisa mi, den 01. februar 2019. Jeg satt på lærerrommet til den videregående skolen i Kvinesdal, over gata til idrettsanlegget som pistolklubben holdt til i. Jeg var fremdeles ganske nytilflyttet selv. Jeg scrollet meg gjennom diskusjonen i kommentarfelt på Facebook, overrasket, undrende og oppgitt. Jeg tenkte på alle lagene med mening som måtte tillegges saken for at noen skulle se dette som en «nasjonal skandale,» og ikke som ei 16 år gammel jente som deltok i et av bygdas få fritidstilbud. Jeg tenkte på alle de forskjellige måtene denne saken kunne blitt håndtert: med en annen vinkling kunne vi lest et intervju med ei ung og nytilflyttet tenåringsjente som hadde funnet seg en ny idrett i sitt nye bosted, som kanskje satt rundt et bål med nye venner ikledd jaktutstyr, og som følte seg velkommen, inkludert og verdsatt.

Man kan aldri studere et sosialt fenomen fra et intellektuelt nullpunkt, og det har jeg heller ikke forsøkt i dette prosjektet. Min teoretiske og metodiske tilnærming til dette prosjektet forutsetter et kritisk ståsted, en ambisjon om å gå pistolklubbsaken i sømmene, dekonstruere de alternative mediers tekster og dermed kunne kritisere meningsinnholdet. Fordi denne typen fortolkningsarbeid forutsetter en stor grad innlevelse fra forsker, har jeg vært nokså eksplisitt om mitt eget ståsted i saken. Etter min tolkning, har de alternative mediene brukt pistolklubbsaken som en arena for å spille ut diskurser om mistillit til innvandrere/muslim, om frykt for norsk sikkerhet, om våre styringsmakters naivitet i møte med en eksistensiell trussel. De har brukt saken som springbrett for å videreføre deres politiske prosjekt, og har bevisst utformet dekningen for å inspirere emosjonelle reaksjoner og iverksette «emosjonell smitte.» De har bidratt til å utsette ei 16 år gammel jente for en så betydelig belastning at hun sluttet i idrettslaget, og bidratt til «hundrevis av hatmeldinger» mot pistolklubbens ledelse (Fladstad, 2019c; Mjaaland, 2019).

Til tross for at de alternative mediene fremstår som tydelig partiske og lite profesjonaliserte, finner deres tekster et publikum, og spesielt på sosiale medier. Det

er viktig å anerkjenne de alternative mediene for det de er: ikke amatørmessige medieprosjekter, men sofistikerte kritiske påvirkningsprosjekter med klare politiske ambisjoner. I deres dekning av pistolklubbsaken har de effektivt utnyttet en kognitiv dissonans mellom den innvandringsliberale «hovedstrømmen» i norsk media, politikk og forvaltning – og de mer innvandringskritiske aktørene som ikke har akseptert «maktelitenes» praksis eller vurderinger i denne saken. Sakens resonans i de alternative mediene, dens visuelle og tekstuelle fremstilling på Resett, Human Rights Service og Document, og det enorme engasjementet på sosiale medier tyder på at de bekymringene som fremmes er delt av mange andre. Og det må vi ta på absolutt alvor.

6.2 Implikasjoner for fremtidig forskning

I dette prosjektet har jeg foretatt en synkron tekstanalyse hvor jeg har sett på *en* nyhetssak, i *ei* uke i februar 2019. Totalt har jeg sett på 13 nyhetsartikler, og til sammen 15 tilknyttede Facebook innlegg. Gjennom en multimodal kritisk diskursanalyse har jeg nærlest tekstene for visuell og (inter)tekstuell retorikk, og sett på hva tekstene betyr for en bredere sosial praksis. Målet har vært å kartlegge retorikken, mekanismene og diskursene de alternative mediene trakk på for å konstruere en «nasjonal skandale.» Det mest overraskende i mine funn, er hvor banal retorikken faktisk er når man går den i sømmene, hvor enkle og gjennomskuelige metodene faktisk er. De alternative mediene bruker klassiske tabloide virkemidler som satire, humor, forenklinger, overdrivelser, rekontekstualiseringer, emosjonelt ladet språk- og bildebruk og en retorikk som søker å overbevise, påvirke og protestere. I deres ambisjoner om å «vinne vår sjel gjennom diskurs,» utnytter de virkemidlene *etos*/troverdighet – en forestilling om at kun de alternative mediene kan fortelle oss den sannheten de etablerte mediene ikke kan, vil eller tør fortelle oss; *logos*/fornuft – svakt resonnerte men retorisk effektive koblinger mellom radikaliserings, terror og denne saken; og *patos*/følelser – en emosjonsbasert utnyttelse av deler av «folkets» opplevde engstelse og misnøye med integrerings- og innvandrings- og forvaltningspolitikk.

Det er noen åpenbare begrensninger i dette prosjektet: det er lite, det er tidsavgrenset, og det er foretatt i sin helhet av en person. En diakron tekstanalyse

som samlet inn flere saker over lengre tid ville innhentet rikere kunnskap om mekanismene som ligger til grunn for de alternative mediers innflytelse på det offentlige ordskiftet og deres suksess på sosiale medier. I dette studiet har jeg også hovedsakelig sett på tekstene fra avsenders perspektiv; et prosjekt som fokuserte på publikum, kommentarfelt og nyhetsbrukere ville ha belyst tematikken fra et annet ståsted.

Forskning på innvandringskritiske alternative medier i rask fremvekst, både i Norden og globalt. I tillegg til dette fagfeltet, har jeg i dette prosjektet også latt meg inspirere av forskning på høyrepopulisme, islamkritikk, og massemedier. Det er en spesiell tid i Norge, Europa og verden, hvor mediernes rolle og det politiske klimaet er i vesentlig endring. Jeg håper at mitt beskjedne bidrag til feltet kan inspirere andre, og forhåpentligvis bidra til videre forskning. De alternative mediene utgjør en marginal, men innflytelsesrik stemme inn i det offentlige ordskiftet, og spesielt på sosiale medier. Men vi vet ikke enda nok om hvor innflytelsesrike de er, eller hva det er som gjør at de ligger et hode foran alle andre medieaktører på sosiale medier. Ved å forbedre vår forståelse av deres metoder og strategier, får vi også et større mulighetsrom til å utfordre deres ideologi, innflytelse og mothegeemoniske virkelighetskonstruksjoner.

Slik jeg ser det, er ikke pistolklubbsaken på noen måte en «nasjonal skandale.» Derimot er det en aktivt konstruert og mediatisert krise med et klart politisk motiv, og en beleilig flate for å spille ut mothegeemoniske diskurser om innvandring, integrering og forvaltningspolitikk. Pistolklubbsaken er kun en liten kamp i en større og vedvarende ideologisk slagmark om hvordan vi skal forholde oss til islam, innvandring og medborgerskap fra våre nye naboer. Denne hegemoniske kampen utspiller seg mellom de som søker å tilpasse seg «den nye virkeligheten vi lever i,» og de som ønsker å motstå den. Jeg ville hevdet at det som er en skandale, er å sentrere en slik sak rundt ei 16 år gammel jente som prøvde å etablere seg på et nytt sted og delta i et idrettslag. Hele 9 saker fra Resett og 10 Facebook innlegg er i overkant mye for det som ellers kunne ha vært en notis i lokalavisen. Pistoler rettet i hvitøyet, sammenligninger mellom denne jenta og «hardkokte islamister som støtter jihad,» samt kommentarfelt som får løpe løpsk og tilsynelatende umoderert, bidrar ikke til en nyansert, saklig eller respektfull debatt. Det som skjedde, handler strengt

tatt ikke om pistolklubbens nye medlemmer, men om oss som var her fra før av. Det handler om vår ambivalens mot våre nye naboer, våre vansker med å romme deres annerledeshet, med å forholde oss til vårt eget ubehag, og våre egne bekymringer og fordommer.

Vi kan ikke tilnærme oss denne saken fra et intellektuelt nullpunkt. En muslim med et håndvåpen betyr noe, sier noe, og har konnotasjoner til andre hendelser og andre tekster. Etter nærmest 20 år med terrorhendelser, masseinnvandring og dekning om radikaliserings og ekstremisme, er det forståelig at vår første tanke om saken er engstelse eller ubehag. Men det jeg savner er tanke nummer to, den kapasiteten vi har til å resonnerer saklig over at dette er ei mindreårig, nytilflyttet jente som etter alt å dømme ikke er overvåket av PST, i et lokalsamfunn hvor jakt og skytesport har lange tradisjoner, og som prøver å bygge et nytt liv etter å ha måtte forlate sitt opprinnelige. Dersom hun er en «hardkokt islamist som støtter jihad,» vil det offentlige, enten det er NAV, skolen eller lokalsamfunnet, varsle myndighetene dersom det oppstår grunn for det. Det at hun kommer fra Syria, bruker hijab og er interessert i skytesport er ikke tilstrekkelig datagrunnlag for å skru på terroralarmen. Det er ikke rettfærdig å trekke svake koblinger mellom denne saken og ekstremisme for å fremme en polariserende innvandringskritikk. Vi kan ikke gi medieaktører som bruker krasse metoder eller unødvendig skarp retorikk slippe utfordret til i det offentlige ordskiftet, og vi kan ikke la være å ta dem på alvor når de gjør det.

Jeg håper jeg har bidratt til å belyse hva som skjedde her, og produsert kunnskap som kan fremme dypere og videre forståelser. Avslutningsvis vil jeg foreslå at det er et langt viktigere spørsmål å besvare enn det jeg selv har jobbet med i denne oppgaven.

For hvordan forhindrer vi *egentlig* at dette skjer igjen?

Litteraturliste

- Abdel-Samad, H. (2015). *Den islamske fascismen*. Document forlag.
- Akerhaug, L. (2012, 18. august). Krever islamsk stat på Grønland: Etterforsker trusler om terror fra norsk islamistgruppe. VG.
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/n8Avn/krever-islamsk-stat-paa-groenland-etterforsker-trusler-om-terror-fra-norsk-islamistgruppe>
- Akerhaug, L. (2013). *Norsk jihad: muslimske ekstremister blant oss*. Kagge.
- Akerhaug, L. (2019, 01. februar). Vi er naive. Igjen og igjen. Resett.
<https://resett.no/2019/02/01/vi-er-naive-igjen-og-igjen/>
- Alghasi, S. (2020a). Innvandring i offentligheten: mediehistoriske fortellinger. I S. Alghasi, E. Eide & A. H. Simonsen (Red.), *Hvem er "vi" nå?: Medier og minoriteter i Norge* (s. 73-100). Cappelen Damm Akademisk.
- Alghasi, S. (2020b). Islam i norske medier. I S. Alghasi, E. Eide & A. H. Simonsen (Red.), *Hvem er "vi" nå?: Medier og minoriteter i Norge* (s. 136-163). Cappelen Damm Akademisk.
- Alghasi, S., Eide, E. & Simonsen, A. H. (Red.). (2020). *Hvem er "vi" nå?: Medier og minoriteter i Norge*. Cappelen Damm Akademisk.
- Amedia. (u.å.). *Amedias aviser*. Amedia. Hentet 06.03.2022 fra
<https://www.amedia.no/aviser/amedias-aviser>
- Amundsen, U. (2019, 03. februar). NAV utvider kurstilbudet til flyktninger, blant annet «foryngelse». Resett. <https://resett.no/2019/02/03/nav-utvider-kurstilbudet-til-flyktninger-blant-annet-foryngelse/>
- Antirasistisk senter. (2018). Behov for journalistisk resett?
<https://antirasistisk.no/behov-journalistisk-resett/>
- Atton, C. (2002). *Alternative Media*. Sage Publications.
- Atton, C. (2003). What is 'alternative' journalism? *Journalism*, 4(3), 267-272.
- Atton, C. (2006). Far-right media on the internet: culture, discourse and power. *New Media & Society*, 8(4), 573-587.
- Atton, C. (2015). Introduction: Problems and positions in alternative and community media. I C. Atton (Red.), *The Routledge Companion to Alternative and Community Media* (s. 1-18). Routledge.
- Bangstad, S. (2014). *Anders Brevik and the Rise of Islamophobia*. London: NBN International.
- Bangstad, S. & Helland, F. (2019). The rhetoric of Islamophobia: an analysis of the means of persuasion in Hege Storhaug's writings on Islam and Muslims. *Ethnic and Racial Studies*, 42(13), 2229-2247.
- Bjerke, P., Flo, I. & Fonn, B. K. (2019). Er Helge Lurås journalist? En analyse av Resetts publiseringspraksis. I P. Bjerke, I. Flo & B. K. Fonn (Red.), *Journalistikk, profesjon og endring* (s. 265-287). Orkana Akademisk.
- Bjørge, T. (2018). *Høyreekstremisme i Norge: Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier* (PHS Forskning 2018: 4). Politihøgskolen.
<https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2568904/hoyreekstremisme.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Bore, B. K. (2019, 17. juni). Resett, Document og HRS: Sjelden har så mange snakket så mye om noe som leses så lite. *Vårt Land*

- <https://m24.no/document-human-rights-service-resett/resett-document-og-hrs-sjelden-har-sa-mange-snakket-sa-mye-om-noe-som-leses-sa-lite/221843>
- Bristøl, P. I. (2019, 04. februar). *Uttalelse vedrørende mediasak skytetrening for syriske flyktninger* <https://kvinesdal-pk.no/>
- Cantero, C., Mjaaland, A. & Heggheim, S. (2019, 1. februar). Flyktning (16) fikk penger fra Nav til skytetrening: – Underlig, sier PST. NRK. [https://www.nrk.no/sorlandet/pst-om-nav-stotte-til-flyktning-i-pistolklubb - - underlig-1.14410305](https://www.nrk.no/sorlandet/pst-om-nav-stotte-til-flyktning-i-pistolklubb--underlig-1.14410305)
- Dahlback, M. L. (2021a, 01. september). *Her er ekkokammeret som gjør alternative medier til virale vinnere*. Faktisk. Hentet 03. februar fra <https://www.faktisk.no/artikler/0q4rw/her-er-ekkokammeret-som-gjor-alternative-medier-til-virale-vinnere>
- Dahlback, M. L. (2021b, 01. september). *SIAN sentrale i spredningen av innhold fra alternative medier*. Faktisk. Hentet 03. mars fra <https://journalisten.no/alternative-medier-documentno-faktasjekk/sian-sentrale-i-spredningen-av-innhold-fra-alternative-medier/468645>
- De nasjonale forskningsetiske komiteene. (2019). *Forskningsetisk veileder for internettforskning*. De nasjonale forskningsetiske komiteene. Hentet 06.02.2021 fra <https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetisk-veileder-for-internettforskning/>
- De nasjonale forskningsetiske komiteene. (2021). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora*. De nasjonale forskningsetiske komiteene. Hentet 29.12.2021 fra <https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora/>
- Document [Document.no]. (2019, 1. februar). *Flyktninger i Kvinesdal får gratis medlemskap i den lokale pistolklubben om de ønsker det. Det skaper reaksjoner hos Politiets sikkerhetstjeneste (PST).- Flyktninger er en sårbar gruppe for radikalisering, sier seniorrådgiver Martin Bernsen i PST til Avisen Agder*. [Inlegg]. Facebook. <https://www.facebook.com/Document.no/posts/10157743271864460>
- Document. (u.å.). *Om oss*. Document. Hentet 30.05.2021 fra <https://www.document.no/om-oss/>
- Downing, J. (2001). *Radical Media: Rebellious Communication and Social Movements*. Sage.
- Drønen, T. S. (2011). Sannhet, metode og gylne øyeblikk. I T. S. Drønen, K. Fretheim & M. Skjortnes (Red.), *Forståelsens gylne øyeblikk: Festskrift til Øyvind Dahl* (s. 17-31). Tapir Akademisk Forlag.
- Eide, E. (2000). Sju barn og analfabet? Å gjere ein fordom til ein etterdom. I E. Eide (Red.), *Narrespeil: Kjønn, sex og medier* (s. 119-132). Høyskoleforlaget.
- Eide, E. (2012). The Terror in Norway and the Multiculturalist Scapegoat. *Journal of Contemporary European Studies*, 20(3), 273-284.
- Eide, E. & Alghasi, S. (2020a). Ekstremisme og polarisering: Betydningen av kontekster. I S. Alghasi, E. Eide & A. H. Simonsen (Red.), *Hvem er "vi" nå?: Medier og minoriteter i Norge* (s. 50-69). Cappelen Damm Akademisk.
- Eide, E. & Alghasi, S. (2020b). En verden i forandring. I S. Alghasi, E. Eide & A. H. Simonsen (Red.), *Hvem er "vi" nå?: Medier og minoriteter i Norge* (s. 33-49). Cappelen Damm Akademisk.
- Ekman, M. (2015). Online Islamophobia and the politics of fear: manufacturing the green scare. *Ethnic and Racial Studies*, 38(11), 1-17.

- Ekman, M. (2018). Anti-refugee Mobilization in Social Media: The Case of Soldiers of Odin. *Social Media + Society*, 4(1), 1-11.
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Polity Press.
- Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse: Textual analysis for social research*. Routledge.
- Fairclough, N. (2013). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language* (2. utg.). Routledge.
- Fairclough, N. (2015). *Language and power* (3. utg.). Routledge.
- Figenschou, T. & Ihlebæk, K. (2018). Challenging Journalistic Authority: Media criticism in far-right alternative media. *Journalism Studies*, 20, 1-17.
- Figenschou, T. & Ihlebæk, K. (2019). Media Criticism from the Far-Right: Attacking from Many Angles. *Journalism Practice*, 13(8), 901-905.
<https://doi.org/10.1080/17512786.2019.1647112>
- Fladstad, T. (2019a, 01. februar). Betaler for våpentrening til flyktninger. *Agder Flekkefjords Tidende*. <https://www.avisenagder.no/betaler-for-vapentrening-til-flyktninger/s/5-99-455316>
- Fladstad, T. (2019b, 04. februar). Kritisk til PST-uttalelse om våpenopplæring. *Agder Flekkefjords Tidende*, s. 6.
- Fladstad, T. (2019c, 04. februar). Kritisk til PST-uttalelse om våpenopplæring. *Agder Flekkefjords Tidende*. <https://www.avisenagder.no/kritisk-til-pst-uttalelse-om-vapenopplaring/s/5-99-455838>
- Fladstad, T. (2019d, 01. februar). PST reagerer. *Agder Flekkefjords Tidende*. <https://www.avisenagder.no/pst-reagerer/s/5-99-455322>
- Fladstad, T. (2019e, 01. februar). PST reagerer. *Agder Flekkefjords Tidende*, s. 7.
- Fladstad, T. (2019f, 01. februar). «Skyting er en godkjent sport». *Agder Flekkefjords Tidende*. <https://www.avisenagder.no/skyting-er-en-godkjent-sport/s/5-99-455328>
- Forsvaret. (u.å.). *Heimevernet*. Hentet 01.03.2022 fra <https://www.forsvaret.no/heimevernet>
- Fosli, H. (2019). *Mot nasjonalt sammenbrudd: Norge i masseinnvandringens tid*. Document forlag.
- Foucault, M. (1984). Truth and power. I P. Rabinow (Red.), *The Foucault Reader* (s. 51-75).
- Fremskrittspartiet. (u.å.). *Partiprogram 2021-2025*. Hentet 07.03.2022 fra <https://www.frp.no/var-politikk/kultur-idrett-og-frivillighet/film-og-media>
- Fuchs, C. (2010). Alternative Media as Critical Media. *European Journal of Social Theory*, 13, 173-192.
- Fuchs, C. (2014). *Social Media: A critical introduction*. SAGE Publications.
- Gadamer, H.-G. (2010). *Sanhet og metode*. Pax.
- Garmann. (2019, 01. februar). Syriske asylsøkere får opplæring i pistolklubb i Kvinesdal, NAV har betalt for treningen. *Resett*.
<https://resett.no/2019/02/01/syriske-asylsokere-far-opplaering-i-pistolklubb-i-kvinesdal-nav-har-betalt-for-treningen/>
- Gibbs, A. (2011). Affect Theory and Audience. I V. Nightingale (Red.), *The Handbook of Media Audiences* (s. 251-266). Wiley-Blackwell.
- Glomnes, L. M. (2009a, 07. juli). - Eneste tenketanken med et fornuftig standpunkt. *Dagbladet*. <https://www.dagbladet.no/nyheter/eneste-tenketanken-med-et-fornuftig-standpunkt/65245653>

- Glomnes, L. M. (2009b, 07. juli). - Var det opp til meg, ville de ikke fått støtte. *Dagbladet*. <https://www.dagbladet.no/nyheter/var-det-opp-til-meg-ville-de-ikke-fatt-stotte/65245522>
- Greger, M. W. (2021, 30. desember). – Var enklere å stå i jobben da vi var under angrep. *Journalisten*. <https://journalisten.no/innvandringsdebatt-kortnytt-lars-akerhaug/var-enklere-a-sta-i-jobben-da-vi-var-under-angrep/494650>
- Greger, M. W. (2022, 13. januar). Fallende engasjement for Resett, Document og Rights på sosiale medier. *Journalisten*. <https://journalisten.no/2021-documentno-hans-rustad/fallende-engasjement-for-resett-document-og-rights-pa-sosiale-medier/496886>
- Grøtan, T. O., Fiskvik, J., Haro, P. H., Auran, P. G., Mathisen, B. M., Karlsen, G. H., Magin, M. & Brandtzæg, P. B. (2019). *På leting etter utenlandsk informasjonspåvirkning: En analyse av det norske kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019* (19/2231). Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- Gullestad, M. (2002). *Det norske sett med nye øyne*. Universitetsforlaget.
- Haanshuss, B. P. & Ihlebæk, K. A. (2021). Recontextualising news: How antisemitic discourses are constructed in extreme far-right alternative media. *Nordicom Review*, 42(1), 37-50.
- Haanshuus, B. P. (2018). *Fra gata til data? Ytre høyres aktivisme på internett og sosiale medier* (PHS Forskning 2018: 4). (Høyreekstremisme i Norge: Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier, Issue. PolitiHøgskolen. PolitiHøgskolen. <https://phs.brage.unit.no/phs-xmloi/bitstream/handle/11250/2568904/hoyreekstremisme.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Hågvar, Y. B. (2007). *Å forstå avisa: innføring i praktisk presseanalyse*. Fagbokforlaget.
- Hammer, E. (2019, 05. februar). Kvinesdal Pistolklubb har fått mange hatefulle tilbakemeldinger. *Resett*. <https://resett.no/2019/02/05/kvinesdal-pistolklubb-har-fatt-mange-hatefulle-tilbakemeldinger/>
- Haualand, A. & Nilsen, N. T. R. (2021, 26. juli). Rekordmange kvinnelige rekrutter: – Ble overrasket da jeg så alle de andre jentene. *NRK*. <https://www.nrk.no/rogaland/rekordmange-kvinnelige-rekrutter--ble-overrasket-da-jeg-sa-alle-de-andre-jentene-1.15587868>
- Heft, A., Mayerhöffer, E., Reinhardt, S. & Knüpfen, C. (2020). Beyond Breitbart: Comparing Right-Wing Digital News Infrastructures in Six Western Democracies. *Policy & Internet*, 12(1), 20-45. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/poi3.219>
- Helland, F. (2019). *Rasismens retorikk: Studier i norsk offentlighet*. Pax forlag.
- Hitching, T. R. & Veum, A. (2011). Introduksjon. I T. R. Hitching, A. B. Nilsen & A. Veum (Red.), *Diskursanalyse i praksis: Metode og analyse* (s. 11-39). Høyskoleforlaget.
- Hjelseth, A. (2016). Idrettslaget som markør for lokalsamfunnsidentitet. I M. Villa & M. S. Haugen (Red.), *Lokalsamfunn* (s. 216-234). Cappelen Damm Akademisk.
- Holmøy, E. & Strøm, B. (2017). *Betydningen for demografi og makroøkonomi av innvandring mot 2100* (Rapport 2017/31). Statistisk Sentralbyrå. <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/attachment/327853?ts=15f779396d0>
- Holt, K. (2018). Alternative Media and the Notion of Anti-Systemness: Towards an Analytical Framework. *Media and communication*, 6(4), 49-57.

- Holt, K. (2020). *Right-wing alternative media*. Routledge.
- Holt, K., Ustad Figenschou, T. & Frischlich, L. (2019). Key Dimensions of Alternative News Media. *Digital Journalism*, 7(7), 860-869.
<https://doi.org/10.1080/21670811.2019.1625715>
- Human Rights Service. (u.å.-a). *Om HRS*. Hentet 30.05.2021 fra
<https://www.rights.no/om-hrs/>
- Human Rights Service. (u.å.-b). *Publikasjoner*. Hentet 28.10.2021 fra
<https://www.rights.no/publikasjoner/>
- Ihlebak, K. A. & Nygaard, S. (2021). Right-wing alternative media in the Scandinavian political communication landscape. I E. Skogerbø, Ø. Ihlen, N. N. Kristensen & L. Nord (Red.), *Power, communication, and politics in the Nordic countries* (s. 263–282). Nordicom.
- Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet. (2009). *Innvandrere i norske medier: Medieskapt islamfrykt og usynlig hverdagsliv*.
https://www.imdi.no/contentassets/3e937755549748368d1d9384f91e6138/imdi_aarsrapport_2009.pdf
- Jupskås, A. R. (2021). *Noen utviklingstrekk ved ytre høyre i Norge, 2000-2020*. Senter for ekstremismeforskning (C-REX). https://www.sv.uio.no/c-rex/forskning/22-juli-forskning/hoyreekstremisme-norge/ytrehoyre_norge_notat.pdf
- Kalsnes, B. (2019). *Falske nyheter: Løgn, desinformasjon og propaganda i den digitale offentligheten*. Cappelen Damm Akademisk.
- Kalsnes, B. & Larsson, A. O. (2021). Facebook News Use During the 2017 Norwegian Elections—Assessing the Influence of Hyperpartisan News. *Journalism Practice*, 15(2), 209-225.
- Karlsen, O. (2019, 5. februar). Pistolklubb jihadiststemplet da 16-åring ble medlem. *ABC Nyheter*.
<https://www.abcnyheter.no/nyheter/politikk/2019/02/05/195542258/pistolklubb-jihadist-stemplet-da-16-arng-ble-medlem>
- Karlsen, R. (2017). Før mediene punkteres totalt av virkeligheten. *Human Rights Service*. <https://www.rights.no/2017/06/skivebom/>
- Kasahara, Y., Liudden, T., Yazidi, A., Lid, S., Upreti, R., Mofrad, A. A. & Nilsen, A. B. (2022). *Kartlegging av omfanget av hatefulle og diskriminerende ytringer mot muslimer*. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet,. Oslo Met.
<https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/2992278/Rapport%20endelig%20versjon%20Hatefulle%20ytringer.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kasheikal, M. [kasheikal]. (2019, 1. februar). *Å gi folk som flykter fra et krigsherjet område opplæring og trening i pistolskyting, høres underlig ut. Nei dette er på ingen måte integrerings tiltak*. [Inlegg]. Facebook.
<https://www.facebook.com/kasheikal/posts/2210069452644827>
- Kovach, B. & Rosenstiel, T. (2021). Truth: The first and most confusing principle. I *The Elements of Journalism* (4. utg.). Crown.
- Kress, G. & van Leeuwen, T. (2021). *Reading Images: The Grammar of Visual Design* (3. utg.). Routledge.
- Krzyżanowski, M., Triandafyllidou, A. & Wodak, R. (2018). The Mediatization and the Politicization of the “Refugee Crisis” in Europe. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 16(1-2), 1-14.

- Larsson, A. O. (2019). News Use as Amplification: Norwegian National, Regional, and Hyperpartisan Media on Facebook. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 96(3), 721-741.
- Listhaug, S. [listhaugfrp]. (2019, 1. februar). *Å gi våpentrening til flyktninger som har rømt fra krig virker som en utrolig dårlig ide.* [Inlegg]. Facebook. <https://www.facebook.com/listhaugfrp/posts/1054449974726561>
- Listhaug, S. & Akerhaug, L. (2018). *Der andre tier*. Kagge.
- Lurås, H. [helge.luras.7]. (2019a, 1. februar). *At det er betalt av NAV gjør ikke saken bedre, sier Listhaug.* [Inlegg]. Facebook. <https://www.facebook.com/helge.luras.7/posts/1584746935005001>
- Lurås, H. (2019b, 02. februar). De mente nok godt i Kvinesdal. *Resett*. <https://resett.no/2019/02/02/de-mente-nok-godt-i-kvinesdal/>
- Lurås, H. [helge.luras.7]. (2019c, 1. februar). *Det tok tid før de ville svare. De innså nok det problematiske i det. Intensjonene fra NAV og kommunen har sikkert vært gode, men dømmekraften var kanskje ikke den beste.* [Inlegg]. Facebook. <https://www.facebook.com/helge.luras.7/posts/1584651545014540>
- Lurås, H. [helge.luras.7]. (2019d, 1. februar). *Hvilket motiv har folk som søker opplæring? Eller handler dette bare om et velvillig Nav-kontor som litt umusikalsk gir flyktninger adspredelse i et samfunn med få andre tilbud?* [Inlegg]. Facebook. <https://www.facebook.com/helge.luras.7/posts/1584245961721765>
- Lurås, H. [helge.luras.7]. (2019e, 1. februar). *Lars Akerhaug: Det er helt åpenbart at personer som innvandrer fra muslimske land kan utgjøre en sikkerhetsrisiko. Det betyr selvsagt ikke at alle som kommer som flyktninger fra land som Syria eller Irak er terrorister eller har onde intensjoner. Men det er grunn til å være årvåken.* [Inlegg]. Facebook. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2177903472230412&id=994416917245746
- Lurås, H. [helge.luras.7]. (2019f, 2. februar). *Litt forståelse må man ha med de impliserte i Kvinesdal, dagen derpå.* [Inlegg]. Facebook. <https://www.facebook.com/helge.luras.7/posts/1585486811597680>
- Lurås, H. (2019g, 01. februar). Pistolklubbsaken: NAV Agder sier kontingenten for flyktninger er et «folkehelse- og integreringstiltak i regi av Kvinesdal kommune». *Resett*. <https://resett.no/2019/02/01/pistolklubbsaken-nav-agder-sier-kontingenten-for-flyktninger-er-et-folkehelse-og-integreringstiltak-i-regi-av-kvinesdal-kommune/>
- Lurås, H. (2019h). *Veien til Resett - løgn, illusjoner og politisk korrekthet*. Resett Forlag.
- Lurås, H. (2020). *Knefall - hvordan kristen skyldfølelse og venstresidens offermentalitet ødelegger Vesten*. Resett Forlag.
- Lurås, H. & Hansen, S. (2020). *Islam - sannheten om Muhammed og hans religion*. Resett Forlag.
- Lysengen, K. (2019, 04. mars). "Det er egoisme og hat satt i system". *Oppland arbeiderblad*, s. 8-9.
- Mayerhöffer, E. (2021). How do Danish Right-wing Alternative Media Position Themselves Against the Mainstream? Advancing the Study of Alternative Media Structure and Content. *Journalism Studies*, 22(2), 119-136.
- Mediebedriftenes Landsforening. (2019). *Opplag for norske aviser 19/2 (Periode: 1. januar - 30. juni 2019)*. Mediebedriftenes Landsforening. Hentet 06.02.2022

- fra https://www.mediebedriftene.no/siteassets/opplag/2019/opplagstall-aviser-19-2_publiceres.xlsx
- Mjaaland, A. (2019, 5. februar). Hundrevis av hatmeldinger mot pistolklubb. *NRK*. <https://www.nrk.no/sorlandet/hundrevis-av-hatmeldinger-mot-pistolklubb-1.14414393>
- Mudde, C. (2019). *The Far Right Today*. Polity Press.
- Murray, D. (2018). *Europas underlige død: innvandring, identitet, islam*. Document forlag.
- Newman, N., Fletcher, R., Kalogeropoulos, A., Levy, D. A. L. & Nielsen, R. K. (2017). *Reuters Institute Digital News Report 2017*. Reuters Institute for the Study of Journalism. https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/Digital%20News%20Report%202017%20web_0.pdf
- Newman, N., Fletcher, R., Kalogeropoulos, A., Levy, D. A. L. & Nielsen, R. K. (2018). *Reuters Institute Digital News Report 2018*. Reuters Institute for the Study of Journalism. <https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/media.digitalnewsreport.org/wp-content/uploads/2018/06/digital-news-report-2018.pdf>
- Newman, N., Fletcher, R., Kalogeropoulos, A. & Nielsen, R. K. (2019). *Reuters Institute Digital News Report 2019*. Reuters Institute for the Study of Journalism. <https://m24.no/document-human-rights-service-resett/resett-document-og-hrs-sjelden-har-sa-mange-snakket-sa-mye-om-noe-som-leses-sa-lite/221843>
- Newman, N., Fletcher, R., Schulz, A., Andi, S. & Nielsen, R. K. (2020). *Reuters Institute Digital News Report 2020*. Reuters Institute for the Study of Journalism. https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2020-06/DNR_2020_FINAL.pdf
- Newman, N., Fletcher, R., Schulz, A., Andi, S., Robertson, C. T. & Nielsen, R. K. (2021). *Reuters Institute Digital News Report 2021*. Reuters Institute for the Study of Journalism. [https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2021-06/Digital News Report 2021 FINAL.pdf](https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2021-06/Digital%20News%20Report%202021_FINAL.pdf)
- Nicholls, T., Shabbir, N. & Nielsen, R. K. (2016). *Digital-born news media in Europe*. Reuters. [https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2017-09/Digital-Born News Media in Europe.pdf](https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2017-09/Digital-Born%20News%20Media%20in%20Europe.pdf)
- Nilsen, A. B. (2004). Hatets verbale og visuelle retorikk. I S. Østerud (Red.), *22. juli - forklare, forstå, forebygge* (s. 199-222). Abstrakt.
- Norsk Redaktørforening. (2018, 21. september). *Pressemelding fra Norsk Redaktørforening*. Hentet 05.03.2022 fra <https://www.nored.no/Redaktoernyheter/Pressemelding-fra-Norsk-Redaktoerforening>
- Norsk Redaktørforening. (2020, 11. februar). *NR-styret avsto søknaden fra Lurås*. Hentet 05.03.2022 fra <https://www.nored.no/Redaktoernyheter/NR-styret-avslo-soeknaden-fra-Luraas>
- Norsk redaktørforening. (2021, 16. februar). *Kritikk, men ikke formelle sanksjoner mot Hans Rustad*. Hentet 26.03.2022 fra <https://www.nored.no/Redaktoernyheter/Kritikk-men-ikke-formelle-sanksjoner-mot-Hans-Rustad>

- NOU 2011:19. (2011). *Ny våpenlov*. Justis- og politidepartementet.
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/jd/nou_2011_19_ny_vaapenlov.pdf
- NTB. (2019a, 1. februar). NTB: PST reagerer på at flyktning fikk skytetrening. *Resett*.
<https://resett.no/2019/02/01/ntb-pst-reagerer-pa-at-flyktning-fikk-skytetrening/>
- NTB. (2019b, 01. februar). PST reagerer på at flyktning fekk skytetrening. *Sunnmøringen*.
<https://www.nyss.no/npk/innenriks/2019/02/01/PST-reagerer-p%C3%A5-at-flyktning-fekk-skytetrening-18389483.ece?>
- NTB. (2019c, 01. februar). PST reagerer på at flyktning fekk skytetrening. *Firda Tidend*.
<https://www.firdatidend.no/feeds/pst-reagerer-pa-at-flyktning-fekk-skytetrening/>
- NTB. (2019d, 01. februar). PST reagerer på at flyktning fikk skytetrening. *VG*.
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/l1PQwM/pst-reagerer-paa-at-flyktning-fikk-skytetrening>
- NTB. (2019e, 01. februar). PST reagerer på at flyktning fikk skytetrening. *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/norge/i/xR69Mj/pst-reagerer-paa-at-flyktning-fikk-skytetrening>
- NTB. (2019f, 01. februar). PST reagerer på at flyktning fikk skytetrening. *Fædrelandsvennen*.
<https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/6nO53o/pst-reagerer-paa-at-flyktning-fikk-skytetrening>
- NTB. (2019g, 01. februar). PST reagerer på at flyktning fikk skytetrening. *Document*.
<https://www.document.no/2019/02/01/pst-reagerer-pa-at-flyktning-fikk-skytetrening/>
- NTB. (2020, 30. april). Frp krever likebehandling av alternative medier. *Journalisten*.
<https://journalisten.no/alternative-medier-fremskrittspartiet-frp/frp-krever-likebehandling-av-alternative-medier/411369>
- NTB. (2021a, 22. september). HRS mister statsstøtten: – En skammens dag. *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/9Kq92q/hrs-mister-statsstoetten-en-skammens-dag>
- NTB. (2021b, 22. september). Regjeringen vil fjerne statsstøtten til HRS. *Journalisten*.
<https://journalisten.no/alternative-medier-hege-storhaug-human-rights-service/regjeringen-vil-fjerne-statsstotten-til-hrs/479994>
- Nygaard, S. (2019a). The Appearance of Objectivity: How Immigration-Critical Alternative Media Report the News. *Journalism Practice*, 13(10), 1147-1163.
- Nygaard, S. (2019b). Hvordan rapporterer alternative medier nyheter? *Vox Publica*.
<https://voxpathica.no/2019/05/hvordan-rapporterer-alternative-medier-nyheter/>
- Nygaard, S. (2020a). Alternative medier. *Vox Publica*.
<https://voxpathica.no/2020/06/hvordan-handterer-tradisjonelle-nyhetsmedier-utfordringen-fra-alternative-medier/#>
- Nygaard, S. (2020b). Boundary Work: Intermedia Agenda-Setting Between Right-Wing Alternative Media and Professional Journalism. *Journalism Studies*, 21(6), 766-782.
- Nyhetsåret.no. (2020). *2020: Journalister med mest delte artikler*. Nyhetsåret.no. Hentet 31.05.2021 fra <https://xn--nyhetsret-b3a.no/2020/journalister>
- Nyhetsåret.no. (2021). *2021: Journalister med mest delte artikler*. Nyhetsåret.no. Hentet 05.02.2022 fra <https://xn--nyhetsret-b3a.no/2021/journalister>
- Øierud, G. L. (2011). Hvordan analysere multimodalitet? I T. R. Hitching, A. B. Nilsen & A. Veum (Red.), *Diskursanalyse i praksis: Metode og analyse* (s. 43-48). Høyskoleforlaget.

- Olsen, K. (2018, 15. oktober). Nordmenn raser, men AP-ordfører påstår gratis førerkort til flyktninger bedrer integreringen. *Resett*.
<https://resett.no/2018/10/15/nordmenn-raser-men-ap-ordforer-pastar-gratis-forererkort-til-flyktninger-bedrer-integreringen/>
- Oxford University Press. (2022). *Word of the Year 2016*. Oxford University Press,. Hentet 05.03.2022 fra <https://languages.oup.com/word-of-the-year/2016/>
- Pressens faglige utvalg. (2019a). *Jan Kvalbein mot Agder Flekkefjords Tidene* (PFU-sak 031/19). <https://presse.no/pfu-sak/031-19/>
- Pressens faglige utvalg. (2019b). *Redaktørplakaten*. Hentet 01.03.2022 fra <https://presse.no/pfu/etiske-regler/redaktorplakaten/>
- Pressens faglige utvalg. (2021a, 01. januar). *Statistikk*. Hentet 26.03.2022 fra <https://presse.no/pfu/statistikk/>
- Pressens faglige utvalg. (2021b, 01. januar 2021). *Vær varsom-plakaten*. Hentet 01.03.2022 fra <https://presse.no/pfu/etiske-regler/vaer-varsom-plakaten/>
- Ramnefjell, G. (2019, 27. april). Resett seiler under falskt flagg. *Dagbladet*.
 dagbladet.no/kultur/en-resett-for-resett/71017788
- Resett [Resettmedia]. (2019a, 1. februar). *Frp forventer at NAV rydder opp umiddelbart*. [Inlegg]. Facebook.
<https://www.facebook.com/resettmedia/posts/611033635976221>
- Resett [Resettmedia]. (2019b, 01. februar). *Gjør dette deg [sint emoji] eller er det [tommel opp emoji]* [Inlegg]. Facebook.
<https://www.facebook.com/resettmedia/posts/610985322647719>
- Resett [Resettmedia]. (2019c, 1. februar). *Hva mener du om dette?* [Inlegg]. Facebook. <https://www.facebook.com/resettmedia/posts/610672449345673>
- Resett. (2019d, 01. februar). Listhaug: Å gi syriske flyktninger skytetrening er en utrolig dårlig ide. *Resett*. <https://resett.no/2019/02/01/listhaug-a-gi-syriske-flyktninger-skytetrening-er-en-utrolig-darlig-ide/>
- Resett. (2019e, 08. februar). Nominasjon Ukens Resett-navn (uke 6). *Resett*.
<https://resett.no/2019/02/08/nominasjon-ukens-resett-navn-uke-6/>
- Resett [Resettmedia]. (2019f, 01. februar). *PST stiller seg også undrende* [Inlegg]. Facebook. <https://www.facebook.com/resettmedia/posts/611010475978537>
- Resett [Resettmedia]. (2019g, 04. februar). *Var de bare litt for snille i Kvinesdal? Trykk [tommel opp emoji] og del*. [Inlegg]. Facebook.
<https://www.facebook.com/resettmedia/posts/611535692592682>
- Resett. (u.å.-a). *Om oss*. Resett. Hentet 30.05.2021 fra <https://resett.no/om-oss/>
- Resett [resettno]. (u.å.-b). *Resett* YouTube. <https://www.youtube.com/c/Resettno>
- Resett. (u.å.-c). *Resett forlag*. Hentet 05.05.2022 fra <https://resett.no/tag/resett-forlag/>
- Resett. (u.å.-d). *Resett podkast*, Resett. <https://soundcloud.com/resettno>
- Retriever. (2014). *Medieanalyse: Innvandring og integrering i norske medier 2014*. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.
<https://www.imdi.no/contentassets/cdfe10af76ac44fe9a4591dcce4d5b62/innvandring-og-integrering-i-norske-medier-20142.pdf>
- Retriever. (2016). *Islam og muslimer i norske medier i 2016*. Fritt Ord.
<https://docplayer.me/38932463-Islam-og-muslimer-i-norske-medier-i-2016.html>
- Retriever. (2017). *Innvandring og integrering i norske medier 2017*. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.
<https://www.imdi.no/contentassets/249dbcbd7eb948f89e12744258a2332e/innvandring-og-integrering-i-norske-medier-2017.pdf>

- Retriever. (2020). *Innvandring og integrering i norske medier 2020*. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.
<https://www.imdi.no/contentassets/b882af4dacc0474c9dd4a1b78bae63c6/innvandring-og-integrering-i-norske-medier-2020.pdf>
- Rights [Rights.no]. (2019, 2. februar). *I Kvinesdal gir NAV penger til en 16 år gammel jente for å lære å skyte. Jenta er registrert flyktning ganske nylig, og tiltaket fra NAV er ment som et «folkehelse- og integreringstiltak», sier NAV til HRS*. [Inlegg]. Facebook.
<https://www.facebook.com/Rights.no/posts/2281940258503894>
- Schibsted. (u.å.). *News media*. Schibsted. Hentet 06.03.2022 fra
<https://schibsted.com/about/we-are-schibsted/news-media/>
- Shala, D. (2019). *Trusselvurdering 2019*. Politiets Sikkerhetstjeneste. Hentet 22. februar fra <https://www.pst.no/alle-artikler/trusselvurderinger/trusselvurdering-2019/>
- Skiphamn, S. S. & Karlsen, M. L. (2018, 18. oktober). Flyktninger kan få betalt deler av førerkortet i noen kommuner. *Faktisk*.
<https://www.faktisk.no/artikler/z2422/flyktninger-kan-fa-betalt-deler-av-forerkortet-i-noen-kommuner>
- Skrede, J. (2017). *Kritisk diskursanalyse*. Cappelen Damm Akademisk.
- Skybakmoen, J. (2019a, 26. mars). «Resett er ikke media, men en hevnjerrig blogg», sier Høyre-politiker om nettstedet. *Filter nyheter*.
<https://filterx.no/resett-er-ikke-media-men-en-hevnjerrig-blogg-sier-hoyre-politiker-om-nettstedet/>
- Skybakmoen, J. (2019b, 15. mars). Resetts kommentarfelt etter massedrapene: – Motstandsfolk, ikke terrorister. *Filter nyheter*. <https://filternyheter.no/resetts-kommentarfelt-etter-massedrapene-motstandsfolk-ikke-terrorister/>
- Slotten, A. & Røysamb, O. G. (2019, 14. august). Terrorsaken i Bærum: Dette er nettforumene Manshaus oppsøkte. *NRK*.
https://www.nrk.no/norge/terssaken-i-baerum_-dette-er-nettforumene-manshaus-oppsoekte-1.14657810
- Smithsonian Institute. (u.å.). *German Walther P38 Pistol*. National Museum of American History. Hentet 04. februar fra
https://americanhistory.si.edu/collections/search/object/nmah_415180
- Solvang, Fredrik (Programleder). (2021). (Sesong 2021, [Episode i TV-serie]. *Har vi tatt for lett på Trump?* NRK.
<https://tv.nrk.no/serie/debatten/202101/NNFA51010721/avspiller>
- Storhaug, H. (2007). *Tilslørt, avslørt: et oppgjør med norsk naivisme*. Kagge.
- Storhaug, H. (2009). *Rundlurt: om innvandring og islam i Norge*. Kagge.
- Storhaug, H. (2015). *Islam: den 11 landeplage*. Kolofon.
- Storhaug, H. (2019a, 2. februar). 16-årig jente og flyktning får skytetrening for å integrere seg. *Human Rights Service*. <https://www.rights.no/2019/02/16-arig-jente-og-flyktning-far-skytetrening-for-a-integrere-seg/>
- Storhaug, H. [hege.storhaug.5]. (2019b, 1. februar). *Bra! PST er bekymret fordi NAV sponser skytetrening til asylsøkere/flyktninger. Ber folk melde inn bekymringer*. <https://www.rights.no/.../pst-bekymret-syrere-far-.../> [Inlegg]. Facebook.
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2178181438869282&id=994416917245746
- Storhaug, H. [hege.storhaug.5]. (2019c, 1. februar). *Hva i all verden tenkes det med? Og vi betaler dertil for skytetreningen!* [Inlegg]. Facebook.

- https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2177903472230412&id=994416917245746
- Storhaug, H. [hege.storhaug.5]. (2019d, 2. februar). *Hvor mange norske jenter går på skytetrening? Sjekket NAV det før de betalte treningen? Og mener virkelig NAV at dette styrker "folkehelsen"?* [Inlegg]. Facebook.
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2179024032118356&id=994416917245746
- Storhaug, H. (2019e, 01. februar). PST bekymret: Syrere får skytetrening betalt av NAV. *Human Rights Service*. <https://www.rights.no/2019/02/pst-bekymret-syrere-far-skytetrening-betalt-av-nav/>
- Storhaug, H. (2019f, 1. februar). Syrere får våpentrening betalt av NAV. Norske frykter stemplet rasist hvis de protesterer. *Human Rights Service*.
<https://www.rights.no/2019/02/krigsflyktninger-far-vapentrening-betalt-av-nav-norske-frykter-stemplet-rasist-hvis-de-protesterer/>
- Storyboard. (2018a). *Advanced search: 2018-10-15 to 2018-10-15*. Storyboard. Hentet 01.03.2022 fra
<https://storybook.news/v2/country/advanced?start=2018-10-16&end=2018-10-16>
- Storyboard. (2018b). *Norway 2018: Top Sites*. Storyboard. Hentet 20.02.2022 fra
<https://storybook.news/v2/yearinreview/index/no/2018/sites>
- Storyboard. (2019). *Norway 2019: Top Sites*. Storyboard. Hentet 31.05.2021 fra
<https://storybook.news/v2/yearinreview/index/no/2019/sites>
- Storyboard. (2020). *Norway 2020: Top Sites*. Storyboard. Hentet 31.05.2021 fra
<https://storybook.news/v2/yearinreview/index/no/2020/sites>
- Storyboard. (2021a). *Advanced search: 2019-02-01 to 2019-02-01*. Storyboard. Hentet 01.03.2022 fra
<https://storybook.news/v2/country/advanced?start=2019-02-01&end=2019-02-01>
- Storyboard. (2021b). *Norway 2021: Top Sites*. Storyboard. Hentet 01.03.2022 fra
<https://storybook.news/v2/yearinreview/index/no/2021/sites>
- Storyboard. (2022). *Norway 2022: Top Sites*. Storyboard. Hentet 27.02.2022 fra
<https://storybook.news/v2/yearinreview/index/no/2022/sites>
- Theorin, N. & Strömbäck, J. (2020). Some Media Matter More Than Others: Investigating Media Effects on Attitudes toward and Perceptions of Immigration in Sweden. *International Migration Review*, 54(4), 1238-1264.
<https://doi.org/10.1177/0197918319893292>
- Thomassen, M. (2006). *Vitenskap, kunnskap og praksis*. Gyldendal Norsk Forlag.
- Tobiassen, M. & Sandblad, M. (2021). Bryter med den alternative nettavisen Resett. VG. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/Xqa0pr/bryter-med-den-alternative-nettavisen-resett>
- Toye, R. (2013). *Rhetoric: A Very Short Introduction*. Oxford University Press.
- Trædal, E. (2018). *Hvorfor ytre høyre vinner debatten: og hvordan vi kan stoppe dem*. Spartacus forlag.
- United Nations Committee on the Elimination of Racial Discrimination. (2015). *Avsluttende bemerkninger til Norges kombinerte 21. og 22. periodiske rapport*.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/099c01568a0e4ecaa8ac606847fd7542/cerd-komiteens-anbefalinger-av-september-2015.pdf>

- van Dijk, J., Kesteren, J. v. & Smit, P. (2007). *Ownership of Firearms and Handguns in Countries and Main Cities (percentages): 1989-2005 ICVS and 2005 EU ICS* (Criminal Victimization in International Perspective: Key findings from the 2004-2005 ICVS and EU ICS, Issue. United Nations Office on Drugs and Crime / UNODC.
https://web.archive.org/web/20090303220701/http://www.unicri.it/wwd/analysis/icvs/pdf_files/ICVS2004_05report.pdf
- van Dijk, T. A. (1988). *News as Discourse*. L. Erlbaum Associates.
- Van Dijk, T. A. (1992). Discourse and the Denial of Racism. *Discourse & Society*, 3(87), 87-118.
- Van Dijk, T. A. (1995). Power and the news media ID. Paletz (Red.), *Political Communication and Action* (s. 9-36). Hampton Press.
- van Dijk, T. A. (2000). New(s) Racism: A discourse analytical approach. I S. Cottle (Red.), *Ethnic minorities and the media* (s. 33-49). Open Univeristy Press.
- van Dijk, T. A. (2008). News, Discourse, and Ideology. I K. Wahl-Jorgensen & T. Hanitzsch (Red.), *The Handbook of Journalism Studies* (s. 191-204). Routledge.
- Van Dijk, T. A. (2015). Critical Discourse Analysis. I D. Tannen, H. E. Hamilton & D. Schiffrin (Red.), *The Handbook of Discourse Analysis* (s. 466-485). John Wiley & Sons.
- vonmeer. (2010, 17. mars). *WWII P38 9mm pistol*/DeviantArt.
<https://www.deviantart.com/vonmeer/art/WWII-P38-9mm-pistol-157552652>
- Waatland, Erik (Programleder). (2021). Lars Akerhaug - Den avtroppende redaksjonssjefen i Resett snakker ut. I *Pressepodden*.
<https://play.acast.com/s/5e453e95e6404d7d61bc506e/61aa35b2889eca0013a88c7c>
- Wodak, R. (2003). Populist discourses: the rhetoric of exclusion in written genres. *Document Design*, 4(2), 132–148.
- Wodak, R. (2012). Language, power and identity. *Language Teaching*, (45), 215--233.
- Wodak, R. (2015). *The Politics of Fear: What Right-Wing Populist Discourses Mean*. Sage.
- Wodak, R. & Meyer, M. (2009). Critical Discourse Analysis: History, Agenda, Theory and Methodology. I R. Wodak & M. Meyer (Red.), *Methods of Critical Discourse Analysis*. SAGE Publications.
- Wold, T. (2022). Alternative news on social media in Norway. *Communication & Society*, 35(1), 137-150.
- Ye'or, B. (2005). *Eurabia: the Euro-Arab axis*. Fairleigh Dickinson University Press.
- Zondag, M. H. W. (2012, 12. oktober). Ekstreme islamister tok jegerkurs i Norge. NRK. <https://www.nrk.no/norge/ekstreme-islamister-tar-jegerkurs-1.8355630>

